

pÚvodní foto / Jiří Košťtýř: **Pavel Hanák** * Výročí / **Tomáš Gayer** * Z domova / Matuška, Neprakta, Zapadlák, Koutek, Hojný, Vhrsti, Martenek, Slíva * Vzpomínka / na **Renčina** * Časopis / **Private Eye** *

e-GAG

Událost / **Nesmrtelný** (o Hanákově) * Kdo je kdo / **Mykola Kapusta** * Knihy / **KarikaTuristi** a „68“ * Ze Slovenska / **Kýchání mozku**; **Korupce** a humor; **Frašťacký Tříň** * Ze světa / Řecko, Syrie, Polsko, Egypt, Peru, Turecko, Indie, Kanada * Z archívu / **Malina a Kelbich** * Objev / **Oleg Goutsol** (Ukrajinec navždy Bělorusem) * Vybráno / Lidé z metra * Citáty / z **BUMerangu** * O humoru / Z tisku * Mistři plátna / **Munch** a **Ulrike 13** * Noe / a **moderní** Archa * Z pošty / **p. f. 2019?** * 3x / Z návštěvní knihy výstavy „Sempe“ * Dokument / **Serena**, karikatura a my *

Do archívu / **Serenina serenáda** * Výsledky / Irán, Slovensko, Itálie, Mexiko, Kolumbie, Ukrajina, Rusko, Chorvatsko, Argentina, Indonézie * **Propozice** / **Nové**: Egypt, Mexiko, Irán, Rumunsko, aj.

Měsíčník autorů a přátel české karikatury

e-číslo 2018 / 10

16. ročník

Kresby: ABRAMESCU, BARMA, BOUTON, DERGAČOV, GOUTSOL, GUMUS, HAĐÁK, HANÁK, HIRŠL, HOFMAN, HOJNÝ, JELÍNEK, KEMEL, KNIGHT, KAPUSTA, KIVOKURCEV, KOLACZEK, KOTYZA, KOWALSKA, KUBEC, KUSTOVSKY, MALÁK, MARTENEK, MATUŠKA, McLACHLAN, NEPRAKTA, NOVÁK, OTTO, PIRKL, POLAKOVIČ, RAIBOKON, RAKUS, SLÍVA, STESKA, SZUMOWSKI, ŠOUREK, ŠTEMBERA, TOMASCHOFF, TALIMONOV, TEICHMANN, ULRIKE13, URBAN, VHRSTI, WOŽNIAK, ZAPADLÁK, ŽEMLIČKA^{AJ}

pÚvodní foto Jiřího Košťtýře / **Pavel Hanák** mezi **NESMRTELNÝMI** (str. 2 - 3)

V 70 letech se člověk stěží může považovat za nesmrtelného. Pavel Hanák se však ocitl na pódiu s žijícími legendami - nakreslil jim totiž portréty do právě vydané knížky!!

V pondělí 1. 10. 2018 se v pražské *Galerii Lucerna* sešla společnost **nesmrtelných**. Čtete správně – společnost nesmrtelných. Nešlo však o žádné zombie, vampýry, upíry apod., ale o osobnosti, které v průběhu své početně dlouhé životní pouti něco znamenali, znamenají a stále budou znamenat v oblasti kultury, vědy, medicíny. Čtyřicet tři osob zde vyzpovídal proslulý „missolog“ **Miloš Zapletal**. Na 375 stranách přibližuje čtenářům aktivity vybraných osobností, mezi kterými jsou např. profesor Pavel Pařko, psychiatr Cyril Höschl, kardiochirurg Jan Pirk, lékařka a manželka Otty Wichterleho Ludmila, Jiří Suchý, Jan Saudek, Jiří Šalamoun a další.

Co by to bylo za biografickou publikaci, ve které by vedle krátkých výpovědí scházely podobizny samotných postav. V tomto případě autor publikace **M. Zapletal (na foto 2. zleva)** nehledal v řadách renomovaných či méně renomovaných fotografií a obrátil se směrem v poslední době neobvyklým; k obzoru, za který portrétní karikatura pomalu zapadá. V řadách členů *České unie karikaturistů* (ČUK) si vybral a oslovil jednoho z našich letitých portrétních karikaturistů **Pavla Hanáka (na fotce vpravo)**.

Podle výpovědi samotného **Pavla Hanáka**, nebyla práce procházkou růžovým sadem bezmezně volné invence, ale pevným řetězem na krátko uvázaným k boudě vrtošivých celebrit. Proto nestačilo pouze skicnout 43 obrázků (jak je, bohužel, někdy mistr Hanák zvyklý), následně je odeslat mailem ve správném rozlišení a nakonec si skočit pro honorář, ale každá z karikatur podléhala před uveřejněním, přísné autorizaci živých nesmrtelných. Snad proto musel Hanák karikatury několikrát překreslovat a upravovat tak, aby se zavděčil nejenom redaktorům a čtenářům, ale hlavně těm co sloužili jejich předloze. Podle slov samotného Pavla Hanáka, měl spisovatel, herec a scénárista Zdeněk Svěrák tolik připomínek k prvním náhledům svých podobizen, že svou šťouřavou kritikou mistra vybičoval k maximálnímu výkonu a proto si dovoluji říct, že Svěrákova karikatura patří k těm nejlepším, které v publikaci najdete.

Čtyřicet tři osobností a čtyřicet jedna povedených ksichtíků. I když tři z nich odmítli zveřejnit svou podobu prostřednictvím Hanákova fixu a jsou v knize otočeny k divákům zády anebo zakryty při čtení knihou, celkový dojem z výtvarné stránky publikace je velice přívětivý. Doporučuji si knihu minimálně prolistovat, když ne okamžitě koupit.

Černobílou publikaci „Nesmrtelní slavní mladí staříci“ s přidanou žlutou a modrou barvou vydalo nakladatelství Mladá fronta. Na 375 stranách rozhovory se 43 osobnostmi doprovází 42 modrobílých kreseb (jeden rozhovor je se dvěma osobnostmi dohromady).

Jelikož v této knize činí průměrný věk slavných nesmrtelných 86 let, nejmladším Karlu Gottovi a Radkinovi Honzákovi je 79 a nejstarší Květoslavě Hranošové 108, je vedle nich náš mistr karikaturista a čerstvý sedmdesátník **Pavel Hanák** (na snímku **vzadu vpravo** mezi Suchým a Pirkem) opravdu teenager. Prostě *mladý ucho* s uměleckou kariérou před sebou.

Pavle Hanáku, díky a hodně štěstí.

Jirka Košťár

Foto: **autor** / Snímky pořízeny přístrojem Samsung Galaxy S6.

Ke knize se v GAGu vrátíme, hned co obdržíme povinný výtisk k recenzi. **Zde jsou obálky dalších publikací**, o nichž se - byť jen krátce - zmiňujeme v tomto čísle:

Dobrý deň všetkým autorom v Čechách, na Slovensku & Nemecku & etc ...

S miernym omeškaním vyhlasujeme ďalší ročník súťaže **“Kýchanie mozgu”** aneb “od kalokagathie k hypochondrii a späť” na tému:

Originální propozice hledejte a naleznete na adrese pořadatele ze Slovenského Prešova:

<http://www.cartooneast.com/?lang=sk>

Upozorňujeme, že uzávierka príjmu súťažných prác je už za mesiac plus kousek = 20. 11. 2018

A že finanční odměny zůstávají ve stejné výši:

1. cena: 500.00 eur
2. cena: 300.00 eur
3. cena : 200.00 eur

S napětím očekávám vaše kresby... Peter Rázus, kalokagathický hypochonder, Prešov

Výstava „Korupcia - skutok sa deje“

Akadémia policajného zboru SR bola 17. a 18.septembra miestom prezentácií a diskusií študentov i pedagógov s policajným pridelencom FBI Derekom McGrawom a riaditeľom odboru prevencie Úradu vlády SR plk. Petrom Kovaříkom o problematike odhaľovania a prevencii voči korupcii .

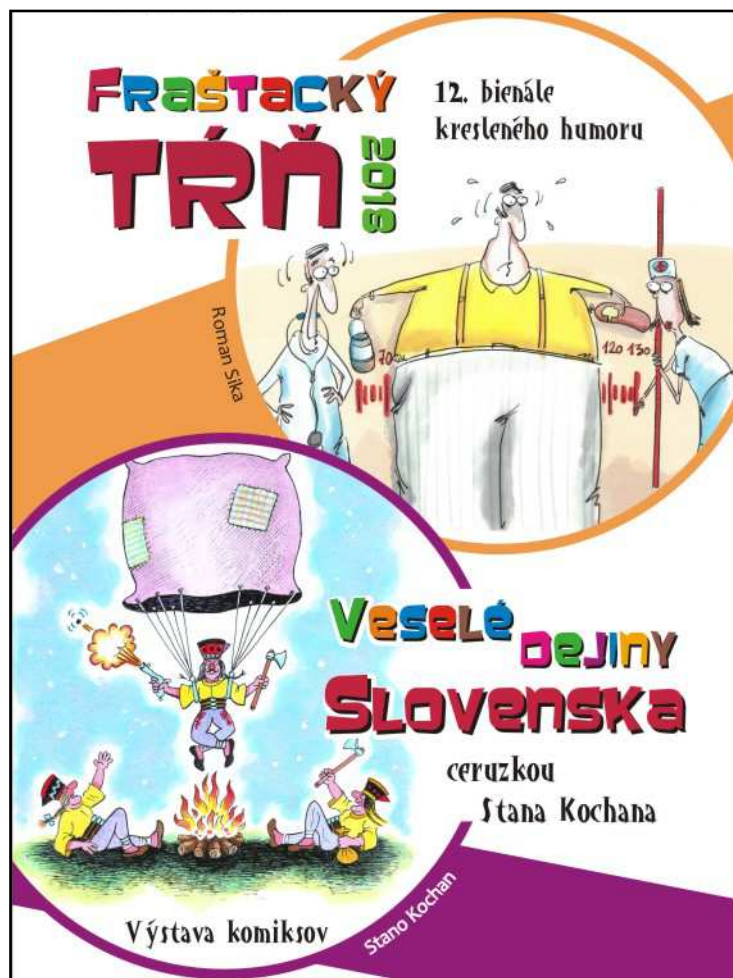
Podujatie je súčasťou projektu *Korupcia - skutok sa deje* podporený z finaçnej rezervy predsedu vlády a pripravil ho odbor prevencie korupcie Úradu vlády SR ako odborný gestor a **Prešovská rozvojová agentúra realizujúca sériu výstav kresleného humoru na tému korupcie, ústrednou témou medzinárodnej súťaže Kýchanie mozgu.**

Počas dvojročného trvania projektu mohli študenti diskutovať o príčinách, odhaľovaní a i postihu za korupciu s plk. Petrom Kovaříkom a dozvedieť sa aj o praktických postupoch pri dokumentácii korupčného správania. Vzdelávanie sa realizuje na stredných a vysokých školách. Problematike boli informovaní študenti v Prešove, Košiciach, Banskej Bystrici, Zvolene aj Michalovciach, Humennom, Bardejove a v ďalších mestách.

Kurátorom výstav je **Peter Rázus**, ktorý upresňuje: „*Autori kresleného humoru pri spracovaní témy komunikujú svojimi obrázkami bez servítok a servilnej bázne voči autoritám podozrivým z korupcie. Mnohokrát nahrádzajú tú apatickú časť verejnosti, ktorá sa už iba mlčky a bezradne prizera. Problematika prevencie korupcie patrí v súčasnosti medzi horúce aktuálne témy, ktorá odstraňuje make up formálnych administratívnych opatrení a napomáha, aby neexistovala ako štandardná norma ovplyvňovania procesov v svoj prospech. Medzi najcitlivejších autorov patria výtvarníci z Poľska, Ukrajiny, Ruska, ale aj Iránu, Argentíny či Turecka.*

Foto: **David Duducz**

Už je to tak, Slovensku už nestačí Bratislava. Po Prešovu, Kremnici, Piešťanech, Spiši.... se díky tuctu ročníků soutěže o ostrý trn zařadil mezi stabilní organizátory slavností kresleného humoru i Hlohovec.

Kromě vernisáže výstavy nejlepších děl ze soutěže *Frašťacký Trň* (12. ročník!) se ve Vlastivědném muzeu v Hlohovci až **do 4. listopadu** lze i pokochat Kochanem, křestním jménem Stano. "**Veselé dějiny Slovenska ceruzkou Stano Kochana**" slibují dobrou zábavu i nadnárodní výtvarnou úroveň vystaveného kresleného seriálu - vždyť je to právě Kochan, kdo patří k nejvýraznějším zástupcům slovenské národní linky, tak jak ji vnímáme z pražského pohledu.

Kresba z pozvánky (**viz vlevo!**) opravdu slibuje proslulé *Jánošíky*.

A nad tím je kresba ze zmíněné soutěže, která získala i jednu z cen - autorem je slovenský autor **Roman Sika**...

A teď už k soutěži, v níž zaznamenali úspěch i tři kreslíři z České republiky...

Frašťacký trň 2018 - 12. ročník bienále kresleného humoru

5. 10. – 4. 11. 2018 / Vlastivedné múzeum - Františkánske nám. 1, Hlohovec

Ex libris ad personam Hlohovec - Vlastivedné múzeum v Hlohovci

Téma bylo dosud nepopsané, tedy vlastně téměř nepokreslené: Obezita!

Organizátor (viz foto!) k němu uvedl takovéto odůvodnění:

Michal Tučný zo skupiny Fešáci spieval v jednej pesničke, že ak je človek širší, má aj srdce široké. V niektorých prípadoch asi áno. Aká je však realita? Jedným z najväčších zdravotných problémov ľudí 21. storočia je obezita. Obezita (tučnota) je nadmerné ukladanie energetických zásob v podobe tuku. Dochádza k nej, ak je príjem energie väčší ako výdaj. Príčiny sú rôzne. Nevhodný spôsob stravovania, nedostatok pohybovej aktivity, psychické faktory - lenivosť, kompenzácia nudy, stresu, depresie jedným, bulímia. Môže to byť vplyv prostredia - preberanie stravovacích návykov a životného štýlu. Príčinou môže byť aj ochorenie.

V našom zornom poli sa však ocitajú príčiny, s ktorými sa dá popasovať.

Šedivé vlasy sa dajú prefarbiť, plešatý si môže dať parochňu, bezzubý protézu, na malé prsia sú k dispozícii silikóny. Ale takých 10, 20, 30 či viac kilečiek navyše sa dá ťažko ukryť. Obezitu jednoducho nezakryješ. Proces priberania nie je rýchly.

Zo začiatku sú tu dokonca zdvorilé komplimenty "Ako dobre vyzeráš". Ale s pohybom ručičky na váhe smerom k 100 kilogramom, nebodaj ešte vyššie, stráca výrok "Jedno kilečko krajšie ako druhé" na svojej milosrdnosti. Keď sa tukové bunky predbiehajú vo svojom množení a nielen že sa nevmetíme do šiat, ale už takmer ani do skrine, začne väčšina buclôšov biť na poplach a rozbieha kolotoč pred-

savzatí o chudnutí. Na rad prichádzajú diéty. Ak by niekto spočítal recepty zaručených diét, možno by sme zistili že ich množstvo je väčšie ako počet papyrusov v Alexandrijskej knižnici. Niektoré by určite aj zabrali, keby ich dotyční dodržovali.

Ďalšou možnosťou pri boji s obezitou je zvýšený pohyb a cvičenie. Neraz si dotyčný jedinec nájde pod stromčekom permanentku do Fitnesscentra. Po niekoľkých návštevách fitka (ak nie hneď po prvej), túto menej obľúbenú činnosť obdarovaní zavrhnú a tortúru kompenzujú nejakým tým zákusočkom či tortičkou. Boj s kilami je pre nich ako boj s veternými mlynmi. Na uštipačné poznámky o svojej obľúbenej postave bežne používajú obrannú frázu "Kým tlstý schudne, tak chudý umrie". Po istom čase ich už nerozhádže ani pohľad na ručičku váhy, pretože cez brucho na ňu už nevidia. V extrémnych prípadoch je pre "nadrozmerného" jedinca jedinou šancou, ako opustiť byt, asistencia hasičov a pomoc

ťažkej techniky.

Čo tam však po nejakých kilách a počítaní BMI. Na svete sú oveľa príjemnejšie zážitky. Pečené prasiatko, vysmázané rezne, jaternice, klobásy, šunkové závitky, majonézový šalát, husacina, lokše, palacinky, torty, zákusky... Mňam! Po týchto dobrotách je ťažké popasovať sa s obvodom svojho pásu, pozrieť sa na displej váhy. A tak sa radšej pozrime na to, ako sa popasovali s témou obezita karikaturisti a buďme radi, že aj ich počet, ako kíl pri obezite, je naozaj vysoký. PS: Sme síce malý národ, ale skúsil nás už niekto odvážiť? To by bolo iné číslo.

Mgr. František Bojničan,
riaditeľ súťaže *Bienále*
kresleného humoru *Frašťacký trň*

Sprievodným podujatím slávnosti bolo predstavenie knihy *Epigramofón* epigramatika, aforistu, básnika, autora hudobných textov *Milana Hodála*. Hlavným partnerom podujatia je Fond na podporu umenia, za podporu ďakuje súťaž aj *Mestu Hlohovec* a *Nadácii Jána Korca*.

Snímky: **Barborka Šimkaninová**

Na horním snímku vidíte ušlechtilé prostredí **Vlastivědného muzea v Hlohovci**, dole zase dva úspešné zahraniční autory pod názvom **"Dva Nováci - aneb konečně spolu!"**

Výsledky najdete v příslušné rubrice na konci čísla. A slovo přímého účastníka? Tady je zpráva pro e-GAG od oceněného Jiřího Nováka:

Jediným z oceněných českých karikaturistů, který si osobně dojel do Hlohovce pro Čestné uznání za svůj příspěvek na téma *Obezita*, byl Jiří Novák z Kolína (nad Labem). A co nám k slavnostnímu ceremoniálu na úrovni Jirka sdělil? Bylo mu prý potěšením prožít předávání cen s příjemnými lidmi v krásném prostředí Vlastivědného muzea. Jak sám říká:

"Pro mne osobně bylo fajn seznámit se s přítomnými karikaturisty, jako třeba Damirem Novákem z Chorvatska, Slováký Romanem Sikou, Peterem Sedlákem a dalšími přítomnými hosty. Rozešli jsme se kolem půl jedenácté. S organizátorem Františkem Bojničanem jsme ještě došli na „jedno“ a po půlnoci, kdy jsme konečně dofilozofovali o životě, jsme se rozešli do hajan. Ráno jsem odjel i s cenou pro Václava Linka (je též z Kolína nad Labem) směrem k polabskému domovu."

K odkazu Vladimíra Renčina se budeme ještě léta vracet. Knižní soubory jeho kresleného humoru, katalogy jeho výstav a díky „moderní“ době také soubory jeho vtipů putující e-poštou... Všelijak bude jeho kvalitní a zároveň početné dílo těšit své publikum i dlouho po našem odchodu ze světa.

V knihovně máme více než dvacítku Vladimírových knih, k tomu schraňujeme další desítky katalogů jeho výstav. A v jiném „šuplíku“ pro novinové výstřižky se tísni mimo mnoha rozhovorů s řadou karikaturistů i několik výstřižků s rozhovory pořízenými se zprvu nepříliš řečným královéhradeckým autorem. Kolem jeho nečekaně brzkým úmrtím jsme se z nich snažili přinést čtenářům GAGu nejvíc toho zasvěceného anebo fundamentálního o Vladimíru Renčínovi včetně pár reakcí z aktuálního tisku. Když jsme to nyní rovnali do řady a dávali do pořádku pro archivní účely, narazili jsme i na pár dosud v GAGu nepublikovaných výstřižků, které spíš pro zajímavost předkládáme vedle.

Nahoře:

V půli 80. let jsme ve Velké Chuchli přivítali Renčina jako kmotra klisny stáje Stadión-Napajedla (asi si pamatujete snímky ze křtin přetištěné v GAGu) a nyní přidáváme textík o tom, co bylo pro cestu Vladimíra s rodinou do metropole důležitým impulzem (a nyní víme, že ten hezký vztah ke koním *Zuzanu* dodnes neopustil).

Dole:

A ty dva (slepené k sobě) výstřižky? Vyšly ve stejném čísle Respektu - ten otitulkovaný v části zpravodajství z domova. A ten dole jsme objevili ve shrnutí nejpodstatnějších či nejpozoruhodnějších událostí uplynulého týdne, které pro Respekt „odjakživa“ píše *Ivan Lamper*. Smutná událost se mu vešla do jediné řádky - jméno Renčín opravdu nepotřebovalo dlouhé vysvětlování, o koho jde.

ooo

O pár řádek k smutnému výročí a několik osobně vybraných kreseb jsme požádali *Jiřího Hruboně*, známého archiváře Renčínova díla a spolukurátora loňské velké pražské výstavy. GAG není humoristický časopis, kterému jde o počet „prodaných výtisků“. Ale tentokrát jsme neodolali, abychom z jeho zasvěcené nabídky nevybrali aspoň čtvrtinu vtipů nabízených vtipů.

Trapéza a Renčín

Již šestým koněm, který bude hájit barvy Stadiónu na dostihovém závodišti ve Velké Chuchli je napajedelská klisna Trapéza. Jejím kmotrem při křtinách začátkem května se stal známý autor kresleného humoru Vladimír Renčín. Není bez zajímavosti, že matkou Trapézy je Trója, tedy první klisna stáje Stadiónu v letech 1978–9. Vladimír Renčín přiznal, že se ujal této úlohy na nátlak dcery, která miluje koně a jezdeckví.

Česko

Zemřel karikaturista Renčín

Ve věku 75 let zemřel minulou středu po dlouhé nemoci kreslíř, karikaturista a ilustrátor Vladimír Renčín. Proslavil se zejména originálními kreslenými vtipy glosujícími současné dění, které vycházely v novinách a časopisech desítky let. Děti zase znají z večerníčku jeho *Zvířátka pana Krbce*. ●

zdejších čerpacích stanic do příštího podzimu označeny celoevropsky srozumitelnými symboly – kolečky pro benzin a čtverci pro naftu. Zemřel Vladimír Renčín. Do čela Filharmonie Brno se postavil dirigent Dennis Russell Davies. Ceskobudějovický

Vzpomínka na Vladimíra Renčína.

Čtvrtého října uplynul rok od odchodu Vladimíra Renčína do „kreslířského nebe“. Připomeňme si jednoho z nenahraditelných alespoň portrétem z roku 2009 a několika kresbami, u kterých se přímo nabízí i lítost nad tím, že se již více než pět let nemůže se svojí moudrostí a nadhledem vyjadřovat k dnešní složité době.

Snímek a výběr kreseb:

Jiří Hruboš

...se odkládá. Po recenzích souborných svazků vtipů od **Nepřakty** a **Kantorka** jsme přišli k názoru, že si na průzkum a hodnocení třetího titulu potřebujeme na chvíli odfrknout. Ale svazek vydavatelství Grada máme připraven (díky další dárcovské aktivitě Jaroslava Kopeckého) a jako důkaz, že věc bereme vážně a lecos jsme pro ni už vykonali, berte tyto dva obrázky. Ten první ze samého kraje 90. let již odešlého století jsme objevili v dávno opuštěné sbírce pivních tácků. Druhý pochází právě z VKV **P. Urbana** (str. 119). Z jejich srovnání lze posoudit jak vývoj tiskové techniky (z černobílé na barevnou), tak na vývoj kreslíře samotného. Pokud jde o techniku kresby není vidět žádná zásadní změna, Urban se prostě s takovým stylem narodil a zůstává mu věrný. Za zmínku proto stojí

spíš obsah, tedy nejen tematika (muž a žena), ale i vyšší stupeň jejího „odtabuizování“; česky řečeno je to přiblížení divákovi či čtenáři tzv. lidovému - a ještě přesněji jde o příklon ke „sprostárnám“. Po těch sexuálně drsnějších jsme nesáhli.

Jako autor kresleného humoru se slovním doprovodem se jak v kresbě, tak v textu v tomto směru výrazně „uvolnil“. Ne vždy je to na úkor její humornosti, ale i z těchto ukázek lze odvodit, že původní druh vtipů měl vyšší úroveň nápadu, než vtipy novější éry; jak text, tak obrázek (navíc i obě složky složené dohromady), jsou prostě slabší...

Více o Urbanovi včetně ukázek jeho produkce z uvedené knihy najdete už brzy v e-GAGu!

Kresby: **Petr Urban**

(IH)

Příliš moc promýšlení aktuální karikatura nepotřebuje. Naopak: musí být dobrá - tedy výstižná a okamžitá. Přesně to se povedlo v australském deníku *The Herald Sun* **Marku Knightovi**. Vzbudila zasloužený ohlas, zprvu především negativní. Z pohledu nejen českého diváka, ale i z hlediska teorie a praxe karikaturisty a žánru *editorial cartoon* to bylo až překvapivé. Pokud by se mne někdo zeptal na názor na tento obrázek po prvním pohledu, byl by jednoznačně pochvalný: jde o skvělou a rychlou reakci autora na to, co se skutečně stalo - jak na kurtu řádila americká černoška *Serena Williamsová*. Posléze jsem ještě ocenil také bezchybnou celkovou kompozici; včetně *omluvného dudlíku* či nebohé soupeřky; *haitsko-japonské míšenky*, která ve chvíli životního úspěchu na *US Open* slyší od sudího na empajru neuvěřitelnou prosbu...

Vtip jsem obdržel prakticky ve chvíli, kdy vyšel, díky kamarádce **Stáně Tribbickové** z Melbourne. GAG měl po uzávěrce, pár dnů před vydáním 9. čísla a mne mrzí, že jsem nerozboural už hotové číslo a neumístil v něm právě tuto kresbu, nejlépe na obálce místo vtipu *Pavla Kantorka* (byť se vázal s recenzí uvnitř čísla). Sedl by sem formátem i významem a e-GAG by se tak stal prvním médiem, které k němu mohlo u nás přinést svůj komentář. Byl by stručný a jasný. Jsem samozřejmě rád, že obdobně posléze v médiích reagovali i naši kreslíři (viz třeba rubriku „Do archivu“ v tomto čísle). Jedním z nich byl i **Bohouš Šír**, který mi navíc poslal až nečekaně předlouhou úvahu **Kamila Fily** z „aktualne.cz“. Už název příspěvku mne zaskočil, zprvu jsem mu ani nerozuměl. Když jsem se donutil přečíst ho celý, bylo málem o hodinu víc - ale moudřejší jsem nebyl. Co všechno lze vymudrovat z jedné kresby, kterou profesionál „vypálí“ během hodinky, jak je zvyklý - a jde se dál! I kdyby byl Kamil Fila sebeschopnější, svůj text na šest stránek formátu GAGu by tak rychle sepsat nedokázal. Nejde zde o to, zda má teoretik umění ve všem pravdu, ale o to, jak takové rozumování nakonec ve výsledku málem pomine, anebo zpochybí, co je podstatou karikatury. Jistě, žijeme ve stále rozporuplnějším světě (aspoň co se komunikace a tím i názorů týká). A není od věci nakouknout i tam, kde se moc často nepohybujeme. Proto zde přinášíme pár „nepečlivě vybraných“ odstavců a pro toho, kdo má zájem o podstatu výtvarné legrace i dost času na čtení a přemýšlení, nabízíme i adresu, kde najde celý text v originále včetně pár snímků. (ih)

Kamil Fila: „Serenina zkouška. Krýt se za humor mi přijde zbabělé“

Knightovi kritici vidí v jeho kresbě návrat tzv. **black-face**, stereotypu, jak se zobrazovali Afričané a Afroameričané až do poloviny 20. století.

Celý text najdete na: <https://nazory.aktualne.cz/karikatura-sereny-williamsove-v-herald-sun/>

Úryvky z textu E. F:

Je v našem zájmu zachování spravedlivého úsudku chápat jednotlivé složky oné kauzy ne tak, že jedna popírá druhou (a tudíž se dají nějaké stížnosti smáznout), ale že platí paradoxně všechny naráz. Už dávno to není jen sportovní událost. Nyní už jsme za hranicí, kdy se dá mluvit o jednoduchých faktech a nacházíme se v oblasti interpretací, které se mezi sebou zásadně rozcházejí. Letošní ženské finále tenisového US Open z 9. září, v němž 20letá japonská hráčka *Naomi Osakaová* porazila 36letou Američanku *Serenu Williamsovou*, si většina z nás nebude pamatovat jako sportovní senzaci, kdy outsiderka předčila šampionku. Budeme si ho pamatovat hlavně proto, že se velká hvězda pohádala s rozhodčím *Carlosem Ramosem*, rozbila raketu a na tiskové konferenci po zápase ze svého zkratu udělala druh boje za ženská práva. Vzápětí se v australském deníku *The Herald Sun* objevila karikatura kreslíře *Marka Knighta* (...) Poselství vypadá zdánlivě jasně - jsou lidé, kteří neumějí prohrávat a dělají okolo toho hrozné divadlo.

Jenomže emoce budí další emoce a humor neslouží většinou jako racionální kritika, ale dráždidlo. Proti Knightově karikatuře se ozvala řada lidí, včetně vlivných osobností, jako je spisovatelka J. K. Rowlingová (autorka Harryho Pottera): "To se opravdu povedlo - redukovat jednu z největších žijících sportovkyň na sexistická a rasistická kliše a proměnit druhou skvělou sportovkyni do rekvizity bez tváře." Reakcí bylo podstatně víc. Například herec Ron Perlman (známý jako Hellboy) na svůj Twitter napsal, že by Mark Knighta neměli zaměstnávat v žádných novinách. (...)

Shrnu-li první část: Serena Williamsová se chovala nepatřičně, potrestána ztrátou bodů i vysokou finanční pokutou byla podle stávajících pravidel. Její výstup působil trapně a ostudně a sám o sobě nemohl nikomu sloužit jako vzor následování. (...) Naopak dala veřejnosti obrovskou muničím k tomu, aby byli přesvědčeni, že cokoliv s nálepkou "feministické" je zároveň agresivní a hysterické. Je možné i na místě říct, že Serena Williamsová zneužila možnost přikrýt své faux pas feministickou agendou.

Omlouvám se za delší odbočku, nyní už k jádru věci, karikatuře Marka Knighta. Zkusme to jako takovou malou lekci mediální výchovy, jak číst různé roviny obrazu, při níž můžete kontrolovat, nakolik poctivě se snažím analyzovat jednotlivé body a vyrovnat se s různými námitkami. Na závěr se pak dostaneme i k tomu, k čemu jsou vlastně karikatury a jak je to se svobodou slova (a obrazů).

Knightova karikatura rozvíjí humor ve dvou rovinách. Slovní a vizuální. Text v bublině "Mohla byste ji prostě nechat vyhrát?" je interpretací Knightova pohledu na zápas, v němž Serena Williamsová nebojovala za princip, že nemá být trestána za něco, co podle svého přesvědčení neudělala, ale jednoduše se snažila zdržovat, případně rozhodit sudího a soupeřku, nebo že její výbuchy vzteku byly jenom zastřeným výrazem toho, že tušila porážku a hledala zástupné důvody. Knightův pohled televizního diváka tu jde přijmout, zdůrazňuje nedospělost a zpovynanost nafoukané hvězdy, která musí být vždy první. Na textové rovině má tato karikatura nepopiratelný vtip pochopitelný na "první dobrou". Mnohem nejasnější je obrazová stránka. Knight rozděluje obraz do dvou plánů - v prvním, bližším, uplatňuje metodu karikatury, která zdůrazňuje a přehání jisté fyzické znaky. V druhém, jenž se odehrává v pozadí, jsou dvě figury kreslené zdánlivě neutrálním způsobem. Jenže právě tady je jádro problému, právě z tohoto kontrastu vyvěrá cosi, co umožňuje vnímat obraz rasisticky. Černoška má extrémně zveličené fyziognomické rysy, zatímco další dva aktéři situace jsou fakticky nikoli neutrální, ale "bílí".

Jde pochopit, co přišlo J. K. Rowlingové zvláštní. Naomi Osakaová má smíšený havajsko-japonský původ a na Japonku je velmi nezvykle snědá. Odstín její pleti připomíná spíše afroamerické zpěvačky r'n'b nebo erotické filmové hvězdy jako Halle Berryovou. Vlasy mají spíše rezavou barvu s jemným blond melírem na krátkých konečcích. Osakaová navíc měří asi 180 cm, zatímco Williamsová je o 5 centimetrů nižší. Při blízkých záběrech, kde jsou obě hráčky u sebe a podávají si u sítě ruku nebo se sportovně objímají, Osakaová nevyhlíží ani výrazně subtilněji. Patří k těm tenistkám, které mají výrazné osvalení, ovšem nikoli atleticky vyrýsované, ale pokryté vrstvou podkožního tuky. Například muskulatura jejích stehů plně srovnatelná se stehy Sereny Williamsové a jenom zvláštní optický klam, že Williamsová má výraznější hýždě a paže, nám dává zavádějící dojem, že jedna hráčka je mimořádně mohutná, zatímco druhá je drobná. Osakaová rovněž nemá výrazné poprsí.

Na Knightově karikatuře však u sítě stojí dívka s neurčitě světlou pletí, zcela zářivě blondatými vlasy v dlouhém copu, vyzábělými ručičkami a velkými řadry. Rovněž 47letý portugalský rozhodčí Carlos Ramos nemá v reálu typicky světlou pleť a Knight mu udělal jak světlejší vlasy, tak světlou pleť s ruměncem, který se mu při jeho přirozené pigmentaci nepodaří nikdy vykouzlit. Nejde přitom tvrdit, že jde o zobrazení obecné situace jakéhokoli jiného možného zápasu a že dotyční nejsou Ramos a Osakaová. Serena Williamsová tak mohutný výbuch vzteku nikdy předtím nepředvedla, v pozadí je navíc napsáno velkým bílým písmem US Open, Serenin overall je do puntíku přesně nakreslený, i zničená raketa má stejnou zelenou barvu. Obrázek odkazuje k jedné konkrétní situaci.

Výsledný kontrast je takový, že "bílí lidé jsou rozumní a v defenzivě", zatímco "černoši jsou ošklivé vzteklé opice ovládané jen emocemi a snaží se ostatní fyzicky zastrašit". Právě proto, že Mark Knight dva aktéry "vybělil" a zbavil je konkrétních znaků, můžeme mluvit o tom, že obrázek sděluje na jisté podprahové úrovni obecnou pravdu. Situace je konkrétní a nezaměnitelná, ale vztahy mezi "bílymi" a "černými" jsou zobecnělé.

Za několik dní, co je karikatura na světě a Mark Knight dostal možnost se hájit, včetně kreslení dalších karikatur na téma "ostatní mi radí, jak malovat politicky korektně", se objevila řada protinámitek. Jedna je, že rasistické čtení se odehrává jen čistě v mysli pozorovatelů, a tak ti, co na toto téma upozorňují, jsou sami rasisté, zatímco "normální lidé" si toho nevšimají. K tomu je dobré dodat, že je něco jiného být rasista a něco jiného být citlivý na to, když se pracuje s rasistickými stereotypy. Zatím jsme mluvili jen o stereotypu *bílí-rozumní-fyzicky slabší* a *černí-emocionální-nerozumní-fyzicky zastrašující*. Problém, co je na obrázku (potenciálně či podprahově) rasistického, jde ale dál.

Mezitím je fér vypořádat se ještě s jinou námitkou. Rozhodně není rasismus sám o sobě nakreslit černochoa tmavého. Nejde pak o to, že Serena Williamsová je na obrázku příliš tmavá. Dokonce při velmi podrobném zvětšení je patrné, že odstín její pleti není příliš vzdálený odstínu pleti postavy, jež má být Naomi Osakaovou. Serena Williamsová je ve skutečnosti mnohem tmavší, než ji zobrazuje karikatura. Problém rychlého pohledu je v tom, že víceméně pouze podle rysů/tvarů je Williamsová stereotypně černošská a Osakaová stereotypně bělošská. Přestože barvy jsou si podobné, mizí základní rozlišení, že Williamsová je tmavě hnědá a matná, zatímco Osakaová světleji hnědá, spíše do bronzova a lesklá. Z karikatury je nevnímáme jako dvě různě tmavé sportovkyně, ale jako černou a bílou sportovkyni, jiné vidění se našim kulturním návykům vzpírá...

Pokud si přejete uvažování autora sledovat na netu dál, vězte, že se dozvíte cosi o "vybělování", *white-washing*, zbavování něčí identity typických znaků a převádění je do "neutrálu".

To Knight bezpochyby udělal, byť to vůbec nemusel učinit vědomě. A také o tom, že už v 50. letech lidem v USA došlo, že kreslit černochoy všechny stejně je hloupé a ponižující. Není to žádný výkřik dnešní politické korektnosti, naopak jde o celé moderní dějiny Ameriky. Historie black-face je nesmírně složitá, už jenom proto, že neexistuje jeden, ale mnoho stereotypů. Dozvíte se mnohé o tom, že v případě karikatury Sereny Williamsové jde o její rty. Při pohledu na fotografie inkriminovaného incidentu je patrné, že nemá odulé rty, ale naopak se jí při křiku změnil v téměř neviditelné čárky. Williamsová patří k těm Afroameričanům jako třeba bývalý prezident Barack Obama. Prostě spoustu zajímavostí, až za hranicí našeho nedostatečného vzdělání z dějin USA. Třeba o tom, co jsou tzv. black-face. Jsou v nich ukryta staletí utrpení, mučení, zabíjení, ponižování, znásilňování, bičování a segregace. Je v tom **nadřazený pohled na černochoy**, že "jsou všichni stejní" - a proto také údajně karikatura Williamsové sedí. Dané stereotypy také vedou k tomu, že černošské znaky či souhrnně jakási "černošskost" mohou být pouze vtip. Nemůže to být pozitivní identita. Zesměšňování černochoy je výsadou Ku-klux-klanu, neonacistů a bílých supremacistů, kteří teď díky Trumpově éře a toleranci k nenávisti zažívají nový vzestup. Atd, atd. **Ale ještě citujeme důležitý odstavec:**

Mark Knight je ovšem z Austrálie a podobné kulturní zkušenosti nemá a obtížně může pocítovat, že jde o problém. Podle svého nakreslil "jen to, co viděl", v jeho pojetí jde o "realistický pohled". Jen tento malý příklad nám může něco naznačit o tom, že "realistické pohledy" jsou ve skutečnosti konvenční a rozhodně nejsou přirozené. Také je vhodné znát kontext, v němž Mark Knight publikuje. **Herald Sun je tabloidní bulvár**, oficiálně na Wikipedii řazený k pravicovému populismu a patří do mediální korporace Ruperta Murdocha. Není to ani liberální médium, ani médium, které se snaží vidět věci do hloubky. Je to povrchní plátek založený na skandalizování, výsměchu a vedení kampaní.

V závěru se dostává autor k (dle něho) nejtěžšímu bodu - co si z toho všeho vyvodit, kromě toho, že svět je složitý a lidé mají různé, často neuvědomělé motivace? Fila píše:

Obvykle první, co zazní, je dotaz: "Jak si představujete správnou karikaturu?" (...) Se chvíli, kdy je dostatečně **zesměšněn pokus o "korektní karikaturu"** a **"konstruktivní humor"**, se dospívá k tomu, že humor nemá mít hranice, že svoboda slova je svatá a že lidé, kteří kritizují karikatury, **nechápují smysl tohoto žánru a chtějí zavádět totalitu.**

Domnívám se, že ona otázka "jak má vypadat správná karikatura?" je zavádějící a falešná a musíme ji odmítnout. Jsem proti tomu předepisovat někomu estetická kritéria, či dokonce přesný návod. Domnívám se jen, že karikatura se nevymyká kritice. Připadá mi, že obhajoba karikatur v duchu "stereotypy jsou základem humoru" zásadně nedomýšlí, že stereotypy nám dávají sílu nakládat s ostatními necitlivě i mimo mediální prostor, přímo v sociální realitě. (...) Humor může být součástí veřejné diskuse, ne hájeným prostředím, kde je dovoleno vše. **Krýt se za humor mi přijde zbabělé.**

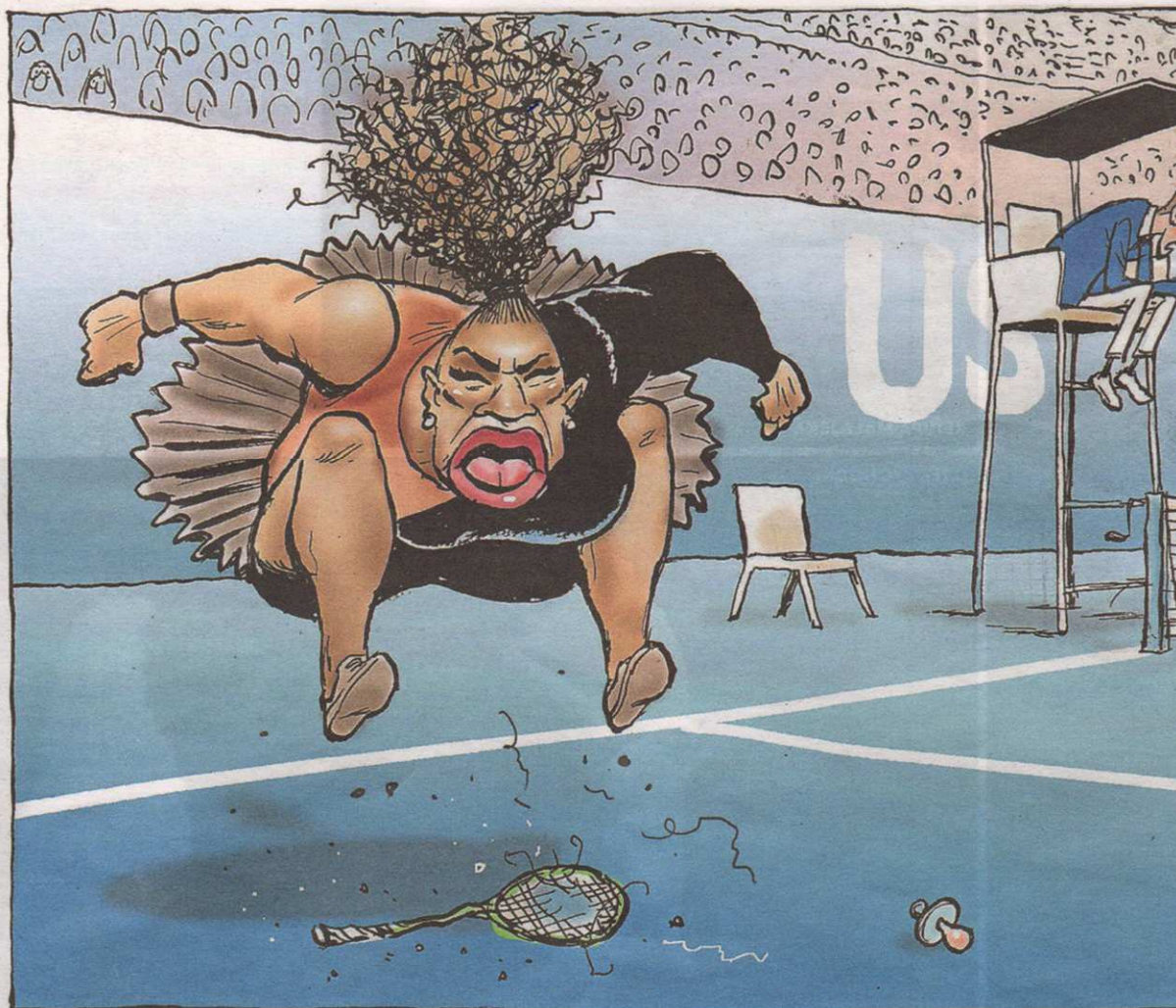
(...) Při zkoumání mnoha karikatur Sereny Williamsové mi došlo, že už je to mnoho let, co jsem se naposledy zasmál tomu, že je někdo nakreslený zdeformovaně. Smějeme se totiž spíš činům, ne vzhledu. Nejlepší čeští karikaturisté jako **Vladimír Jiránek** nebo **Vladimír Renčín** nikdy nepotřebovali někoho deformovat. Naopak **Zelený Raoul** v Reflexu se stal **nečitelným, trapným a zcela vyšeptalým**, protože neumí nic jiného než někoho ukazovat ošklivého. Říkal jsem si, čím to je.

Moje **prozatímní odpověď** spočívá v tom, že (...) se zdá, že **karikatura se stala zastaralým žánrem**, který zvolna odumírá v tom smyslu, že ztrácí svou vyjadřovací sílu. Většina liberálních médií proto dnes využívá služeb kreslířů, kteří mají neutrální styl a věnují maximum úsilí verbálním vtipům. **Deformované kreslení asi dnes patří už jen na Karlův most** a jiná turistická místa, kde se dětem a hloupým lidem líbí, že si z nich někdo za pět minut a velké peníze dělá šoufky.

Tvrdí v závěru (docela nečekaně neb vlastně z ničeho nic) autor této úvahy Kamil Fila.

(Vybral, pokrátil a občas i něco zvýraznil: e-dYtor)

» rozhovor **dnes**

SPOR O JEDNU KARIKATURU

Urážka rasy! Potupa žen! Kolem
obrázku tenistky Sereny Williamsové
se strhl pořádný poprask. Právně?
Neprávně? Nejen o tom jsme mluvili
se třemi předními českými kreslíři.

Vypadá to až neúměrně vzhledem k "hlouposti" celé té aférky. Koukat už zase na tuhle dámu-nedámu. Jenže jde o to, že GAG je tím pravým místem, kde by se tyto události měly - když ne řešit, tak diskutovat a komentovat s poněkud lepším vědomostním zázemím, pokud jde o názorové rozdíly. Na čtyřech stránkách se ve čtvrtěčném magazínu+TV MfDNESu objevily rozhovory se třemi českými autory - karikaturisty. Nikoliv překvapivě se zastali nejen

autora a jeho díla, ale také osvětlili to, co v GAGu už řadu let tvrdíme a na zřídkačných návštěvách v médiích o tom našem žánru papouškujeme.

A proto, prosím pěkně, zkousněte tuto další porci *negenderového* kreslení; nebylo by slušné tu úvodní stránku celého materiálu vynechat...

Autor tří rozhovorů s de facto stejnými otázkami **Martin Moravec** oslovil **Radovana Rakuse** jako předsedu ČUKu, **Václava Teichmanna** jako smluvního autora deníku MF DNES a také **Miroslava Kemela** (dříve též autora tohoto deníku, dnes však u konkurence v deníku Právo.

Výběr chválíme. Mohl by sem ještě patřit Štěpán Mareš z Reflexu a také Pavel Reisenauer z týdeníku Respekt. Ale přestože moc dobře známe Marešovo rádobyvtipné žvatlání, myslíme, že šlo spíš o to, že oba tito "opominutí" autoři nejsou typickými deníkovými "editorial cartoonisty".

Takže o. k.!

ooo

Na dalších dvou stránkách e-GAGu najdete oba další rozhovory

.....!!

TEXT **MARTIN MORAVEC** ILUSTRACE **MARK KNIGHT/AP**

Radovan Rakus

Původním povoláním stavař, dnes kreslíř a hlavně předseda České unie karikaturistů. Patří k tvářím humoristického časopisu Sorry, kreslí nebo kreslí do Díkobrazu, Květů či Metra. Má za sebou několik výstav, je mu 58 let.

NEZDÁ SE MI, ŽE BY BYLA BÍLÁ

Kdysi to schytlal za to, že si udělal legraci z Hrabalovy smrti. Teď šéfuje českým karikaturistům a obrázek svého australského kolegy jasně hájí.

O jste si řekli, když jste viděl karikaturu tenistky Sereny Williamsové?

Že je to povedená věc.

Chápete ty, kteří v ní vidí rasismus?

Nechápu, ale rozumím jim, proč to říkají. V našem oboru se teď nic moc neděje, a když se objevilo něco trochu kontroverzního, navíc s mezinárodním přesahem, kritici hned zbystřili. Hlavně ti ze Západu. Je vidět, že se lidem daří dobře, nemají co na práci, tak se hned chytanou jedné karikatury a rýpou do ní.

Nechápete ani to, že mohla urazit černochoy? Nebo přímo Williamsovou?

Nevšiml jsem si, že by ve skutečnosti byla bílá. Je černá, tak ji autor zobrazil černou. Kdyby ji nakreslil zelenou, prosím. Indiáni by si taky mohli stěžovat pokaždé, když je někdo vyobrazí červené. Hubená taky není. A hledat v té kresbě další jinotaje mi přijde jako za komunismu, kdy se vtipy nechávaly schvalovat. Karikatura má přehánět a vyvolávat reakce. Klidně i negativní.

Jak by musel ten vtíp vypadat, aby za hranou byl?

Nevím, je skvěle nakreslený a vypointovaný. Sám bych na něm nic

neměnil. Možná kdyby skákala po malém dítěti a navíc to bylo dítě toho rozhodčího. To už by asi bylo moc.

Má mít kreslený humor nějaké hranice?

Měl by být vkusný. Ale jinak by hranice mít neměl. Každý autor má svoje a měl by si je umět obhájit – před sebou i před ostatními. Pokud se budeme bát z něčeho dělat legraci, je to začátek konce. Právě většina totalitních režimů humor potlačuje. Anebo si uměle vytváří vlastní, jako to třeba dělali nacisti proti Židům. A tak přece dopadnout nechceme.

Nevadí ani dělání si legrace z náboženství, sexuální orientace nebo třeba z tělesného postižení?

Naopak. Kdysi jsme s kolegy spolupracovali s The Tap Tap, výbornou hudební skupinou z Jedličkova ústavu. Výslovně si vyžádali vtipy o tělesných postižených. Když nějakou skupinu vyčleníme a nebudeme si z ní dělat legraci, budeme se tím tvářit, že neexistuje. I ona sama se pak bude cítit špatně a odstrčená ze společnosti.

Řeknete si někdy sám, že jste to v kresbě přehnal?

To si řeknu hned, když ji dokončím a není vtipná. To jdu radši hned od toho a vymyslím něco jiného. Karikatura se má věcem nebo lidem vysmívat, ne se jim posmívat. Nesmí být zlá.

Tu míru si určíte sám, nebo vtíp před zveřejněním někomu ukážete?

Sám. Za dobrý vtíp považuju takový, se kterým si troufnu jít ven. A třeba se mu i sám zasměju.

Která vaše kresba vyvolala největší bouři?

Jedna ano – když jsem si udělal legraci ze smrti Bohumila Hrabala. To mi jeho příznivci i vyhrožovali.

Jaký mají Češi smysl pro humor?

To je zajímavé. Korektní nejsme vůbec a nevadí nám skoro nic.

Na smyslu pro humor si zakládáme a pyšníme se tím, že je nejlepší na světě. Rádi se posmíváme Němcům, Polákům a dalším, že oni žádný nemají. Přitom to je naopak. Všichni mají stále expozice humoru, výstavy, muzea, zatímco my nemáme nic. Jen neorganizovaný zmatek.

39/2018 **DNES** 28–29

Václav Teichmann

Jeho kresby můžete vidět každý den v MF DNES. Samouk, který kreslil třeba ve Svobodném slovu, odešel v osmdesátých letech do exilu. Je historicky prvním Čechem, který získal cenu v prestižní soutěži World Press Cartoon. Je mu 64 let.

HAVLA BYCH JAKO PADOUCHA NENAKRESLIL

Mezi českými kreslíři je hvězdou první velikosti. Karikaturu podle něj nejde brát jako realitu. To by ho prý Zeman s Klausem museli právem zabít.

O jste si řekli, když jste viděli karikaturu tenistky Sereny Williamsové?

Zdála se mi nejlepší ze všech, které se ke mně dostaly.

Jak by podle vás musela vypadat, aby byla za hranou?

Autor by ji musel nakreslit třeba jako gorilu. To by bylo hrozné, i kdyby se vymlouval na Ezopa. Naopak hloupost by mohl vykreslovat donekonečna.

Chápete ty, kteří v kresbě vidí rasismus?

Spisovatelka Rowlingová o autorovi vtípu napsala: „Pokud chtěl jednu z největších sportovkyň dneška zredukovat na rasistické a sexistické klišé a další velkou sportovkyni zpodobnit jako anonymní stafáž, tak se mu to podařilo.“ Ano, Mark Knight samozřejmě redukoval. Ale pitomý výstup Williamsové, ne její barvu pleti nebo pohyby.

Nechápete ani přímo Serenu Williamsovou, že ji to mohlo urazit?

Chápu. Všichni jsme dotčeni, když se nám někdo směje. Ale kresba není realita. Copak je třeba Trump uznat idiot, který znásilnil sochu Svobody? Viděl jsem minimálně pět kreseb,

na kterých ji má v posteli a znásilňuje ji.

Má mít karikatura nějaké hranice?

Na světě dnes kreslí zhruba tři tisíce profesionálních karikaturistů. Snad všichni jsme kreslili Kima a Trumpa, Arafata i Putina. Nadsadili jsme, zveličili, přehnali – abychom ukázali na chybu nebo na paradox. Nikoliv proto, že by Trump fakticky znásilnil beton. Mě by pánové Zeman i Klaus museli zabít, kdybych tvrdil, že to, co jsem o nich za dvacet let nakreslil, je pravda. Karikatura není pravda a nelze ji ani u soudu hodnotit jako reálné tvrzení.

Dáte mi příklad?

Když nakreslíte první dámu v těch nejhorších sexuálních pózách, je to něco jiného, než když

vezmete fotku pornoherečky a hlavu první dámy na ni přilepíte. To už je trestné. I proto například paní Paroubková nevyhrála soud s časopisem Reflex, kde ji zobrazili v posteli s panem Paroubkem.

Která vaše kresba vyvolala největší bouři?

Za socialismu jsem uveřejnil ve Svobodném slově vtíp, kde občan vypustil z lahve Bídu a ptal se jí, kde se naučila tak perfektně česky. Zavolali z ÚV KSČ a telefonicky zakázali otiskovat moje kresby. Hovor přijal kolega Ondřej Suchý a mně nakonec řekl: „Kásem na ně, kreslete dál.“ Dodnes má za to můj obdiv.

Najdete ve své tvorbě příklad, kdy zpětně víte, že jste přestříli?

Karikatura nadsazuje, zveličuje, přehání a zjednodušuje až na hranici absurdity. Už v minulém století

rozhodl mezinárodní soud, že lidská kresba je myšlenka a myšlenku nelze zakázat. Za zveřejnění je vždy odpovědný – a souzený – vydavatel, ne autor. To je rozdíl proti autokratickým režimům.

Tam nejde k soudu vydavatel, ale přímo kreslíř?

U nás komunisté soudili kreslíře Miroslava Lidáka osobně. Dali mu rok vězení za to, že ve státním znaku nahradil lva dvouocasým švejcem. Pak to soud změnil na podmínku a nakonec mu rozsudek zrušili. Dnes vidíme na případech napadaných a zastřelených karikaturistů rozdíl mezi středověkým a současným přemýšlením. Takže kdo tady přestřeluje?

Máte nějakou vnitřní kontrolu, která vás hlídá, abyste nezašel příliš daleko?

Mám ve smlouvě, že můžu odmítnout jakoukoliv kresbu bez udání důvodů. Třeba kdyby někdo navrhl, abych kreslil Havla jako padoucha, nakreslím to jistě jinak nebo vůbec. Chyb, které měl, by se dalo nadsadit dost, ale tahle ne.

Jaký mají Češi smysl pro humor?

Jako Židi, Britové... Výborný.

Zatímco Rakusovu fóru - svou černotou hodnému otištění v černohumorném magazínu **Sor-ry** - věnoval magazín MfDNESu málo místa (avšak nepodezříváme redakci z postranního úmyslu) tak černé černošce Williamsové od Teichmanna místo nechybí. A Václav se nemusel nijak do kresby nutit - měl ji už hotovou, reagoval na situaci také rychle a před týdnem ji už otiskl v deníku na obvyklém místě pro karikaturu v rubrice Názory. A nakonec... ještě Mi- rek otočte list!

Miroslav Kemel

Byl basketbalistou, vystudoval stavební fakultu, skládá hudbu, hraje na akordeon, ale jméno si udělal hlavně svými obrázkami. Kreslil do spousty deníků a časopisů, například do Práce, Dikobrazu, tohoto magazínu nebo do Práva. Je mu 54 let.

KRESBA URAZÍ TY, CO JI NEPOCHOPÍ

Po omezení kreseb podle něj volají hlavně potrefené husy. A je přesvědčený, že spoustu černochoů naopak zobrazení americké tenistky pobavilo.

O jste si řekl, když jste viděl karikaturu tenistky Sereny Williamsové?

Že je to trefný vtíp o vztekající se hvězdě ženského tenisu.

Chápete ty, kteří v něm vidí rasismus?

Nechápu. Řekl bych, že to jen dokresluje současnou dobu, kdy je moderní vše zpochybňovat.

Nechápete ani to, že může urazit černochoy nebo přímo Serenu Williamsovou?

Samozřejmě může urazit Serenu. To karikatura často dělá. Na druhou stranu si ji svým chováním zasloužila a karikaturista odvedl skvělou práci. A že může urazit černochoy? Pouze v případě, že nepochopí její smysl. Jsem přesvědčen, že spoustu lidí s černou barvou pleti naopak pobavila a necítí se jí dotčeni. Úkolem karikaturisty není být spravedlivý, korektní a obávat se, koho všeho by se jeho dílo mělo dotknout.

Jak by podle vás musel vtíp vypadat, aby za hrnou byl?

Nevím... Třeba kdyby byla Serena ztvárněna jako kráva nebo kdyby hlavním sdělením bylo, že je černé pleti. Kdyby rozhodčí říkal protihráče, aby ji nechala vyhrát, protože je černá. Nebo kdyby text obsahoval hanlivé označení negr. To bych negativní reakci chápal a sám bych se k ní připojil.

Má mít podle vás kreslený humor nějaké hranice?

Striktně dané samozřejmě ne, to je nesmysl. Měl by se pohybovat v mantinelech daných úrovní a vkusem společnosti. Je úplně v pořádku, že karikatura útočí na nepravosti a nedokonalosti světa i kohokoliv, kdo se pohybuje ve veřejném prostoru. Na druhou stranu je to třeba brát jako subjektivní pohled jednotlivého karikaturisty, a pokud se někdo cítí dotčen, může se bránit u soudu. To ke kultivované společnosti patří. Ve většině případů se ovšem ten, kdo karikaturistu žaluje, sám zesměšňuje.

Je v pořádku i legrace ze sexuální orientace, z náboženství nebo z tělesného postižení?

Dobry černý humor mám rád. Ale musím zvážit, pro které médium se hodí. Celostátní deník pro něj ideální není, naopak žánrový časopis nebo kniha, kterou si koupí jen ten, kdo chce, ano.

Máte vy sám při práci nějaké hranice?

Obecně se řídim tím, že smyslem mé práce není urazit a zesměšnit, ale znejistit.

Která vaše kresba vyvolala největší ohlas?

Bývají to kresby, u kterých by mě to ani nenapadlo. Z poslední doby třeba vtíp s Andrejem Babišem na volebním billboardu s Machem a Šebestovou a kouzelným sluchátkem. A taky prázdná kresba s titulkem, že jde o absolutně korektní karikaturu.

Najdete ve své tvorbě příklad, kdy zpětně víte, že jste přestřelili?

Na žádný konkrétní si nevzpomenu, což souvisí s tím, že nechci prvoplánově urazit. Samozřejmě některé své vtípy považuju zpětně za ne úplně zdařilé a některé i za nepovedené.

Je společnost vůči vtípům otevřenější, nebo naopak čím dál korektnější?

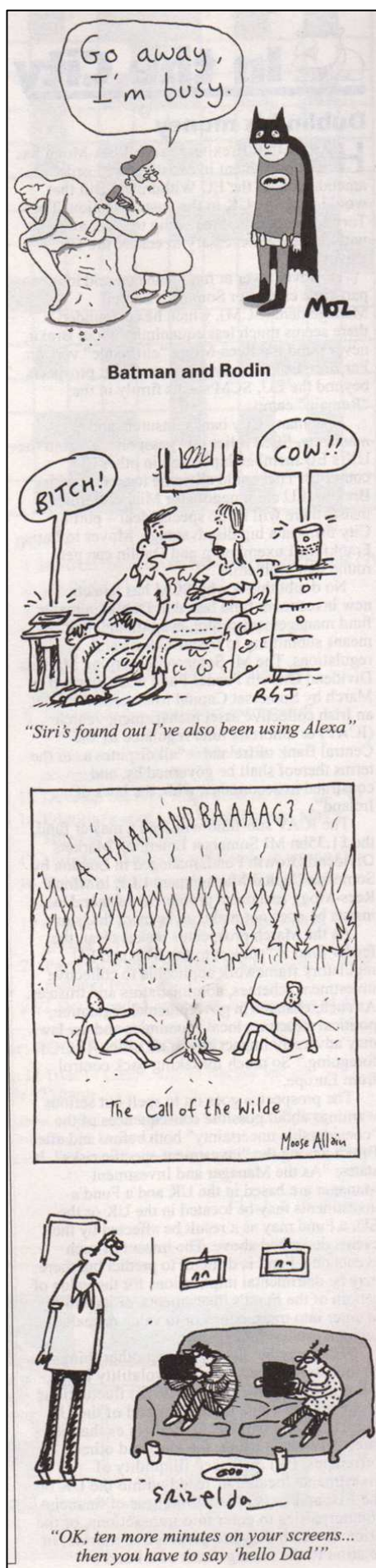
Otevřená zatím je, ale směšné tendence po korektních karikaturách se ozývají čím dál častěji. Je ovšem legrační, že po nich větší nou volají potrefené husy a kresby zaměřené na jejich politické konkurenty tak přísně nehodnotí.

Jaký mají Češi smysl pro humor?

Nevím, neumím definovat český humor. Natožpak smysl pro humor. Někdo ho má, jiný ne. Obecně je humor založený na schopnosti nadhledu, je to způsob přístupu ke světu a k životu vůbec. Souvisí s intelektem a určitě také s výchovou. Je znát, pokud rodiče s dětmi nežertují. Takové děti pak nerozumí vtípu a v kolektivu jsou mimo.

KRESBA: MIROSLAV KEMEL PRO PRAVO

Tak - a je to. Věříme, že i takto oskenované stránky z MfDNESového Magazínu jsou po zvětšení na celou obrazovku čitelné a že tohle nelouskáte na těch potentočkových smartových mrňousech (kam dali "homové" někdejší "sapiens"?) kdesi v trolejbusích. Také Kemelovy názory patří k těm zajímavým. A nejzajímavější na tom všem dohromady je, že každý sice říká něco jiného a jinak, ale v tom základním se shodnou. Tedy hodneme. **IrI**

Tyto řádky už jste možná četli, ale určitě aspoň zahédli. Před dvěma lety jsme si poprvé důkladněji povšimli britského časopisu **Private Eye**. *Napsali jsme:*

„**Soukromé oko**“ či „očko“ je něco jako soukromý detektiv nasazený na... na všechno. Na vše co ve Velké Británii i v malých částech světa stojí za pozornost. Co vděčí za pozornost redakce, satiriků ale i humoristů - vždyť v Londýně i v okolní Anglii se jich už po staletí rodí neuvěřitelné množství (Už Shakespearova tvorba se dělí celkem rovnoměrně na tragédie a komedie) takže se dá říci, že se zde narodil i humor, aspoň ten mně (a snad i někomu dalšímu) nejbližší, neb je takzvaně suchý... No, prostě anglický.

„**Private Eye**“ je posledním nositelem tradičního kritického humoru na Ostrovech po zániku magazínu *Punch*. De facto je to obdobná situace jako jinde ve světě, kde po zániku „centrálního“ časopisu s „patentem na humor“ se na jevišti kreslené legrace objevují jen okrajová nebo ostrá periodika; zaostřená na omezený okruh zájemců.

Co se od té doby změnilo? Asi nic zásadního. Dokonce jsem od té doby dostal přímo od Jirky Maliny z Británie několik dalších čísel, takže dobrý. Jenže od té doby se nijak nezměnila má schopnost porozumět anglickému jazyku. A asi také víte, jak vybavení prostým slovníkem (jedno zda papírovým nebo e-překládovým) je k ničemu, když ten údajně nejjednodušší jazyk na světě říká stejným slovem desítky úplně různých věcí či dějů. A uhodněte pak, co z toho je pro údernost pointy u vtipu s textem pod obrázkem vtipnější... anebo spíš jak je to přeloženo správně!

Na ukázkou **jsme - viz vlevo** - společně (celá redakce i hosté) vybrali z čísla 1472. Jde o sloupek, který prostě tvoří 4 vtipy - pérovky nad sebou. Kdo to umí, ať se pobaví tím, že rozumí anglickému (opravdu!) humoru. A kdo si dá tu práci se slovníkem v ruce, může si takhle pohrát a zároveň se povzdělat.

Ale pokračujeme - další citace z minula:

Cena časopisu je v librách: **1,80**. Stránek má **Eye 48**, přibližně „á-čtyřkového“ formátu na obyčejném tenkém novinovém papíru potištěném ofsetovými barvami.

A to velmi střídme, protože si vydavatel uvědomuje, že mít „color“ je důležité pro inzerci a v médiích už drtivě převládají barevné fotografie. Ale vtipy jsou vesměs klasicky černobílé - vždyť právě černobílá kresba je v žánru cartoon stále ještě tím hlavním uměleckým prostředkem. Víte sami, že její nezvládnutí autor nemůže zamaskovat sebesilnějšími nánosy pestrých barev... Lecos z tohoto textu platí. Ovšem cena výtisku stoupla o dvaceták na **L 2,00** leč a formát i počet stran zůstaly při starém: **48**. I nadále se barvou šetří pro inzerty. Většina stránek si vystačí jen s jednou doplňkovou

"I can't decide if I'll choose the Islamophobic party or the anti-Semitic one?"

"Look, David, I'll have to call you back..."

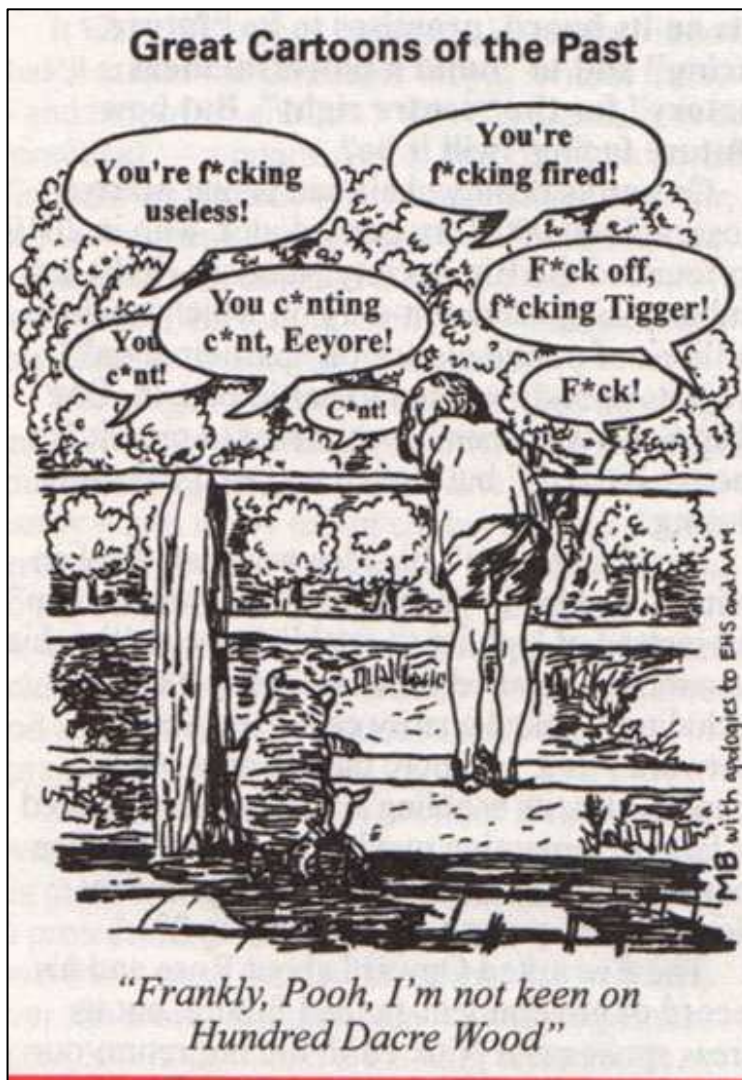

"Panic over! It wasn't the apocalypse, just Visa having IT problems!"

barvou... Zkuste zjistit více na www.private-eye.co.uk

...

Na prvý pohled není velkého rozdílu v úrovni kreslených vtipů v malém množství vídaných v českém tisku či na monitoru. Nebo máte jiný názor? K důkladnějšímu rozboru nám přece jen chybí delší sledování prací jednotlivých autorů, abychom mohli najít vysvětlení proč a jak kdo kreslí a čím může být jeho styl přitažlivý. Ale to má i cizinec, když si koupí v pražské trafice dole v podchodu u vstupu do metra Sorry nebo nějaké to křížovkářské periodikum... Aby si našel sobě blízkého karikaturistu, musel by tak činit pár měsíců.

Ovšem někdy člověk může ocenit určitou profesionalitu už při prvním spatření. Tady - **viz výše!** - je takový příklad či případ. Využívá historických kreseb (kdy ještě umění kresby patřilo k základu karikatury) a hlavně odkazu na známého hrdinu medvídku Pu - ale velice čistě tu ilustraci aktualizuje; tenhle les je opravdu plný současných lidí se současnou slovní zásobou... Prostě:

F*ck!

Toto číslo Private Eye je z 15. června 2018 a proto: na obálce je vtip k MS v kopané - v Rusku. Takže **Putin!**

Nyní musíme mírně podstoupit od výše psaného tvrzení, že barva je spíš pro inzeráty. Podle následujících obrázků byste na to, že střílíme od boku, jistě přišli sami. Jak ten horní

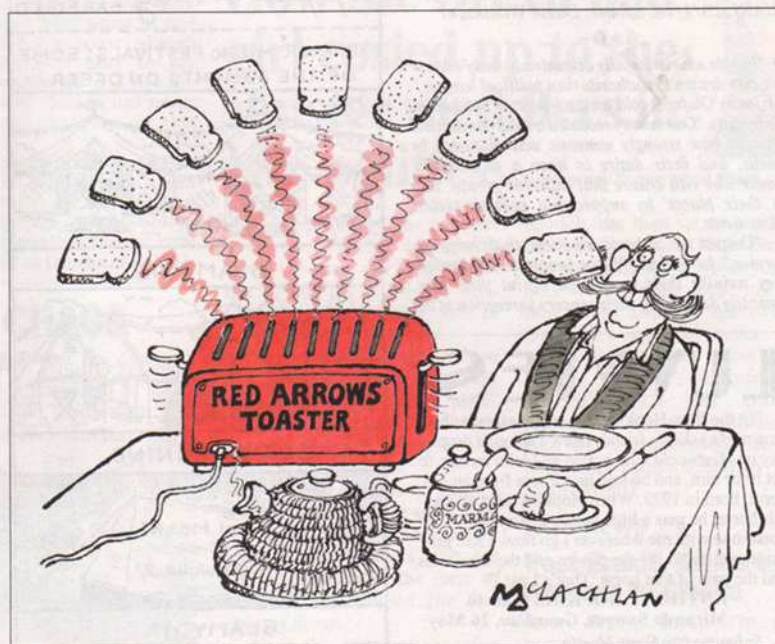
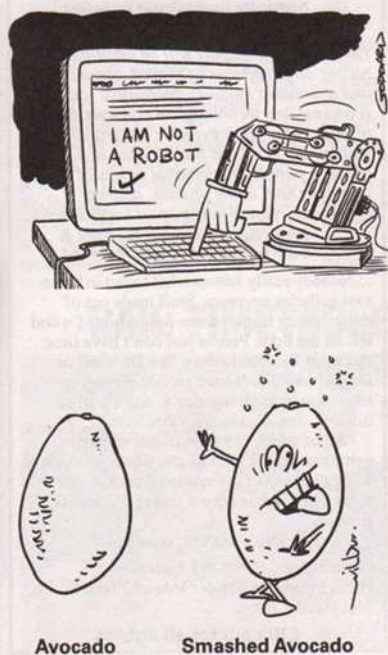

strip (k fotbalu a jeho fandům), tak ten tady dole "Knife and Packer" barvami přímo hýří... Ale většina stejně zůstává v černobílé lince - napočítali jsme v celém čísle vtípů a mini comics stripů dohromady 43 ks. Ale 80 % jich není větší (širší) než jeden sloupec v třísloupcové grafice čtrnáctideníku. Proto je zřejmě i dojem z celého časopisu dost šedý - **počet vtípů na tiskovou stranu** je asi jeden na jednu... Ukázkou za všechny bude tento, který je ještě aktuální až akutní neb se týká *brexitu*. Netřeba snad překládat, co to je... Pozice (zde ta politická k brexitu) se v rozhlasovém studiu dá opravdu zaujmout leccjaká...

Ale je nutno přinést i ukázkou, že občas se v P. E. objeví též stránka plná kreslených fórů (třeba sedmi). Na další straně najdete vpravo dole třeba jeden *Toaster* od slavného **McLachlana**.

Royal Academy Summer Exhibition Latest

Tak a je to, podělili jsme se s vámi o něco, co ani pro nás v redakci není úplně běžné. Na rozdíl od německého, resp. francouzského (o tom jihovýchodním nemluvě) se britské vtipy dají spatřit jen na internetu. A kdo by měl čas je pořád hledat? Ale určitě by to bylo fajn...(IH)

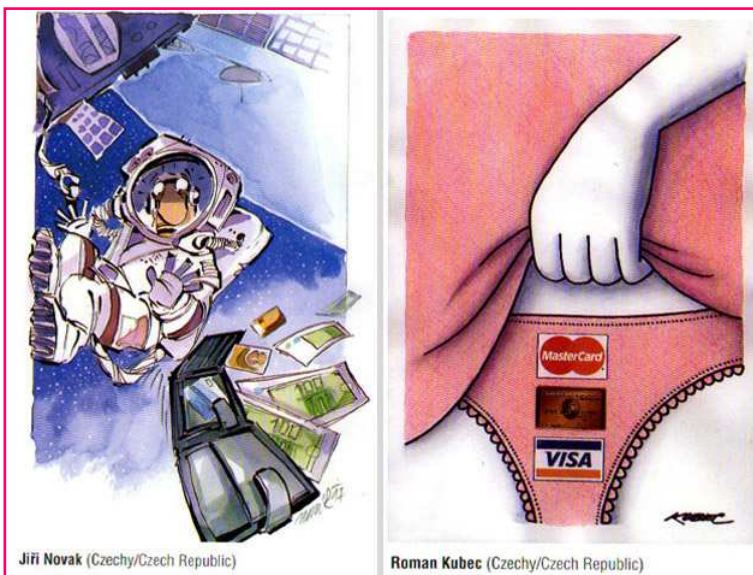

První katalog máme tentokrát k recenzování díky jednomu z vystavujících autorů. Vloni přišel jednomu ze tří českých účastníků 14. ročníku mezinárodní soutěže George van Raemdonck IHA kartoennale v belgickém Boechoutu (**nahoře**). Ten druhý nám poslali z polské Zieloné Góry (**dole**) manželé Ala a Ryszard Blažynští, kteří od samého počátku stojí za výtečnou pověstí tamní mezinárodní soutěže původně známé jako „Debiut“, která se - přes obvyklý handicap s finančním zázemím - ucházela vloni už po devatenácté o srovnatelné postavení a hodnocení úrovně při každoročním měření sil se zaběhlým Satyrykonem z mědi žijící Legnice... Obálka: **Musa Gumus**, Turecko. Oba katalogy soutěží z roku 2017 se pyšní jednoduchými, neb jediným slovem vyjádřenými tématy. V Belgii je to „Exit“, v Polsku „Peníze“. Krom náplně, která je v branži *cartoon contest* standardní a tvoří ji práce vybrané pro výstavu otvíranou při slavnostním ceremoniálu vyhlášení výsledků, mají obě publikace společný i podlouhlý, ležatý formát, kvalitní tisk i papír. Jen „Exit“ má k dispozici pro obrázky přece jen pár čtverečních

centimetrů navíc. Je také bohatší na počet stránek: má jich 128 oproti 86 ve svazku „Money“. Jeden podstatný rozdíl ovšem z pouhého zvědavého listování oběma katalogy zjistit nelze. Zde ho proto předsazujeme. Zielona Góra pořádá soutěž a vydává katalog každým rokem. V Boechoutu tak činí pouze jednou za tři roky - jde totiž o tzv. trienále. Co na úvod ještě dodat? Možná srovnání účasti českých karikaturistů na obou událostech, kde též vyhrává Belgie nad Polskem a to 7:4. Jen dva z našich zástupců obeslali obě evropské soutěže: **Evžen David** a **Roman Kubec**. Z čehož plyne, pokud se nemýlím při počítání, že ve hře bylo dohromady devět českých jmen. Ale nyní už dost srovnávání a poměřování, vše další si z následujících řádek i obrázků můžete vyvodit sami.

19. mezinárodní soutěž kresleného humoru Zielona Góra / Peníze

Zatímco o belgickém trienále pořádaném od roku 1986 nemůžeme z vlastních zážitků říci nic, o zelenohorské soutěži, jejím zázemím, jejích pořadatelech, výstavních prostorách, dalším programu i o zacházení s vítězi, s porotci i dalšími hosty víme hodně - a de facto jen to dobré. Byli jsme několikrát v soutěžní jury i přímými účastníky ceremoniálu, na němž byli přítomni významní světoví karikaturisté a autoři vítězných prací. A tím i svědky ocenění několika českých karikaturistů... A poznali jsme řadu výtečných umělců i lidí z Polska... Soutěž byla vzkříšena na zámku

v nedalekém Kožuchowě a od té doby si udržují katalogy svůj formát i vzhled a tvoří tak v knihovně cartoon books pěkný bloček. Řadu z nich jsme měli možnost si osobně z Polska dovézt, další jsme získali od jiných účastníků, kteří nám je dováželi. A poslední, včetně to-

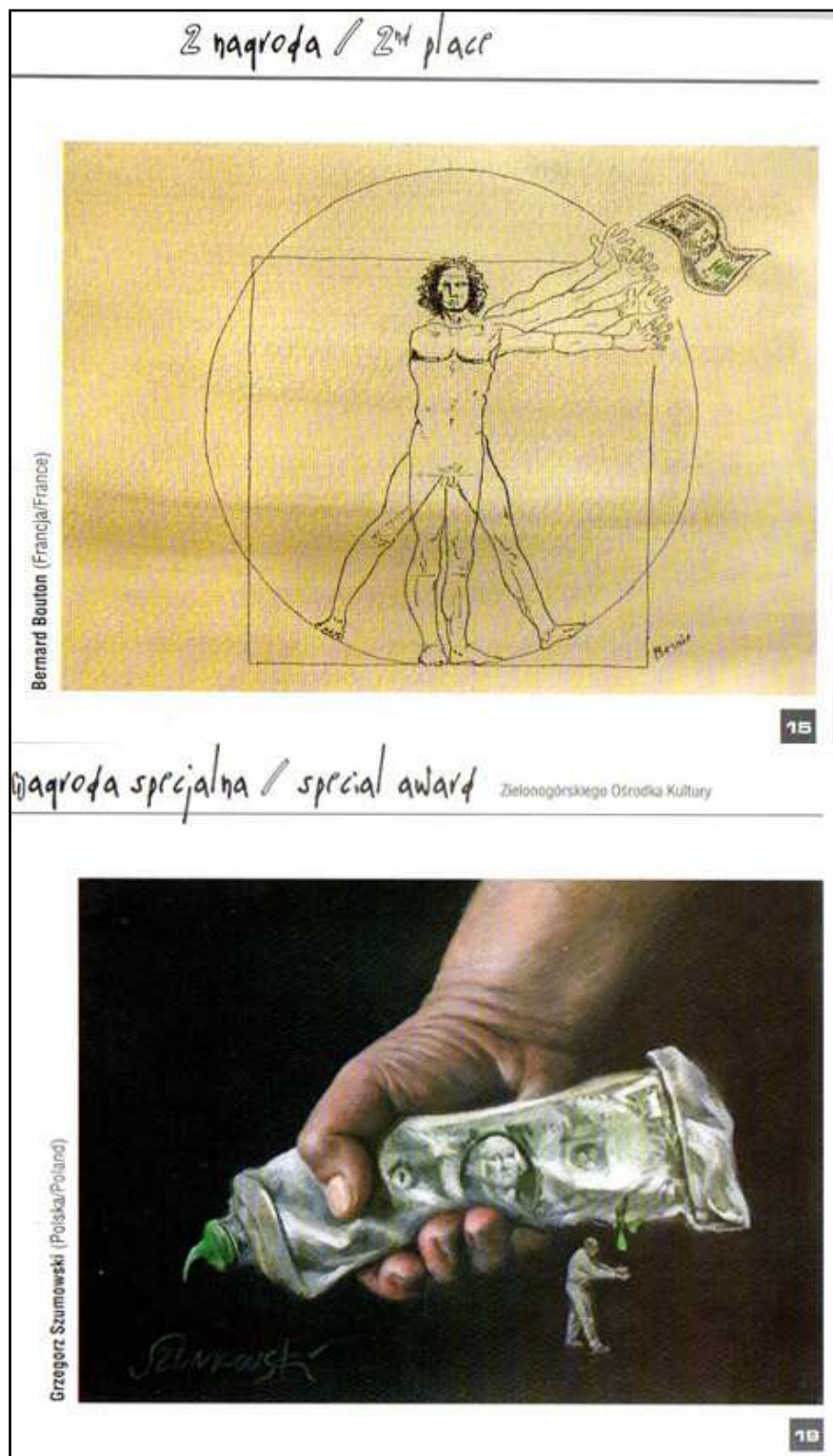
hoto recenzovaného, jsme obdrželi od výše uvedených přátel.

Jak celkem zřetelně vidno z obálky, formát katalogu patří k těm asi nejčastějším (nejvhodnějším) v branži soutěží kresleného humoru. A svědčí hlavně vtipům ležatým, které vidíte vedle vlevo, neb zaplní prakticky celý zvolený formát. Zde ovšem představujeme dvě ze stránek pěkně nad sebou (jde o str. 15 a 19) což zase svědčí výškovému formátu magazínu e-GAG.

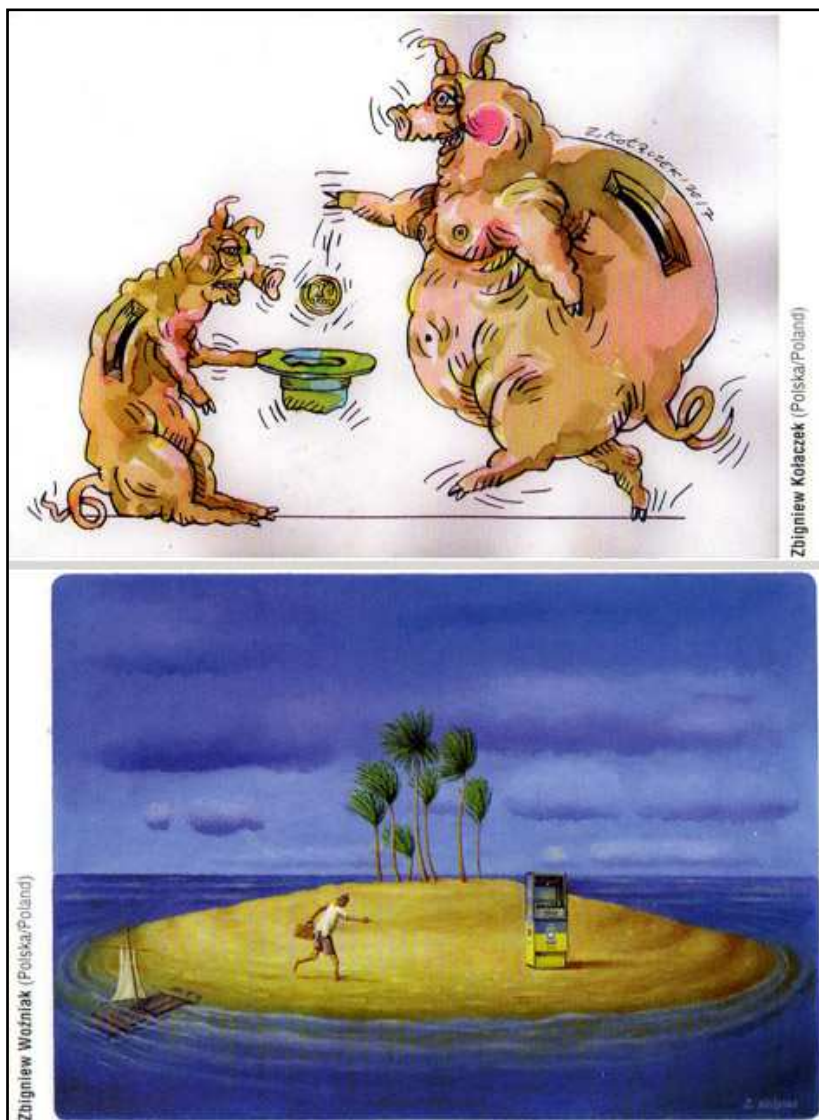
Ukázky jsme však nevybírali kvůli formátu, ale pro jejich obsah.

Bernard Bouton z Francie za další z řady variant na *da Vinciho* kresbu obdržel druhou cenu! Slovný malíř **Grzegorz Szumowski** získal na domácí půdě cenu zvláštní - bývá jich udíleno kolem tuctu a tato získala hlas Zeleňohorského kulturního střediska. Obě díla de facto obkreslují tu naši realitu - kde kdo z lidské čeledi prostě po prašulích natahuje ruce...

Na minulé stránce jsme představili ukázkou dvou prací stavěných na výšku, které se obvykle na stránce musí vejít vedle sebe. Pracem Jiřího Nováka ani Ro-

mana Kubce to díky kvalitnímu tisku nikterak neubralo na úrovni - obě mají solidní nápad i výtvarné provedení. A všichni čtyři naši reprezentanti mají v seznamu účastníků hvězdičku u jména - jejich kresby jsou tedy k vidění na výstavě... Dvě závěrečné tiskové strany (85 a 86) jsou věnovány historii soutěže; obsahuje rok konání, dané soutěžní téma a z oceněných alespoň jméno hlavního vítěze - tedy držitele Grand Prix daného ročníku. A dvakrát tam najdeme české jméno hlavního vítěze - tedy držitele Grand Prix daného ročníku. A dvakrát tam najdeme české jméno *Břetislava Kovaříka* (2005 v Kožuchowě a 2009 v Z. Góře).

Dvojím vítězstvím se tak dostal do společnosti významných karikaturistů jako kupř. Jerzy Flisak, Paweł Kuczyński či Jerzy Gluszek (všichni z Polska) nebo Alessandra Gatto (Itálie), Juraje Kosobukina (Ukrajina) a Michaila Zlatkovského (Rusko) z řad světové extratřídy.

Nalevo vidíte další ze dvou v katalogu se nacházejících vtípů beze slov; zde těch na šířku řešených. Horní staví na dvou figurách (pozadí tu vlastně netřeba) druhý naopak hlavní dva aktéry zasazuje do mnohem širšího rámce věčného a stále vděčného „trosečníka na pustém ostrově“. Jak už dávno víme, tuto výzvu k nalezení nové varianty lze přirovnat k záhadě „vraždy v zamčeném pokoji“, jak ji řeší detektivkáři..

Autoři: **Zbigniew Kolaczek** (nahore) a **Zbigniew Woźniak**

Oba vtípy zastupují polské účastníky, kterých obeslalo soutěž více než sto! Tak mohutnou účast autorů z

pořádající země u nás rozhodně nepamatujeme. Další „ekipy“ následují s obrovskou mezerou Rumunsko a Ukrajina. Kdyby to někoho napadlo přepočítat na procenta, tak až na výstavu se prosadily obrázky 33 Poláků. Také 8 ze 12 Ukrajinců a 6 ze 14 Rumunů... Pro

věrné čtenáře ještě přidáváme, že v úspěšné dvojici ze Španělska je Josef Prchal a mezi devíti autory z Německa je i Jan Tomaschoff - krom něho vystavují ještě tři další...

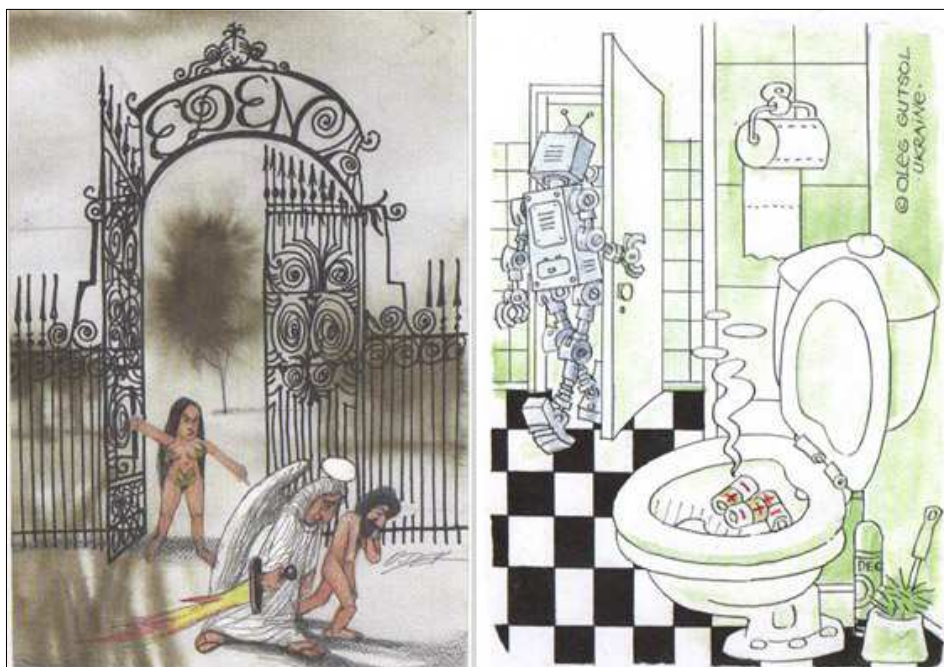
Nechybí samozřejmě vítěz GP **Lothar Otto** - viz obr.! A kolik je Slováků? Jediný: Vladimír Mešar (prošel do katalogu). A ještě výběr účastníků známých jmen, která u jury neuspěla a na výstavě chybí: z Poláků kupř. Gliwa, Graczyk, Lizoň, Makal, Przekas. Z ostatních Partanen, Hoffmann, Avramescu, Milordovič, Sultanovič, Momot, Kelemen, Sulaj, Grolik a Kuostana... ®

14. mezinárodní IHA kartoennale Boechout / Exit

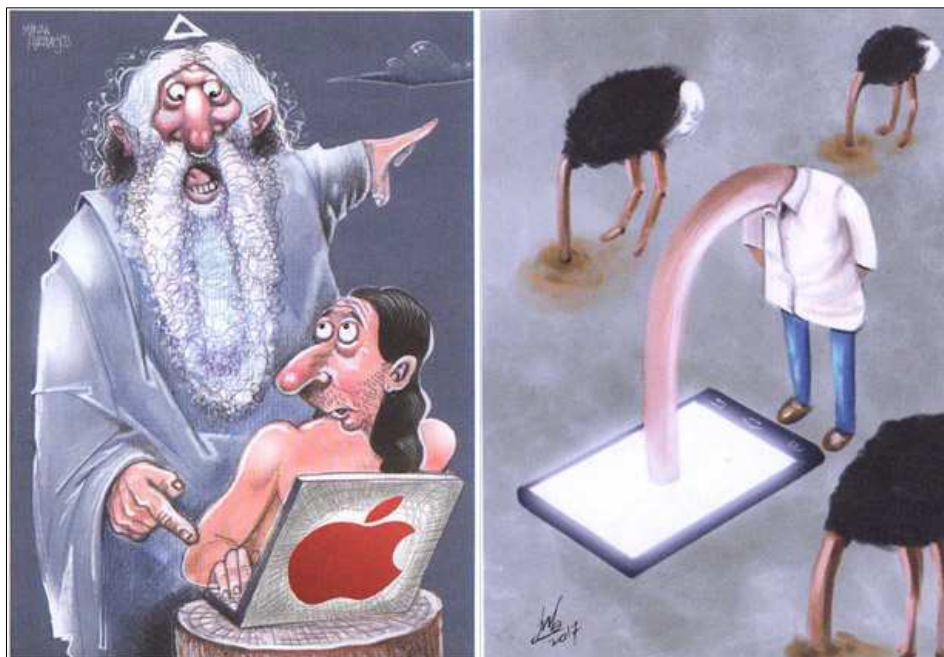
Co je to IHA na obálce svazku? Osel v logu se směje. Takže to naše „Íha-ha-ha“ má zřejmě flámskou konotaci. A „Exit“ jako téma už netřeba překládat; vždyť už ho neznáme jen z nápisů na dveřích mrakodrapů v amerických filmech... Dá se říci, že slovo se v našich hlavách usídlilo především díky tzv. Brexitu, ale bylo na karikaturistech, aby dali „východu“ nějaký jiný, další anebo prostě nečekaný význam. Právě to by měla porota ocenit krom dobré kreslířské techniky. Překvapení je podstatou dobrého kresleného vtipu, ať už se narodí na Štvanici anebo na Bali.

IHA je však vtipnou zkratkou pro **I**nternational **H**umor for **A**rt, který v belgickém městě pořádá každým třetím rokem soutěž karikaturistů. A ta patří k těm nejobesilánějším vůbec. Jak konstatuje starosta Boechoutu *Koen T'Sijen* v úvodním slovu katalogu (str. 3), tentokrát došlo pořadatelům 1730 soutěžních příspěvků od 437 autorů ze 70 různých zemí - a je

to rekordní účast.

Na další stránce (č. 3) píše předseda *Evropského Cartoon Centra* (ECC) Rudy Gheysens v rovněž belgickém městě Kruishoutem, je *George van Raemdonck* kartoennale jedním z nejlépe organizovaných soutěží tohoto žánru na starém kontinentu. V jury (jména členů jsou na str. 4) vtipy posoudil nejprve párek „čističů“ *Tom Adriansen* a *Tom Schoonooghe**) a co prošlo, to pak dostalo na čistý stůl deset porotců ze tří států. Šestici domácích doplnili tři

Rusové v čele s posledním vítězem soutěže *Andrejem Popovem* a ještě *Ela Pietraszko* z polského *Satrykonu*.

*) Jmenovaný výtvarník je autorem ústředního loga EXIT na obálce katalogu

Popov tu v roce 2014 získal 1. cenu pojmenovanou po *George van Raemdonckovi* (1888-1966). A právě o něm následuje v katalogu spousta

vlámských slov v tradičním medailonu na str. 5-7 a také anglicky na str. 8-9). Dožil se 77 let ale nedožil se založení a uskutečnění prvního festivalu pojmenovaného na jeho počest. V roce 1986 byly uděleny čtyři ceny a všechny domácím Belgičanům.

Na konci katalogu na str. 128 je přehled výsledků předchozích 13 soutěží (napsat 13 ročníků v případě trienále se nezdá být zcela poctivé). Jenže to jsme moc přeskočili - rychle zpátky! Na str. 10-12 jsou hodně drobným písmem a to ve třech sloupcích na každé stránce seřazeni všichni soutěžící podle státní příslušnosti, pěkně od A (Afganistán) až do U (Uzbekistán). Není to chyba, žádný další stát od V až po Ž v seznamu není.

Učinili jsme tak v Polsku, nutno brát stejný metr na Belgii - domácích autorů jsou v seznamu jen tři desítky. Je tedy jisté, že nebudou tvořit nejsilnější reprezentaci... A taky že ne. Tou je - na rozdíl od Zelioné Góry - v Boechoutu ta perská. Belgický grafik nasypal na tři stránky všechny státy najednou, bez jejich oddělení do chlívčků s nadpisy zemí. A tak je nutno hodně pozorně jména oddělovat - a počítat. Takže: Irán = 38, za Belgií jen těsně a překvapivě: Itálie = 29. Následují Srbsko = 25,

Rumunsko = 23 a Rusko = 23 jmen... Těsně pod dvacítkou skončili autoři z Turecka, Německa (Tomaschoff), Ukrajiny, Indonézie, překvapivě pouhých 8 je z Číny, tedy jen o jednoho „Yanga“ před zúčastněnou českou „sedmou“ - v ní se pouze Martin Omar zdá být nováčkem. Slovinci jsou tu dva (Chadžiev a Pavlík), Slovinec jeden (Oketič). Jako bonus či bonbonek přidáváme pár exotů. Krom Afgánce Momenyho třeba Bangladéšana Rahmana (víme, že jde o nám osobně známou postavu z Norska), Egypťana Saliha, Filipínce Isaaca, Jihoafričana Slice či Myanmařana (Barmance?) jménem Ko Ko.

Rázem jsme u stránky s černým číslem 13 - a na zeleném podkladu je listina vítězů 2017 a v jejím čele Ukrajinec Igor Lukjančenko. Výsledky jsme v GAGu přinesli už vloni a tak si tu připomeneme jen jiné oceněné práce a také pár dalších z katalogu. A mrkneme se hlavně na to, jak se autoři vyrovnávají s tématem. Kolik z nich se zamýšlí nad současnou epidemií „odchodů“ z historií či tradicí vytčených hranic a zákonů. Anebo kdo se naopak věnuje konkrétním gag-fórum s cedulkou EXIT na dveřích. Kdo vymyslí vtip nový a nevídaný a kdo naopak prohrabe šuplík a vybere „starou vestu“. Tu, co nejlíp danému tématu padne.

Tak. A ještě odstavec k vybraným obrázkům. Na předchozí straně nahoře je **Dergačevovo** „Vyhnání z ráje“, tedy exit jako víno - staré a dobré. A přitom ryze současné, reagující na nové pořádky ve vztazích mezi muži (Adam a Pánbu) a ženou (zde Evou). Vedle vpravo to **Goutsol** (Ukrajina) vidí exit spíš jako náš odchod z tohoto světa do toho budoucího s roboty... A pod nimi jsou další dvě varianty na moderní svět. Adam od **M. Abrameska** (Rumunsko) si kousl do Bohem zakázaného Appleka a dnešní pštros dle **W. Barmy** (Indonézie) schovává hloupou hlavu do chytrého telefonu. Na závěr jsme vybrali dva našince, **J. Tomaschoffa** a **J. Slívu**. Co kdo chtěl říci kresbou; teď je na vás (a před tím to bylo na jury, která vtipy do sešitu zařadila).

(ih)

A doplňujeme ještě odkazem na rubriku „Objev“ na str. 44

výstava

USMÍVÁNÍ

„No razdár! (Kdepak si to koledujete?)“, akryl, 2018

Pavel Matuška

Městské muzeum
Skuteč
27.11.2018 - 13.1.2019

OTEVŘENO DENNĚ 9-12, 13-17 HOD.
VSTUPNÉ 20 Kč Dospělí, 10 Kč Děti, Vojáci, Senioři
/provoz o vánočních svátcích sledujte na webu
muzeum.skutec.cz nebo na vývěškách/

Už zase směřujeme k Betlému

Pavel Matuška trvá na tom, že náš život a svět vůbec jsou stále ještě důvodem k **Usmívání**.

Soudíme tak dle jeho další výstavy s už zaběhnutým názvem - tetokrát ve východočeské **Skutči**. Tamní **Městské muzeum** si pro výstavu jeho veselých obrazů vyhradilo dobré datum a slušnou dobu trvání od 27. 11. roku tohoto až do 13. ledna roku příštího.

Jde tedy přes svátky Vánoční, ale i přes svátek sv. Silvestra..

Akryl na pozvánce má pro oba svátky přiměřený námět a název díla zní: „**No nazdar!**“ A v závorce stojí dodatek „*Kdepak si to koledujete?*“.

Otevřeno mají v muzeu od 9 do 12 a od 13 do 17 hodin. A vojáci, jak uvádí pozvánka, mají spolu s dítky a staroušky vstupné do muzea poloviční.

Více na: muzeum.skutec.cz.

Zatímco autor si asi v současnosti přeje hlavně konečně vylízt z jedné „nožní operace“, v GAGu mu přejeme hlavně zdravou ruku (tu kreslivě-malovací) a další *usmívací* nápady v mozku. Bude je možná potřebovat, neb hýří dopředu zmluvenými termíny, mimo jiné jde o výstavu v královéhradeckém „Klicperáku“ (divadle).

Slíva pracuje pro Krause...

... jménem Ivana. A to už podruhé.

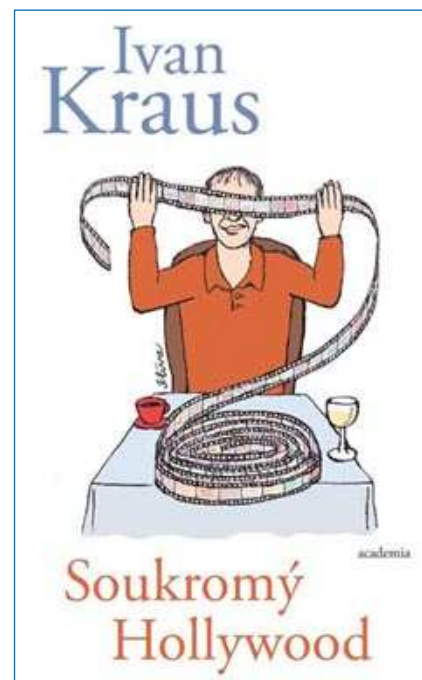
Jirka už knižních obálek má na kontě spoustu ale Ivanovy humorné povídky jsou první, které oba ironici mají na svědomí pod patronací nakladatelství Akademia... Jinak Slíva už pro Krause ilustroval cosi ve dvojjazyčném vydání v Garamondu... Obálku čerstvě vydaného „*Soukromého Hollywoodu*“ vystavujeme ve výkladní skříni e-GAGu (**viz vpravo!**)

Martenek zase pro Ebra...

...jménem Vratislav. A už také dlouho.

Stejně jako Jiří Slíva i Miloslav Martenek samozřejmě zároveň „dělají na sebe“. A jde o symbiózu úspěšnou. *Míla* má dokonce v případě stolního kalendáře zcela pochopitelně v autorském tandému vůdčí roli (pomineme-li kalendárium, které se přece nepočítá, že?) Ale ani ty texty vybrané *Vráťou* nelze podceňovat, v ukázkách vybraných do dnešního e-GAGu zrovna **u obrázku na 42. týden** (jde o předpokládaný termín vydání tohoto čísla GAGu) nacházíte vtipné verše intelektuálního kouzelníka se slovy a rýmy **Emanuela Frynty**.

Takže ten **Kanzelsberggrův** týdenní stolní kalendář má jistou intelektuální úroveň, kterou jaksi u knihkupců očekáváme. A obě Martenkovy kresby (**viz některá ze závěrečných stránek tohoto čísla**) se svým způsobem právě inteligenčního kvocientu týkají.

LOKÁlní patrioti

Pohlednice z Plzně a z Prahy 1

Vyčítal či Kakalík

Inspirace k následujícím řádkům vznikla v předposlední den a poslední hodinu (šestidenního) pobytu Jana fotoKoutka v Plzni při návštěvě **Lokálu Pod Divadlem** (Josefa Kajetána Tyla) vyzdobeném kresbami **Jana** Nekajetána **Vyčítala**. Koutek dí:

„Odhadem tři desítky jeho prací, přenesených ve větších formátech na stěny (pomocí plotru?) nešlo v zaplněném lokálu přehlédnout, však ani prohlédnout natož fotografovat. Skrovné úlovky /viz vedle/, nicméně charakteristické, doplněny několika pohlednicemi, které podnik nabízí odeslat ve své režii /viz nahoře/ a info z webu provozovatele, doplňují tyto řádky. O vztahu Honzy k pivu a městu Plzni netřeba pochybovat.“

(Ukousnutý vtip pokračuje: Nezoufej máš před sebou ještě celé pivo!)

„Pod názvem **Lokál** s upřesňujícím názvem místa je provozováno několik lokálů po celé ČR (5x Praha, Plzeň a Brno po jedné). Vedle dobrého plzeňského „piva z tanku“, neméně hodnotná nabídka jídel - ceny hlavních jídel (zpravidla nad stovku) jsou uváděny bez příloh (za dalších pár pěttek).“

Jan Koutek pátral dál a našel další žertovně pokreslené stěny v pohostinských depandancích:

„V Praze je už několik zástupců této sítě. Navštívil jsem v rodné Praze 1 **Lokál Dlouhááá** (rovněž tak karlínský *Hamburk*), vyzdobený mistrem **Kakalíkem = David Kalika**. Jmenovaný není zdaleka tak neznám, jak se domníval pozorovatel, je renomovaný grafikem s mnoha aktivitami: *Playtvak*, časopis *Týden*, vlastní web s každodenním *stripem* (po deset let!). Vtipné obrázky, které jsou počítány na desítky, se subtilní kresbou (i pointou), autor sám do obkladů vyfrézoval. Týkají se tankového piva, „*opilých*“ hodin (**viz dole!**) a podobně. Nejedná se o humor třeskový, ale stojí za shlédnutí. I za pomoci internetové prezentace zmínovaných subjektů. Anebo lépe při osobní návštěvě.

Text a foto: **Jan Koutek** a archiv

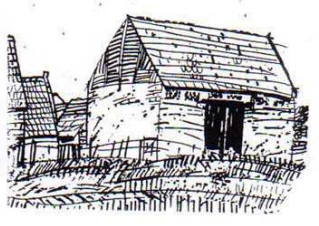
Městská knihovna v Praze

Můžek mít

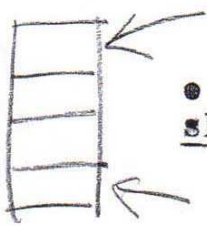
**stodolu
v ložnici!**

nakreslenou
Mitsubishi Japan,
fixem tak černým,
že je černější
než černá noc

**rozdávací
výstava**

60* kreseb formátu A3
zavěšeno do 8 pásů / 32 ks/

do výstavního zázemí

**debírá se
shora a zdola**

*foa
jednot-
kov
ozlavi
cyclo
60 útržin*

chodící...
kreslící...
píšící...

Hojný

133.
vlastivědný
vycházkář
ve
výslužbě/

Buď se měl narodit o půl století dřív anebo o padesát let později. V prvním případě by se ak. mal. **Ladislav Hojný** po 60 letech své výtvarné činnosti stal uznávaným velikánem naší kreslířské scény, jehož cykly reálných postřehů by plnily obrázkové časopisy coby svérázné stálé rubriky. V případě, že by naopak bilancoval stejnou šedesátku kolem roku 2048, nebylo by to už nad skicářem, ale před monitorem, protože by si od samého počátku rozuměl s moderní tvorbou a jeho webové stránky či blogy by přetékaly pochvalnými lajkami. Jako konkurence mobilního focení by se jeho tužka či japonská fixka prosadila tím, že zcela aktuální postavy či objekty zachytí stejně rychle a navíc vystihne jejich osobnost či vzhled přesněji, zvýrazní hlavní rysy či duši výrazněji a často obohacené vtipným nápadem. Proč před dvěma dekádami odmítl osedlat moderní komunikační prostředky a trvá

na tradičním výtvarném provedení až dodnes, to je otázka na výtvarníka. My konstatujeme, že jeho neuvěřitelná tvůrčí potence by pouhým encyklopedickým výčtem "seriálů" či "cyklů" obrázků z nejrůznějšího prostředí, zaplnila jedno celé číslo e-GAGu! Konečně i seznam výstav, kroužících už pár let kolem velké Prahy po české kotlině, je úctyhodný - a přesahuje dokonce dost daleko do nastávajících let!

V tomto GAGu představujeme pár aktuálních kreseb **Ladislava Hojného** pořizovaných při jeho cestách metrem a to i s poznamenaným časem, kdy kde koho zachytil. Kam se na Hojného hrabe nákladná síť městských kamer. Hojný by byl jistě spolehlivější a méně nákladný. Cyklus se nazývá **"Hříšní lidé metra pražského"** a je přímo jako stvořený pro deník Metro. Tam se však nějak nedokážou rozhoupat a tak je v tomto čísle GAG zasupluje. Pro pražské diváky je však aktuální výstava v sídle knihovny v Kulturním domě Mlejn v jeho domovských Stodulkách (mlejnů zde tolik nestojí, ale stodol je po krajině stále *neúřekom*). Chodící, kreslící, píšící autor je navíc umělcem rozdávajícím. Kdo přijde, může si na místě vybrat stodolu. Nikoliv pro přespávání, ale jen pro potěšení - jako obrázek třeba do ložnice (A3). A na další v. v. v. Hojného výstavy jistě v GAGu v pravou chvíli upozorníme. Pro úplnost dodáváme, že jeho vernisáže bývají k pozvaným návštěvníkům velmi štědré nejen co do umění, ale i pokud jde o gastronomii; včetně kvalitního pitného režimu. (red.)

LEGENDA Odešel Maestro Václav Zapadlík

Vyučil se truhlářem a po večerech hrál v kapele na basu. Pak se však Václav Zapadlík pustil hoblíku i smyčce a vzal do ruky štětec. Dobře udělal, byl jedním z nejznámějších českých výtvarníků, 21. srpna zemřel ve věku nedožitých 75 let.

Maloval hlavně historická auta, v tomto oboru byl světová extratřída. Jeho obrazy visí ve stálých expozicích řady zahraničních muzeí, zejména v USA. Nejrozsáhlejší sbírku má kalifornské muzeum v Danville u San Franciska.

Zapadlík, kterému nikdo neřekl jinak než Maestro, byl považován za mistra technických detailů. Jeho kresby a malby starých aut jsou realistické do té míry, že mohou připomínat až fotografie. „Rád jsem vždycky maloval auta, co mají tvář a duši. Auta, ze kterých

rých nějakým způsobem vyzařuje krása, ty musíte milovat. A pak vedle nich máte záplavu aut, kde nic není, jen plech, sklo, guma, dneska plast... prostě takové ledničky na kolech," vyprávěl Václav Zapadlík. (fdv)

Venca, Vašek, dokonce i Maestro - tak se postupně měnilo oslovení Václava Zapadlíka. V paměti se mi vybavuje nejvíce ten Vašek, během mých dvou posledních předvojenských letů 1961-1962 muzikant s basou (bez smyčce - neb v dixielendu se na kontrabas drnká!). **Na horním snímku** je **V. Z. úplně vpravo**, ještě že tento tehdy málo známý muzikant malostranské kapely "Dixie M" nevyšel autoru fotek ze záběru; evidentně mířil na našeho bubeníka Frantu Ringo Čecha. Ti všichni hráli při pochodu po široké "Cukrajdě" Ořechovkou a pak Klidnou ulicí na náš "palouček", kde jsem "odhaloval trpajzlíka"... Na pozvánce stálo, že se akt odehraje na naší zahrádce, ale tam by se čtyři desítky muzikantů a další členové

průvodu plus místňáci prostě nevešli. Až když se ořechovský "palouček" pomalu vyprázdnil, betonový trpaslík se nastěhoval na naši zahrádku. Tam mu to nedělní poledne najednou do

rukou vložil kytičku záhadný muž v tmavém kabátku s kapucou. Ještě že jsem ho spatřil oknem. Byl to Mirek Liďák z Mladého světa, kterého jsem pozval, ale dorazil na oslavu pozdě. Zapadlík, Liďák, Čech... jména tehdy prakticky neznámá, ale dnes vlastně legendární. Tak si teď přečtěte výstřižek z úterní přílohy MfDNEs Auto. Nikoliv o karikaturistovi Haďákovi, ale o Maestru Zapadlíkovi. Václav umřel 21. srpna v 75 letech. Ale rozhodně nezapadl...

Vlevo se trpaslík veze z Malostranské besedy. Vystoupil z plošiny zadního vozu tramvaje u střešovické vozovny a pak putoval Ořechovkou (v zádech s početným pochodujícím dixielandem = tzv. *mardi gras*) přes hlavní ulici Na Ořechovce kde odbočil dolů na "Palouček". Rozumí se tím naše dětská herní základna - trojúhelníkový parčík při spojení ulic Klidná a Dělostřelecká.

V čele průvodu vezeme oslavence: komik **Jarda Klouček** z kabaretu Klubu mládeže v MB a ořechovský rodák **Ivan Hanousek**, autor nápadu a organizátor celé "svazácké" akce, též z Klubu mládeže v MB. (red.)

Snímky: **Zdeněk Tůma** a **Leoš Nebor** /MS/ oba již po smrti

Vhrsti u obrazovky

Vhrsti už před časem opustil pro něho až příliš úzkou kobku kresleného humoru a současnou autorskou pozici označuje v záhlaví svého webu jako **ilustrátor a spisovatel**.

Přesto v divákovi stále ještě na adrese <http://www.vhrsti.cz/category/kreslene-vtipy/> udržuje jistou naději, že zůstane součástí historie žánru cartoon v této zemi. Odtud jsme koncem září vylovili i Vojtův (před)poslední fór. Tu ho máte!

Poznámka: Ani v tomto vydání nechybí rubrika "Časopisy" v níž obvykle přinášíme novinky z humoristických časopisů - hlavně ze Sorry a Bumerangu, které nejsou v papírovém hávu všude dostupné a zbývá než je hledat s pomocí internetu. Dnes jsme však upřednostnili Private Eye, které už od června na redakčním stole hodně zežloutlo... Ani s Charlie Hebdo jsme zatím nepokročili, takže - s omluvou - snad ještě vydrzte další měsíc? /red./

Vernisáž výstavy prací členů ČUK proběhlo 2. října v tradičně důstojném prostoru Malostranské Besedy. Úvodní slova představitelů unie zdůraznila rozmanitost tvorby k významnému výročí, nejen s tóny oslavnými, ale i kritickými. Jak k minulosti, tak k přítomnosti ČR. Dlužno dodat bez nadsázky, že na vysoké obsahové i formální úrovni. Vystavovali níže uvedení členové; tučně zvýraznění zde byli přítomni (alespoň jak se dařilo zpravodaji je identifikovat). Ze **36 autorů** jich přišlo na patnáct (proklatí dvoudomí NOSáci).

Jmenovitě:

Jiří Bernard, Jaroslav Dostál, Luboš Drastil, Bořík Frýba, Pavel Hanák, Oldřich Hejzlar, Jiří Hiršl, Jitka Holečková, Ivo Chadžiev, Roman Jurkas, Roman Kelbich, František Kratochvíl, Miloš Krmášek, Radek Machata, Zdeněk Mareš, Miroslav Martenek, NOS (Novák-Skoupy), Tom Pekárek, Jiří Pírk, Josef Prchal, Radek Rakus, Stanislav Reichert, Marek Simon, Tomáš Souček, Radek Steska, Emil Šourek, Pavel Taussig, Tomáš Truneček, Iva Valocká, Jiří Vaněk, Lubomír Vaněk, Václav Ververka, Fedor Vico, Jan Vobr.

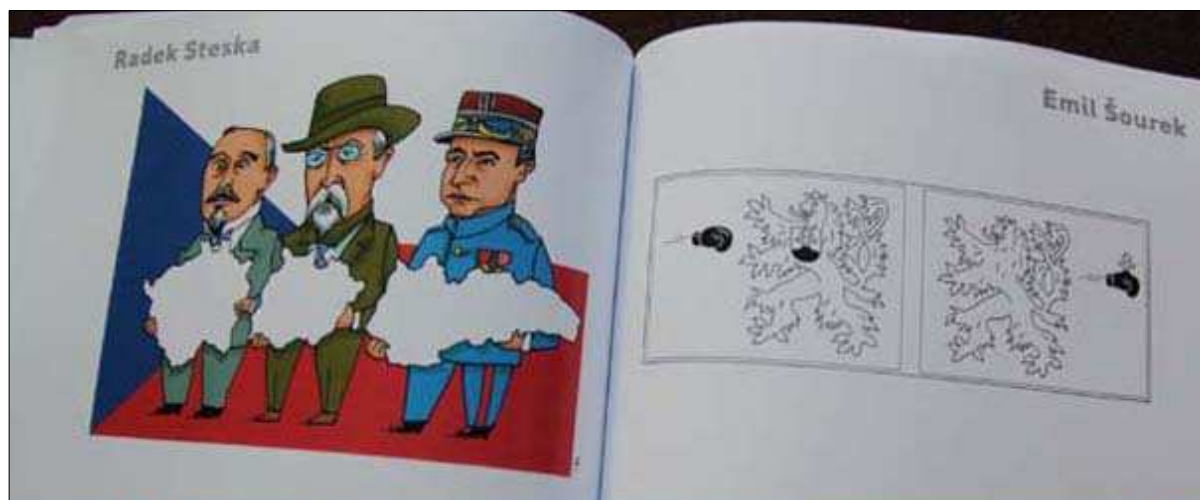

Kreseb v obvyklé prezentaci bylo na padesát, v kvalitním barevném katalogu možná i více (**viz** na ukázkou pár ofocených stránek!).

Z dalších členů unie *Růžena Kučerová, Bohuslav Šír, Jan Pillvein, Robert Radosta* (na snímku kouká vlevo!). Dále nepraktolog *Jaroslav Kopecký*, řada kulturních přátel, rodina a přátelé *Romana Frodo Kelbicha*. Ten se "vycajchnoval" nejen obrázky, ale i dokumentací na FB unie. Koncert v rekordní délce předvedli v duu *Josef Kocúrek* s akordeonistou. Šlo o léčivé Hašlerky a jiný populární repertoár, k němuž se zpěvu schopní spontánně přidávali.

Prešovský editor slovenského satirického čtrnáctideníku *Fedor Vico* (**na prvním snímku** zády v typickém přšiplášti) dal volně k dispozici archivní přebytky letošních *Bumerangů*, které

umožňují rozvíjení všech druhů humoru a jejich pravidelnou publikaci. Lze jen (sousedům z nedostavěného dvojdomku) závidět. Shlédnutíhodná expozice je přístupna po celý říjen před večerními představeními. Mimopražským výletníkům lze snad doporučit návštěvu i v neděli od 15.30, pokud se koná odpolední představení pro děti.

A vida! Hudba vyhrává a Radosta s Vicem už nám ukázali své tváře...

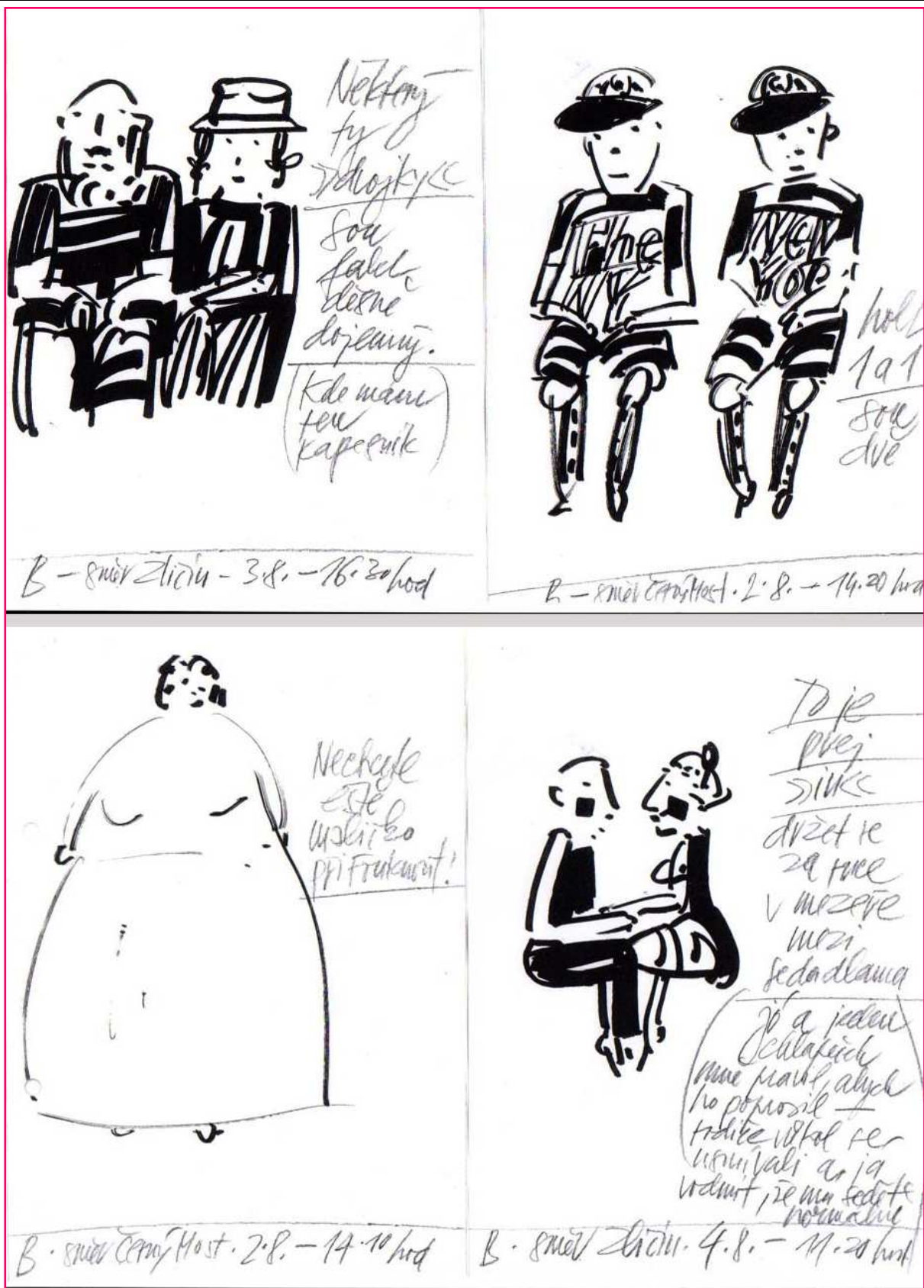

Zprávu a obrázky (s využitím internetové prezentace ČUK) podal: **Jan Koutek**.

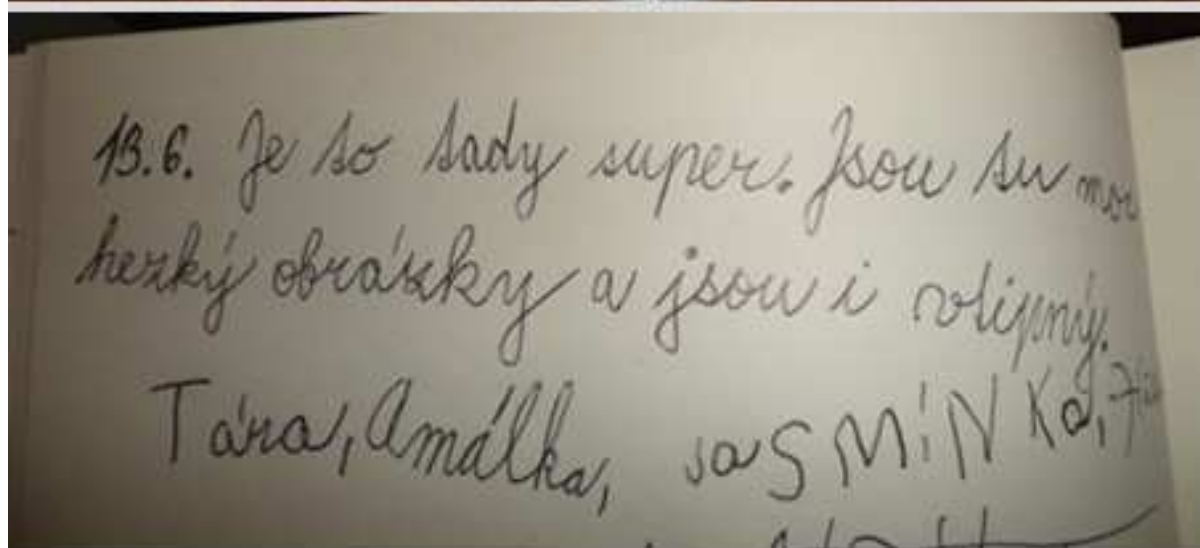
Autoři kreseb ze stránek katalogu: **Jiří Hiršl, Jiří Pírk, Radek Steska, Emil Šourek**

Jiří a Rocco - fotovzpomínka na Nepraktu

V Lysicích skončila krátká ale zajímavá společná výstava zesnulého výtvarníka Jiřího Wintera a žijícího fotografa Jaromíra Kitnera. Brněnský a tehdy hodně mladý fotograf se s Jiřím nesetkával příliš často. Přesto, nebo možná právě proto, uměl neopakovatelně zachytit okamžiky z Mistrova života a tím je jako čaroděj učinit nesmrtelnými. Pozvánku do blíže v pozvánce nelokalizovaného městyse jsme obdrželi opravdu pozdě a tak z ní představujeme aspoň Kitnerův dvojfotoportrét Wintera-Nepraktů s jeho milovaným velkopsem Roccem. Jde o fotografii, kterou si, jak dnes vzpomíná Daniela Wintrová-Nepraktová, pan Jiří oblíbil vůbec nejvíce ze širokého spektra veškerých svých portrétů. (g)

Rozhodně netvrdím, že vtipy musí či může kreslit pouze akademický malíř či grafik. Ty doby, kdy si takto studenti AVU a VŠ UMPRUM přivydělávali, jsou fuč. Konečně ani Barták, Jiránek či Renčín neměli výtvarné vzdělání. Ale měli nápady i schopnost se v kresbě pořád učit. Ak. mal. **Ladislav Hojný** by dnes mohl být začátečníkům vzorem. Třeba skicování výjevů ze života (zde z toho tunelového) jako cvičení rukopisu by dnešním vtipálkům moc svědčilo...(ih)

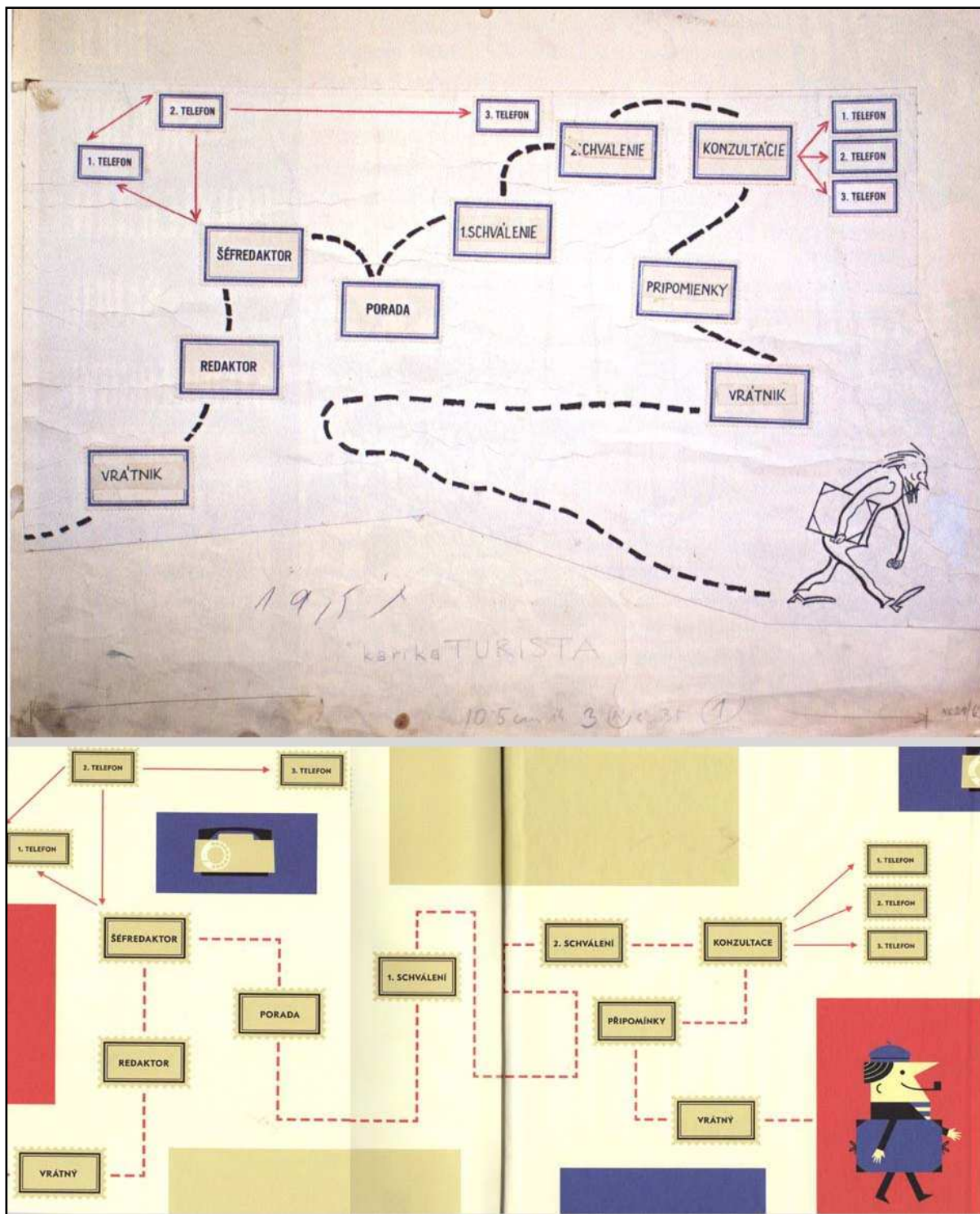

Pěknou řádku knih od Jeana Jaka Sempého mohli shlédnout a prolistovat dětští návštěvníci výstavy ve vile Pellé. Ale i jejich rodiče - ti si mohli dílem vzpomenout na svou vlastní četbu v dětství, dílem už na svou četbu rodičovskou. Malý Mikuláš se spoustou krátkých historek se moc hodí k předčítání v postýlkách - menším dětem před spaním a nebo třeba při nevyhnutelných planých neštovicích...

Ale zaujala nás i výstavní *knih* návštěv - do té se kromě rodičů mohly vyjadřovat právě děti a to nejen slovy, ale klidně i kresbou. Koho z pořadajících či jinak se na výstavě podílejících osob by nepotěšilo zalistovat si v tlusté *bichli* (bychli?) a luštit ty různé vzkazy, poděkování i názory - především od mrňousů z prvních školních let.

Kresby: **Sempé + děti**

Text i foto: GAG + **GAG**foto)

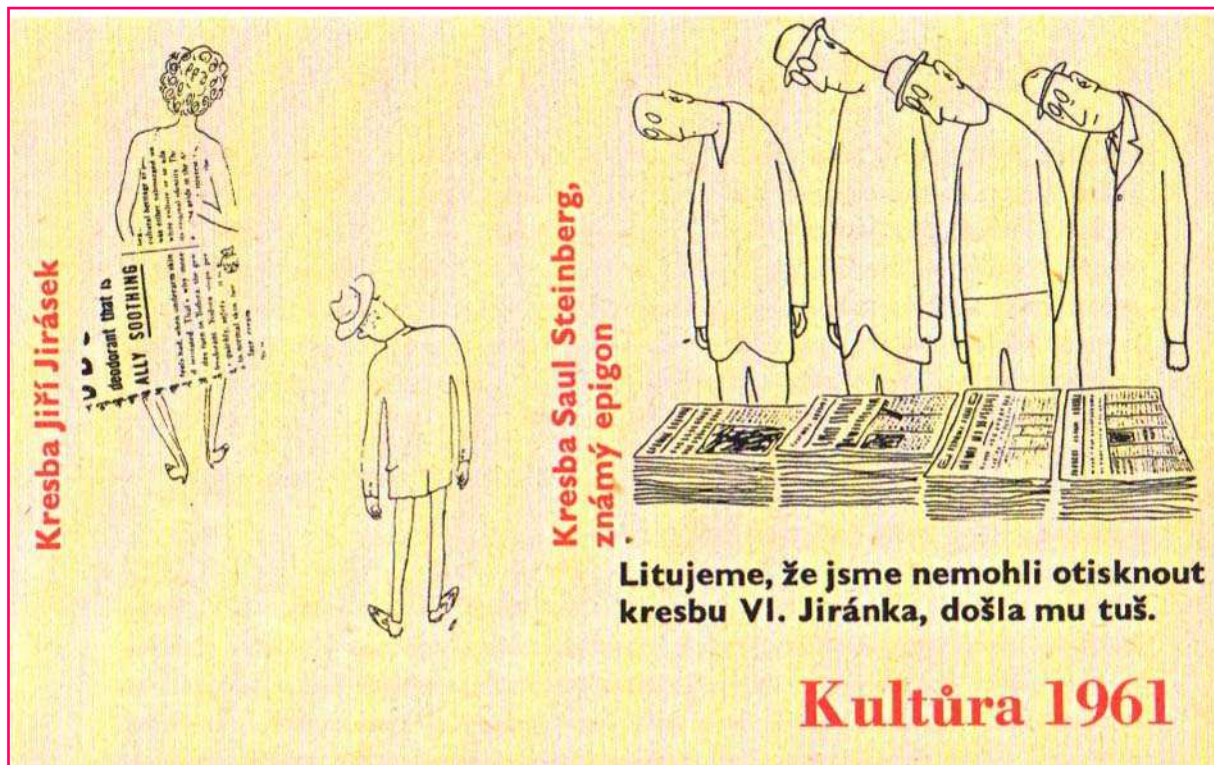

Pro samé sestavování nového čísla se redaktor a kunsthistorik v jedné postarší osobě ještě pořád nedostal k cenným, neb vlastně prvním veřejně přístupným studiím s ukázkami z let padesátých a šedesátých, které má na pracovním stole. Začínáme proto alespoň tím, co vidíme na prvý pohled či letmé prolistování

První z knih upoutá už svou obálkou a předsádkou, kterou grafik s autorem knihy **Pavlem Ryškou** zvolili jako ideální pro vystižení obsahu publikace "Karikaturisti". **Nahoře** vidíte originální kresbu (trochu i montáž) od Haďáka - kopii originálu tentokrát ve slovenské verzi. Nová verze **dole** je vedeno myšlenkou upoutat výtvarným stylem k zmíněné době. Ovšem jde tu o nepochopení významu. **Haďáková kresba** je kritická. Netřeba vysvětlovat čím. Stačí se podívat na výraz karikaTURISTY (je jím Mirek Liďák) po vrácení satirických kreseb a na zá-

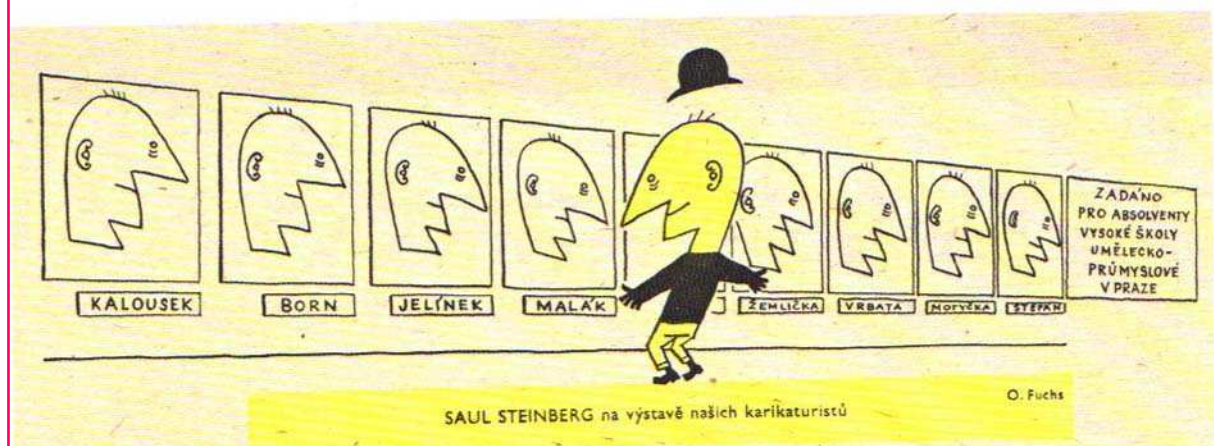
věr jím vyšláplé trasy. A porovnejme tuto tvář a skleslou postavu umělce se spokojeně mašlující výtvarníkem z obálky...

Velkou radost musí každý mít z obrazového vybavení kapitoly o **Saulu Steinbergovi** a jeho třesutém prúniku do přísně střežené, dlouho ladovky laděné, české kotliny. Stalo se po bruselském Expu58, kde Američan vyzdobil americký pavilon. Jeho nervní a tenká čára způsobila rozruch v české komunitě, kde se především mladí chytli tak silně za svůj vzor, až se stali velice lehkým terčem krivky nikoliv snad shora, ale spíš ze strany "starých sil".

27 Kresby Jiřího Jirásky a Saula Steinberga z časopisu Plamen III, 1961, č. 6, s. 29.

26 Otakar Fuchs, „Saul Steinberg na výstavě našich karikaturistů“, kresba z týdeníku Dikobraz XVI, 1960, č. 48, s. 4.

Z Ryškovy knihy vybíráme dobové ukázky - na nichž se v týdeníku Dikobraz do svých kolegů trefuje **Otakar Fuchs** na podzim 1960 (viz **dole**). A přímo do největšího steinbergovce té doby Jiřího Jirásky se obula v červnu 1961 i kulturní revue Plamen (viz **nahore**). Ale to ještě není zdaleka všechno a příště můžeme v dobových ukázkách pokračovat. Komu to připadá zdouhavé, zaběhněte rychle do knihkupectví. Koho zajímá kreslený humor silněji, může i napsat Ježíškovi...

A jak to (steinberg - nesteinberg) dopadlo? Viz průvodce rokem Osmašedesátým...

Vlastně kratším dobovým úsekem, přesto na představenou práci o *KarikaTuristech* vlastně přímo navazujícím je studie Ivana Hanouska pro sborník „Šedesátý osmý“, o němž jsme v GAGu již víckrát psali a jehož text je známý. Z již vydané knihy, která se však na prodejních

pultech neobjeví (je určena výslovně pro knihovny a veřejné instituce jako zdroj informací) ale jistě neuškodí, když jsme pro GAG vybrali čtyři obrazy z přílohy, která s názvem „Karikatura v dobovém tisku“ doprovází tuto studii. Kresby: **Oldřich Jelínek**, **Jaroslav Malák** (2x) a **Josef Žemlička** (vlevo dole prodává své srašivé balónky Vasil Bilak)... (ih)

ZAJÍMAVOST

VTIPNÉ OKÉNKO

námořníka Petra Maliny

SLEVA 20%

~~270 Kč~~
u-u 216

~~180 Kč~~
u-u 120 Kč

~~420 Kč~~
u-u 336 Kč

~~90 Kč~~
u-u 72 Kč

~~220 Kč~~
u-u 176 Kč

UDĚLALA JSEM U VÁS SICE
VÝHODNÝ NAKUP, ALE TEDY
ABYCH SI VZALA TAXIKA

Stalo se vám
něco podobného?

Svoje tipy na veselé příhody ze života
můžete zasílat písemně na adresu redakce
uvedenou v tiráži níže, nebo elektronicky
na e-mail: redakce@prazskysenior.cz.

Ilustrace: Petr Malina

V minulém e-GAGu jsme našli místo, kam umístit tři z autorů kreslených vtipů z regionálních či okrajových periodik. Další dvě jména přinášíme dnes. A za obě ukázky děkujeme spolupracovníkům, kteří nás upozornili anebo nám přímo doručili kresby či řádky od méně známých či začínajících autorů, kteří by jinak nejspíš unikli pozornosti redakce, zaměřené na vážnější zdroje, než je bulvár anebo místní a okrajová periodika.

Petr Malina baví seniory

Aleš Morávek objevil **Petra Malinu** v **“Pražském seniorovi”** č. 10 - 2018 (**viz vlevo!**) a jeho **“Vtipné okénko”** je jistě dobře míněná rubrika...

Roman Kelbich umí i Tapíra

Jan Koutek upozornil na prezentaci méně známého autora na webu **Blesku** a ani **Kobylysy** i další gramatické neumětelnosti v textu pražského vydání nás neodradily od prohlídky výsledků třítydenní práce **Romana Kelbicha**, **Pavly Nazarské** a **Martina Rájky** v nepříliš voňavém prostředí jednoho sídlištního podchodu na pražské “osmičce”.

Koutek navíc zjistil, že první ze jmenovaných se účastnil i výstavy **“100 let republiky”** v Malostranské besedě, z níž přinášíme Jendovy snímky ve zprávě **“Výtvarný vícehlas zahájen koncertem”** v rubrice **“Z domova”** v tomto čísle...

Z článku na webu Blesku jsme vybrali pár zajímavých vět, z nichž je podstatná informace z úst kreslíře o tom, že u nás prý

začíná vycházet čabrakový časopis, který by mohl svým zaměřením konkurovat u méně náročného publika i těm obskurním Trnkám-Brnkám... Zde citujeme ze zmíněného bulváru:

Podchod hrůzy v Liberecké se změnil: Roman ho proměnil v galerii

Každý z blízkého okolí toto místo zná. Podchod pod rušnou Libereckou ulicí v Praze, který stojí na rozhraní Kobyly a Střížkova, dlouhá léta platil za naprosto nevábne až odpudivé místo. (...) Podchody v Praze čpí močí, jsou tmavé, neuklizené, válejí se v nich odpadky a kdo ví co ještě. (...) slouží především bezdomovcům, narkomanům, jiným pochybným živ-

lům. V Praze 8 se tomu rozhodli učinit přítrž. Podchod v Liberecké ulici (...) nechala městská část zvelebit, dlužno dodat, že **vtipně a originálně**.

Tři týdny práce

„Nápad vymalovat některé podchody pocházel od starosty osmé městské části,“ uvedl pro Blesk **umělec Roman Kelbich**, který za výzdobou stojí (**viz foto vedle**) „Trochu jsem se bál, že mi to zabere až moc času, protože podchod není malý, a tak jsem vytvořil tým ještě se dvěma přáteli Pavlou Nazarskou

a Martinem Rájkem, který přijel až ze Šumavy. Měli jsme to hotové zhruba během dvou, tří týdnů.“ Sám autor přitom pochází z Mnichovic, kousek za Prahou. Možnost tvořit v hlavním městě na takto „lukrativním“ prostoru uvítal.

„Baví mě tvořit kreslený humor, který dokáže rozesmát lidi kolem mě,“ vysvětluje dále k tomu, proč podchod vymaloval nejrůznějšími **groteskními až komiksovými motivy (viz foto!)**. Na jednom z nich si třeba **postěžuje houba, že má zlomenou nohu, jinde si ježek přeje čerstvý sestrh - jak jinak, než na ježka**.

„Zaměřil jsem se na vtipy se zvířaty především z českého lesa. Snad jediná výjimka je tapír čabrakový, kterého jsem tam zakomponoval také, zejména kvůli **propagaci humoristického tištěného časopisu Tapír**, do kterého také svými vtipy přispívám.“

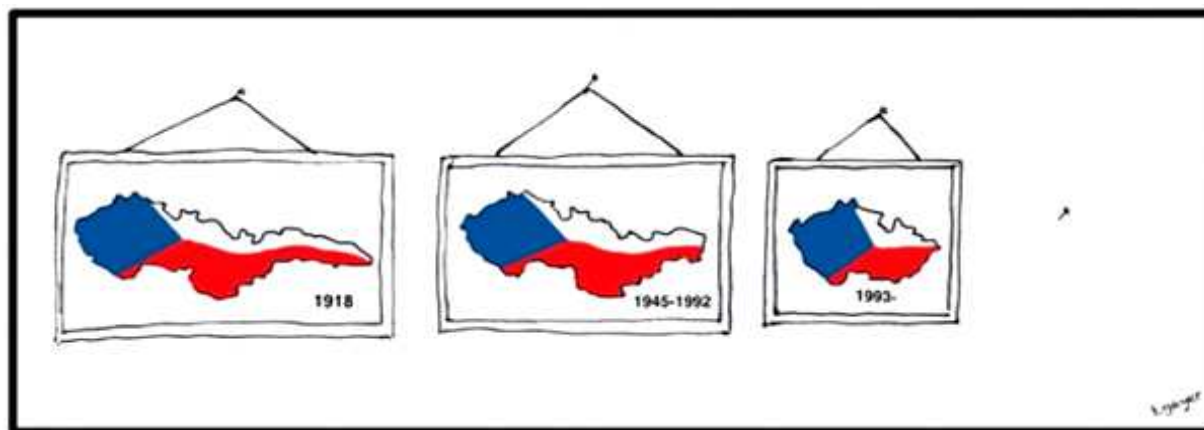
Praha 8: Ráj pro kreativce?

Kdyby se Romanovi nabídla další možnost podobného projektu, nejspíše by neváhal. Humoristická tvorba jej baví. „My se snažíme umělcům umožňovat malovat v podchodech prakticky cokoliv,“ vysvětlil starosta Prahy 8 Roman Petrus. „Snažíme se, aby lidé přece jen využívali legální plochy (...) ke své tvorbě,“ dodal (...) „proč by se jim **někdo s celistvou vizí a talentem** nemohl věnovat?“ Zároveň ale kárá ty, kteří uměleckou tvorbu ničí.

Text a snímky: **Pražský senior**, www.Blesk

Výběr z článků, opravy a zvýraznění slov z textu: redakce

Výročí / „1918 až ...“ **Tomáše Gayera** (vidíte ten hřebíček na konci?)

Abychom se letos v tom mnohoosmičkovém třeštění nezbláznili... připomíná **Tomáš Gayer** svým návrhem na nástěnnou pomůcku, kterou by klidně mohli věšet na tabuli učitelé dějepisu... A má svým způsobem pravdu. Z původní *multikulti* České republiky vlastně moc nezbylo. Předběhli jsme dobu? A my připomínáme, že po celý tento ročník v GAGu publikujeme „osmičkové“ vtipy v rubrice **Výročí**.

Poctivý nášup humoru a perverze?

Debutující spisovatel Vilém Koubek o sobě rád říká, že umí nalézt krásu i v nejextrémnějších zákoutích kultury. Přenést se to snaží i do své prvotiny *Čepel entropie*. Z komiksového světa (...) se přesouvá směrem k akční fantastice (...) Románem se hlásí k žánru *splatterpunku*, který se vyznačuje dost explicitním popisováním hororových nebo násilných scén. (...) Mnohokrát přechází v **absurdno**. „A tím jej transformuje v plnohodnotnou formu projevu,” vysvětluje, že poté do textu může kromě **humoru** ukrýt také sociální kritiku. (...) Mnohé čtenáře může dost dobře odradit už bizarní obálka. Koubek: „*Čepel není román, který skončí v muzeích a učebnicích, Nehraje si na nic vznešeného. Jde o poctivý nášup humoru, akce, perverze, horroru a občasné intelektuální masturbace.*”

Monika Zavřelová: „*Čepel entropie přichází se sarkazmem*” MfDNES 31. 8. 2018, str. 10

V Kanadě neznají české „kanadské žertíky”

Přestože je Barbara C. Richardsonová velvyslankyní Kanady v Praze, snadno by zapadla mezi Čechy. Je fanyinkou hokeje i **sarkastického humoru**. (...) V češtině máme kanadskou noc, při níž si lidé dělají naschvály. Máte něco podobného v Kanadě?

- Vůbec nevím, proč se tomu tak říká. (...) Děláme **aprilové žertíky**, ale to platí pro celou Severní Ameriku. (...) I když vy jste často vážnější než my, tak máme podobný **mysl pro humor**. Nebereme se tak vážně. Rádi si děláme **srandu** sami ze sebe. **Český humor** je občas velmi **sarkastický**. I proto mám také ráda díla Davida Černého. Třeba (...) kůň nohama vzhůru v Lucerně. Zbožňuji to. (...) Typický Černý.

(ble): „*Hokej a humor nás spojují*”, MfDNES 8. 9. 2018, str. 18

Už je po volbách a tak nic neovlivníme, když prozradíme, že **Mirek Kemel** kreslil vtipy do „**Pirátských listů**”, které se objevovaly po Praze (**viz obr.!**). A nebyl sám - viz další stránka.

Vtipkovat na zádech cikánů se nesluší

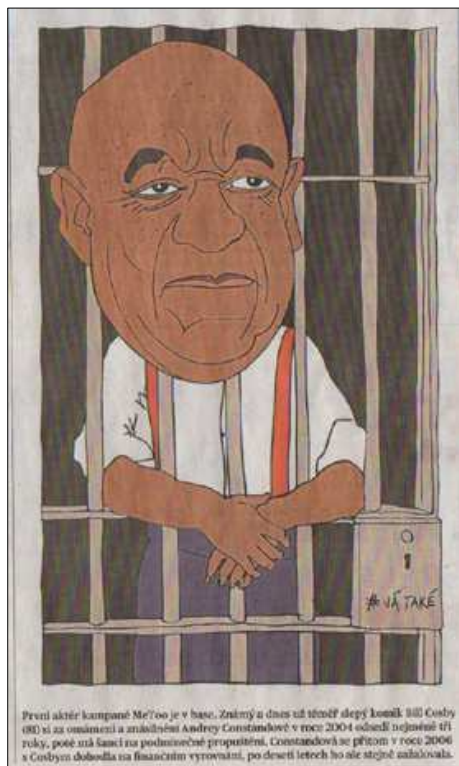
Ústavní soud včera (...) potvrdil pokutu (...) za reklamní kampaň, kterou v r. 2009 oblékl romské kopáče v centru Prahy do triček s nápisem „*Měl jsem se líp učit!*” na zádech. (...) Reklamní agentura (...) si stěžovala na porušení práva na svobodu projevu. Všichni kopáči se (...) „happeningu” účastnili dobrovolně a projeвили tak **mysl pro humor** a sympatickou **sebeironii**. Ztotožnili se prý s poselstvím nekomerční kampaně, která poukazovala na význam vzdělání. (...) Podle ÚS však lze firmě těžko věřit, že etnicitu většiny pracovníků neznala. (...) Není prý podstatné, zda jim trička přišla **vtipná**.

(ČTK): „*Nápis na záda romských kopáčů nepatří*”. MfDNES, 15. 9. 2018, str.2

Žít Brno není žádná legrace!

„*Z Brna chceme udělat značku jako Coca-Cola*”, zdůvodňoval před sedmi lety brněnský magistrát, proč vydali 600 tisíc korun za reklamní slogan *Žít Brno* (...) Netušili, že z veřejných peněz vlastně zaplatili za vymyšlení jména politického hnutí, které je pak ve volbách porazilo. (...) Pod vedením aktivisty Matěje Hollana **humornou** kritiku primátora Onderky přetavili až v senzační úspěch v komunálních volbách. Hollan se tak vyšplhal do křesla náměstka nového primátora. (...) Když se sám stál politikem, šel z průšvihů do průšvihů. „*Myslím, že kolega Hollan nezvládl sám sebe, zdiskreditoval (...) důvěru lidí a měl by se k tomu postavit,*” vyzval dokonce před časem nepřímý Hollana k rezignaci zakladatel původně **satirického** webu *Žít Brno* a nynější radní části Brno-střed Svatopluk Bartík.

Lukáš Valášek: „*Boj průšviháře Hollana o hlasy...*” MfDNES 17. 9. 2018 str. 2

Televizní Emmy letos ocenily humor

Zlatý koberec (...) to byl v přímém přenosu nejviditelnější zlom 70. ročníku televizních cen Emmy. (...) Jako by se soumrakem temné vlny prodralo světlo **zábavy**, jmenovitě **stand-up comedy**. V **komedialní** kategorii totiž *The Marvelous Mrs. Maisel*, premiérová sága hospodyňky 50. let, která se rozhodla proniknout mezi sólové **baviče**, vybojovala pět hlavních trofejí (...) Symbolem kralujícího žánru večera se stala i skutečná **komička** Hannah Gadsbyová, jež si ve svém vstupu troufla zlehčovat feministická hnutí: "Pozvali mě, protože nesnáším muže. To byl **vtip**, kluci, ne všechny muže." Mirka Spáčilová: "Vítězná Hra o trůny už je ve stínu", MfDNES 19. 9. 2018, str. 15

Komik, kterému došel humor. Už zase jeden pán, kterému se líbí dámy. Téměř slepý dědoušek Bill Cosby lituje, že se kdy narodil. Je další obětí štvance "me too", která usiluje o konec lidského rodu... Kresba: **Václav Teichmann** (MfDnes)

Je to ještě umělecký čin anebo prostě podraz?

Vtip to byl bezesporu originální. Graffiti od záhadného Banksyho vydražené za skoro třicet milionů korun se v zápětí po londýnské aukci samo zničilo. V rámu se totiž ukrývala skartovačka, takže z Dívky s červeným balónkem zbyly jenom proužky. Jako **žert** opravdu povedené, jako reklama nedostižné, jako obchodní trik ojedinělé (...) Ale je to pořád ještě umění? (...) Dá se to chápat i jako výraz pohrdání nejen tím, co ho živí, ale i těmi, kdo ho živí. Možná dokonce jako podraz, jestliže se přijme nepopulární téze, že umění je zboží jako každé jiné. (...) **Recesistická** destrukce ceněného graffiti (...) nyní spíš než kunsthistoriky zaměstnává právníky aukční síně Shoteby's (...) a samozřejmě celá aféra **baví** internet.

Mirka Spáčilová: "Obraz se sám zničil. Umění, vtip, či podraz?". MfDNES 9. 10. 2018, str. 11

Dobry předák - jenže na špatném ranči

No sláva! Barevný vtip v novinách - dobrá zpráva! A pěkně vtipně satirický proti té hrozně Krndě z ANO... takže ještě lepší... A dokonce od **Zdeňka Hofmana** - a ten fakt umí!

Celá tahle stránka se třemi vtipy (a v každém je víc bublin) má název **Sbírka politické nekorektnosti**. Aha...

Ony to vlastně nejsou noviny, hm. A navíc je to nějaká volební tiskovina. No nic, kolikrát si člověk říká, jaká je to

škoda. Vždyť kreslené vtipy a satirické karikatury by se měly ve volebních kampaních vyskytovat častěji... tak fajn. Ale sakra, co je tohle za hnutí? Ach jo, jsou to nějakí narychlo před volbama spíchnutí aktivisti... a ještě mají tu drzost plést lidem hlavy, že ti praví starostové nejsou ti co je už dlouho známe ze STANu? No... to tedy fakt ne.

Teda Zdeňku, příště se raději zeptej známých kolem, když si chceš přivydělat. Já bych ti třeba mohl říct: "Ruce pryč, je mezi nimi Václav Musílek". Toho jsem zažil jak v rádiu, tak v bílém domě na Praze 8. Že prý "Chce nám vrátit budoucnost!". Pěkně děkuji, stačilo nám úplně, jak Prahu tejlal v minulosti... (ih)

(Zdroj: Starostové pro Prahu)

Do sborníku „*Osmášedesátý očima tří generací*“ stojí se začíst z různých důvodů a doporučit to lze i mozkům čtvrté generace... Ale přímo čtenářům e-GAGu je určena barevná příloha o **16 stránkách na křídě** (str. 251 - 266), před ní zařazené texty „*Karikaturu v dobovém tisku*“ a následující encyklopedické profily „*Autoři kreslených vtipů*“ o 15 předních karikaturistech té zlomové doby - od Borna po Žemličku.

Mgr. Ivan Hanousek (1942), novinář a spisovatel, mimořádně plodný autor i schopný organizátor. Absolvoval FSVP Univerzity Karlovy v Praze. Pracoval v dětském a sportovním tisku (*Čtení pod lavici, Junák, Stadión*), vydal dvě knihy literatury faktu pro mládež. Pro rozhlas namluvil velký počet fejetonů a pro televizi připravil tucet námětů seriálu *Sláva vítězům*. V březnu 1990 založil Českou unii karikaturistů, kde působil v předsednictvu jako tajemník a místopředseda jedenáct let. Déle než patnáct let vydává elektronický magazín e-GAG, který je kronikou událostí žánru cartoons doma i ve světě (zatím cca 600 čísel). Napsal přes sto libret k prvním komiksům Štěpána Mareše a čtená libreta ke stripům Radovana Rakuse. Publikoval stovky článků o kresleném humoru, portrétů karikaturistů, textů do katalogů. Redigoval několik sborníků kreslených vtipů. Byl členem mnoha mezinárodních porot cartoonistických soutěží v ČR, SR, Polsku, Turecku a na Kypru. Založil u nás soutěž kresleného humoru o cenu Emil Stadiónu (poprvé byla udělena roku 1983, předával ji Emil Zátopek). Získal výroční cenu ČUK – Řád

342 OSMÁŠEDESÁTÝ OČIMA TŘÍ GENERACÍ

bílé opice (2006) a jako první (2010) i nejvyšší ocenění polského sdružení karikaturistů (SPAK).

Ivan Hoffman (1952) se narodil v Martině na středním Slovensku. Dětství prožil v Praze, mládí v Bratislavě. Po rozdělení Československa se vrátil do Prahy.

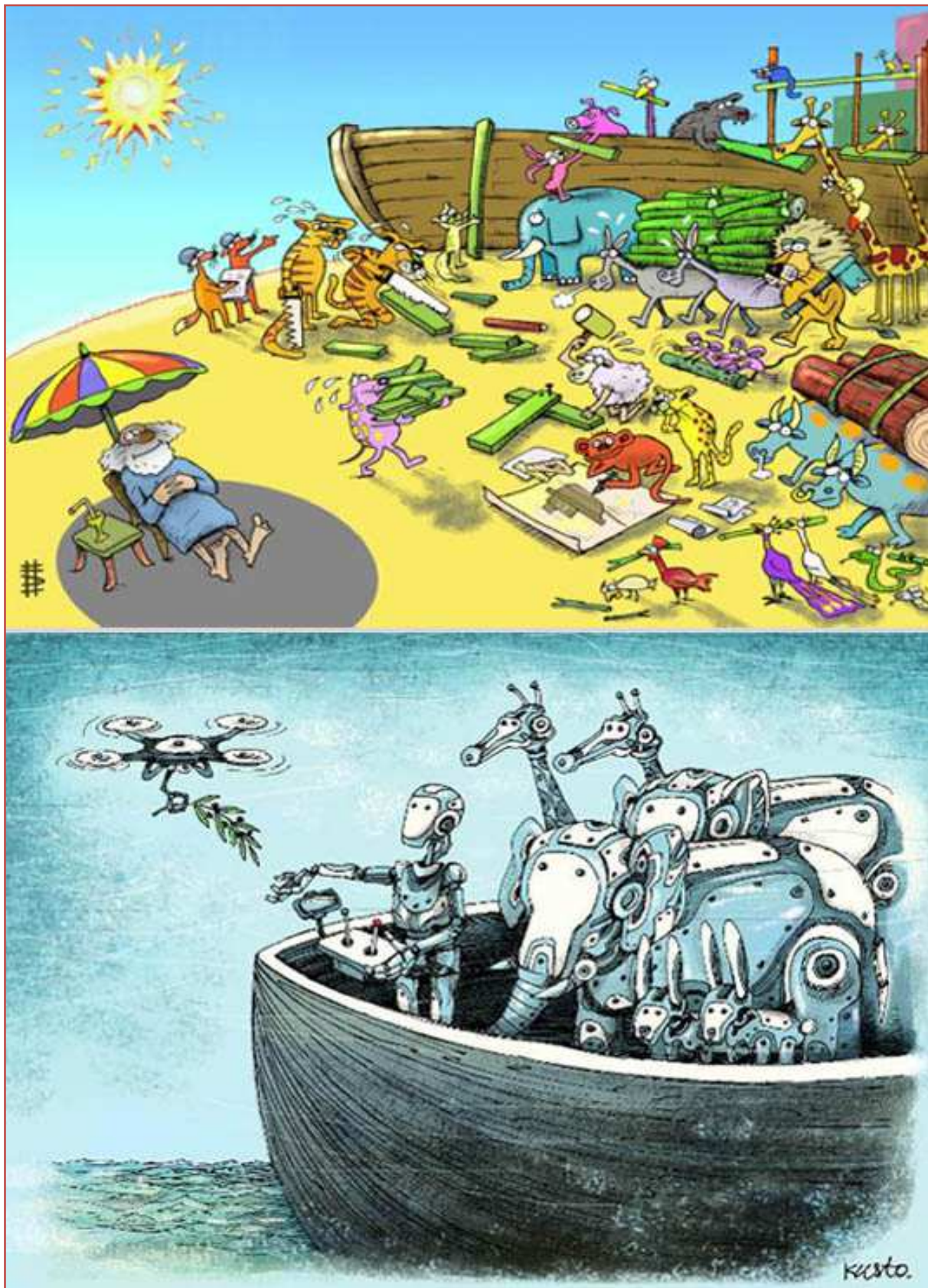
Minule to byl kladný posudek na diplomku od Jiráňka, teď zase tento medailonek v knize

„*Osmášedesátý*“, jako jednoho z desítek autorů 362-stránkového veledíla. Nevím, čím jsem si zasloužil tu úvodní charakteristiku „*mimořádně plodný autor i schopný organizátor*“ - to jsem určitě v podkladech o své činnosti neuváděl. Takže díky, milá J. L. Na druhé straně musím upozornit, že to nebylo jedenáct let, co jsem figuroval v předsednictvu *České unie karikaturistů*, nýbrž dvakrát tak dlouho. Těch jedenáct let jsem nejspíš pracoval v *Českém rozhlase*...? Nu a - víte přece sami, co jsem za šťouru - cenu **Eryka** jsem v Polsku převzal roku 2010 jen jako první **zahraníční** laureát... (**viz foto - I.H.** s trofejí a s prezidentem SPAKu **Witkem Mysyrowiczem**). Takže - pokud jde o účast v porotách či přebírání cen - jde o hezkou, ale uzavřenou bilanci, s níž se člověk může pyšnit na samém sklonku života. Ale pokud jde o články, předmluvy či doslovy ke knížkám či do katalogů? Ničemu takovému se zatím nebráním. A s GAGem se... prozatím též nelučte... (ih)

Archa / Naštěstí Noe stále bdí!

Se svou archou neustále slaví úspěchy v soutěžích po světě. Potopy se děsíme všichni! A nápady, jak vidíte, jsou stále nové a dokonce skvělé! Nahoře **Mohsen Zarifian** (Irán) - 3. cena v "Animal", dole **Olex Kustovsky** (Ukrajina) - 1. cena v Turecku. A na další straně ještě **Alexej Talimonov** z polského Satyrykonu.

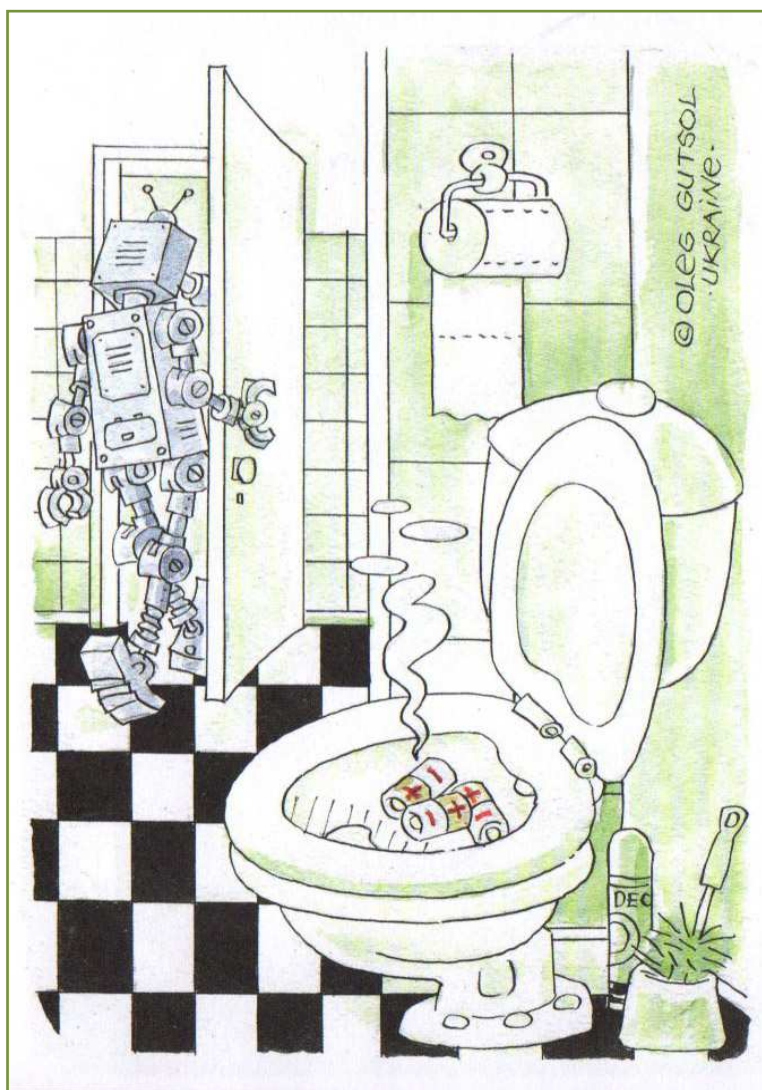

Že přinese mírovou (olivovou) ratolest místo zastaralého holuba moderní dron, to je třeba ocenit. Je to nový, a zcela jistě ne ze starého humoristického časopisu odcizený nápad.

Kusto umí překvapit, ale tady hlavně způsobem své kresby (viz minulá stránka) a dá se říci i myšlenkou - stojí za to se pořádně zadívat na posádku archy a na robota jménem Noe... Jenže... Zkuste si přeříkat ten starý dobrý slogan:

Holubice míru, má v pr.eli díru. S dronem to není ono.

Objev / Oleg Goutsol je už po léta těžkým oříškem pro pořadatele soutěží...

AZERBAIJAN • SOLTAN SOLTANLI
BANGLADESH • SK ASIF OR
BELARUS • OLEG GUTSOL
BELARUS • VITALY BONDAR
BELGIUM • BOSENS PHILIPPE

Nejen oříškem, ale vlastně těžkým balvanem, kterým je každá účast tohoto ukrajinského karikaturisty v mezinárodní soutěži. Všimli jsme si toho už před řadou let, párkrát jsme to i zaznamenali v GAGu... ale přesto se to každým rokem znova a znova objeví. V posoutěžním výstavním katalogu se objeví Goutsol jako reprezentant Běloruska. Už jsme se ho na to ptali osobně a nebyli jsme jistě sami. On sám už několikrát v různých rozhovorech zdůraznil, že je v běloruské metropoli jen zaměstnán, ale **je Ukrajinec z Ukrajiny...** Leč málo platné. Nedávno učinil už naprosto zásadní a zcela ojedinělý identifikační krok, když za svým jménem velmi zřetelně začal připsovat **"Ukraine"** (dokonce latinou) **přímo do vtipné kresby!**

Pokud si myslíte, že toto už muselo pomoci, když důkladné uvážení Ukrajiny na rubu obrázku a v životopise bylo přehlíženo, tak:

Ne a ne! Goutsol je prostě Bělorusem a basta fidli - vždy a všude. Je tak veden i v katalogu belgické soutěže **"Exit"**, který recenzujeme v tomto GAGu! Teorii o důvodu této zatvrzelosti je více. Nejpravděpodobněji jde o vinu sekretářek, které zapisují příjem kreseb na seznam účastníků - podle známky na obálce! A nenajde se nikdo z porotců či kolegů kreslíře, kdo by to opravil. (Kresbu z katalogu tu opakujeme úmyslně; ve větším formátu.) -g-

Poznáte nějakú (máte nějakú vlastnú) definíciu humoru?

Humor je aeroplánom myslenia, stavom ducha, dáva nadhľad životu, pocitom k skutkom vlastným aj k skutkom iných. Humor je postoj k spoločným výsledkom zo súčtov i odpočtov, násobkov aj podielov nášho života a bytia. Je vyextrahovaný v situačnej komike, ale tiež v tolerantnosti, láskavosti, veľkorysosti i ľudskosti. Je toho ale isto ešte oveľa viac.

Aby som to skrátil: „Humor sú dvere, ktorými je potrebné prejsť, ak si chce človek premeniť pobyt na svete na naozajstný život.“

Jano Cíger, antikvár, glosátor, prozaik, samozvaný profesor haškológie, Slovensko

Humor má úžasnú schopnosť katarzie. či už jeho podoba radostného smiechu, alebo podoba smiechu cez slzy.

Prof. PhDr. Iveta Radičová, PhD, členka Aakadémie humoru KG, Slovensko

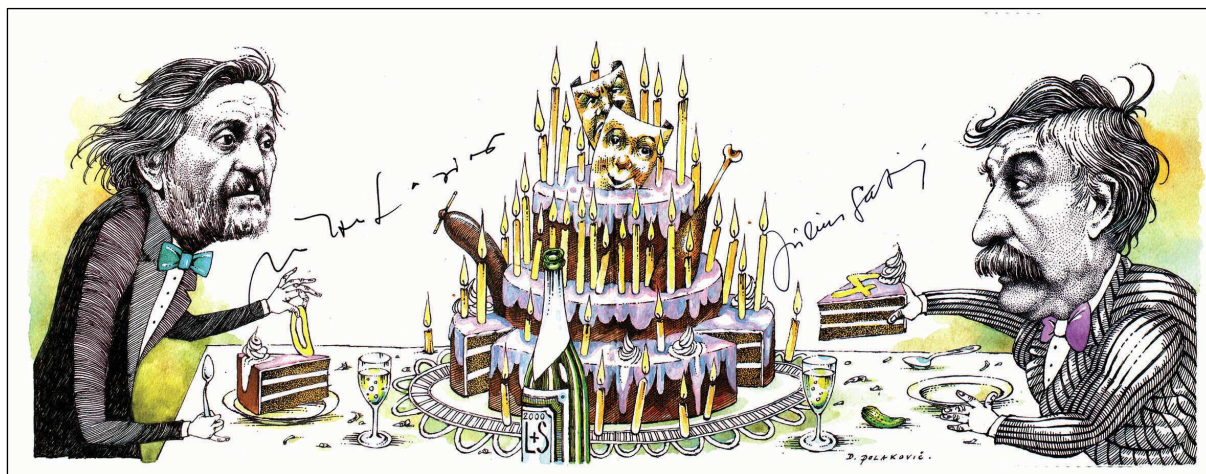
Zo všetkých teórii humoru, aspoň na mňa, najviac zapôsobila sémantická teória humoru Viktora Raskina. Podľa tejto teórie smiech sa rodí v dôsledku stretu absolútne nesúrodých vecí. Keď sa také z ničoho nič stretnú, my pocítíme veľké uvoľnenie. Klasický prípad verbálneho humoru je anekdota, vizuálneho - karikatúra.

Mimochodom, karikatúru si musí divák rozlúštiť alebo pochopiť jej humor do niekoľkých sekúnd.

Oleksij Kustovskij, karikaturista, Ukrajina

Z pf-pošty / **Dušan Polakovič** kreslil eL+eS (příštího roku tomu bude už 20 let)

Blahopřání k Novému (celému) roku se rodí už o rok dřív - většinou ovšem jen tak tak, aby to dorazilo do cíle roku minulého. Proto si v roce 2018 trouláme zrod této novoročenky (p.f. 2000 - dle etikety na lahvi) stanovit už na příští rok 2019 (i když až na samotný jeho konec). Ale kdo by čekal ještě déle než rok, aby se trefil do kulatého dvacátého výročí? Vždyť oba podepsaní Slováci - ten vpravo i ten, co to kreslil - už na tomto světě nepůsobí; leda jako vzpomínka nebo vzor. Jenže tajemství, které zbývá odhalit, spočívá v detailu - dort u Lasicy zdobí nula a u Satínského vidíme čtyřku... Takže spíš 2004? Anebo třeba dajaká čtyřicítka? Třeba nám to někdo osvětlí... (g)

P.F. 2000, Štúdio L+S, kresba: **Dušan Polakovič**

Ale hlavní upozornění zní: blíží se konec roku a tím i začátek Nového! Takže - kdo rychle dává, vyhrává. Na všechna **p. f. 2019** se těšíme, ale otiskneme jen výběr z těch nejlepších, které dorazí do 13. prosince tr. Vydou totiž už ve vánočním GAGu č. 2018/12...!

Kuriózní výročí. Magazín usvědčující potenciální “pachatele” trestného počinu kopírování cizích nápadů se narodil právě před 10 lety - 28. října! Prvé *Similarities* vyšly totiž v den našeho státního svátku, právě k 90. výročí zrození Československa!

Bylo to 28. 10. 2010, tedy před deseti lety, kdy vyšlo v Syrii (kde si tehdy karikaturisti pěkně trpěli pod knutou **Bašára Assada** a netušili, co je potká) 1. číslo zajímavého (svým způsobem) magazínu nazvaného “Similarities” (tedy podobné, stejné či původnímu tvůrci odcizené vtipy. Nebo spíš jejich náměty... V GAGu je eufemisticky či alibisticky nazýváme “Dvojníky”). Syrský karikaturista **Rhaed Khalil** tyto magazíny vydával a na svém webu v Damašku zveřejňoval pod záštitou rumunského kolegy **Juliana Pena-Peie** (ten s odsuzováním či usvědčováním “lupičů” začal) a na svém webu <http://www.raedcartoon.com> je bylo možno nalézat celkem pravidelně cca půl roku. Tedy až do 24. 7. 2011, kdy vyšlo poslední (nám známé) číslo 15. Na zmíněném webu je najdete a můžete prolistovat dodnes...

Zatímco **obálku prvního čísla zdobí barevný vtip slavného (mezitím zesnulého) ruského Jurije Kosobukina (viz vedle!)**, na dalších obálkách se vystřídaly kresby dalších “viníků”. Či jen nevinných “omylníků”? Pár posledních obálek si zde dovoluujeme pro zajímavost připomenout právě dnes. Ale zalistovat si v nich můžete leda na webu *Syriacartoon* či u zmíněného Raeda... (G)

Polsko zaznamenává menší účast českých kolegů ve svých slavných soutěžích...

Letos se jen tři čeští karikaturisti představili svými vtipy v polské *Zielonej Górze*, kde se koná mezinárodní soutěž - v tomto čísle přinášíme malou recenzi katalogu loňského ročníku. Jak uvádí Mirek Hajnosz na svém informačním webu, byli za CZECH REPUBLIC: Evžen David, Břetislav Kovařík a Jiří Srna...

Int'l C. C. o Int'l C. C.

Tato zpráva přichází též z Polska, ale jde o mezinárodní projekt vzniklý v Turecku...

Jde o 1. International UWC Cartoon Contest, jejíž téma bylo - teď se podržte - „Cartoon Contests” (česky řečeno: soutěže kresleného humoru). Místo setkání poroty šlo o posuzování příspěvků, kterého se zúčastnili oslovení umělci zabývající se kreslením vtipů. Celkem jich hlasovalo 54. Ve finále zůstala tato díla od pětice laureátů “soutěže o soutěži”. Asi by tento výsledek patřil spíš do rubriky “Výsledky”, ale jde o takovou kuriozitu, že si zaslouží pozornost i zde...

1. Int'l UWC Cartoon Contest - Turecko

Téma: „Cartoon Contests”

1. Doru Axinte (Romania) – 12 hlasů
 2. Darko Dreljevic (Montenegro) – 11 hlasů
 - a Jitet Kustana (Indonesia) – 11 hlasů
 4. Seyran Caferli (Azerbaijan) – 10 hlasů
 5. Izabela Kowalska – Wieczorek (Poland) – 9 hlasů
- Viz kresba vedle!**

Nový e-časopis: CAIROCATURE (a jak to vypadá s cartoonistickými magazíny vůbec...)

Jak název napovídá (Cairo je Káhira) jde o egyptský časopis pro e-humor a satiru. Takže je vlastně mezinárodní (anglicky psaný) ale jeho cílem je představit světu umění karikatury v Egyptě. Jde zároveň o magazín organizátorů stejnojmenné soutěže (viz logo 1. ročníku mezinárodní soutěže pro karikaturisty). Jak píše Samira Saeedová:

„Naši členové vám ukáží své práce. Představujeme egyptskou karikaturu, ilustraci, kreslený portrét, rozhovory, zprávy a karikaturisty. A najdete u nás karikatury z celého světa. Sledujte nás, čtěte online a stahujte...“

MRKNEME SE NA TO!

Takže, čeští autoři a čtenáři e-GAGu, zkuste si nový e-magazín vyhledat, posoudit zda je k něčemu a do soutěžení se zapojte (viz rubrika „Pro-pozice“)... A napadne-li vás něco zajímavého, dejte nám vědět. V redakci se zatím nestíháme vším tím bohatým děním ve světě cartoons seriózně zabývat a tak přivítáme každou informaci i názor, který obohatí naši rubriku „Ze světa“.

KOMU ZVONÍ A KOMU NEZVONÍ HRANA...

Na druhé straně jsme během posledních let či měsíců zaregistrovali několik ztrát na tomto poli. Zřejmě zanikl magazín **Omara Zavallose** z peruánské metropole La Paz. „**Artefacto**“ měl širší záběr než jen kreslený humor, ale výborně vypadal - počínaje formátem a konče skvělou grafickou úpravou. O obsahu pokrývajícím neznámé nám oblasti ani nemluvě. Už dlouho jsme také nedostali upozornění na nové číslo tureckého měsíčníku **FenaMizah** (88 stran) vydávaného istanbulským **Azizem Yavuzdoganem** pro širší veřejnost, ale zároveň sloužícího karikaturistům obdobně jako e-GAG. Konečně i někdejší **FECO News** magazíny (viz dole) už zřejmě skončily a o novém projektu **Cartoon magazínu** (o čtvrtletní periodicitě) skrytého pod šifrou **UWC** jsme sice už psali (Viz GAG č. 8, str. 31), ale jak výsledek vypadá, kdo ho kde vydává, to budeme muset ještě vypátrat.

JAK JSME SE PEKLI A CO JSME UPEKLI

Letošní léto bylo samo o sobě horké a při výrobě e-GAGu jsme se hodně zapotili i proto, že krom obsahově bohatého e-magazínu jsme se po výstavě Renčina ještě zapojili do přípravy pražské expozice slavného Sempého, radovali se z možnosti přispět k úspěchu výstavy českých a anglických karikaturistů v ČKC v Londýně, pro publikaci „**Osmášedesátý očima tři generací**“ vydanou Syndikátem českých novinářů jsme připravili část věnovanou Pražskému jaru, hořícímu létu a plačtivému podzimu v přitažlivé oblasti kreslené satiry v periodickém tisku toho roku. Také o tom již víte lecos z GAGu a další informaci s ukázkami vtipů **přinášíme i v tomto čísle...kde?**

ooo

Nu, mimořádný osmičkový rok se už chýlí ke skonu, třeba bude ten příští pro nás méně náročný a tak se i naše oči rozhlédnou po světě častěji a rychleji - a věříme že důkladněji. Ale nebojte se, jsme tu i nadále hlavně pro naše výtvarné umělce a jejich díla... (GAGmen)

Na obvyklém místě v **Galerii Resursa** v Żyrardowie, ul. 1. Maja 45, byla **22. 9.** otevřena *międzynarodowa wystawa rysunku satyrycznego*, będąca równocześnie pokonkursową ekspozycją **Ogólnopolskiego Konkursu Satyrycznego „Manufaktura Satyry. Żyrardów 2018”**.

To to letí! Jde o devátou v řadě „Manufakturu Satyry” a konala se v kulatém výročí 100 let od „zakończenia jednego z najmroczniejších okresów w dziejach naszej ojczyzny”.

Po 123 letech různých územních záborů následovaných povstáními a po krvavé *Wielkie Wojnie* vrátilo se na mapu Evropy Polsko. A i těch sto let naplnilo pár neméně dramatických událostí...

Proto není divu, že tématem poslední soutěže byla **“Niepodległość. W 100. lecie odzyskania przez Polskę niepodległości”**. Organizátoři soutěže vypsalí spoustu možných událostí a jmen, která by mohli soutěžící zpracovat.

Vybíráme pár témat na ukázkou (a pro naše organizátory budoucích soutěží).

– **Żyrardów w niepodległej Polsce.**

– **Żyrardów jako mała ojczyzna.**

– **Józef Piłsudski – Honorowy Obywatel Miasta Żyrardowa.**

– **Czym dla współczesnych Polaków jest niepodległość?**

– **Czym jest patriotyzm?**

Soutěžilo **36** výtvarníků **78** pracemi.

Vyhrál **Artur Ligenza** ze Sosnowce. Cena prezidenta města Żyrardowa připadla **Bernardowi Fr. Bucznemu** z Żyrardowa. Třetí místo obsadil **Zbigniew Piszczako** z Olsztyna. Tak jako v minulosti se výstavy zúčastnili také pozvaní karikaturisté z ciziny.

Letos jich vystavuje 35. - jsou z Kanady, Číny, Azerbejdžanu, Turecka, Ukrajiny, Ruska, Srbska, Francie, Itálie, Rumunska, Španělska či Uruguaye... Jmenovitě pořadatelé vyzdvihli účast a díla **Bernarda Boutona, Milety Miloradoviče, Konstantina Kazančeva či Yavera Asadova**.

Pořadatelé přiznávají, že dost široké téma, které vybrali, bylo z mnoha historických důvodů problémové, včetně dějin místa, kde se výstava koná. Ale sázka na riziko se vyplatila. O zlomových událostech se dá nejen psát, ale i kreslit. A to bez patosu a s vtipem vznášejícím se nad troskami města. (G-GR)

Pozvání z Indie

Drazí,

ICC organizuje výstavu kreslených vtipů od “první dámy cartoons USA” oceněné prestižní Pulitzerovou cenou, Signe Wilkinson od 6. do 20. 10.

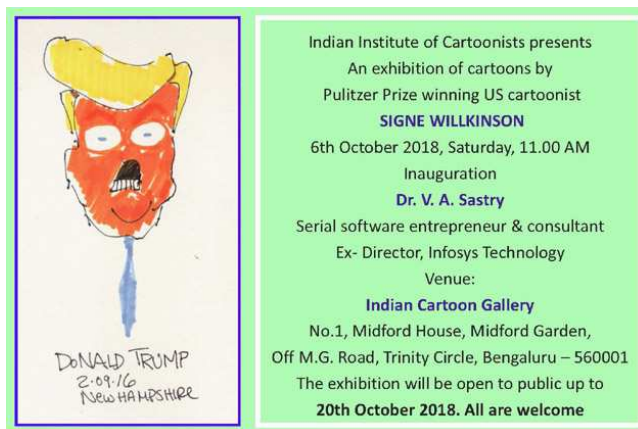
2018. Prosím přjměte naše pozvání. Zdraví

V. G. Narendra, Managing Trustee,

<http://www.facebook.com/iic4u>

Indian Cartoon Gallery, Bangalore

Galerie se nachází v srdci Bangalore, je věnovaná umění karikatury, je první svého druhu v Indii. Každý měsíc uvádí výstavu čerstvých prací karikaturistů. Galerie je zřízena Indickým institutem karikaturistů v Bangalore, který slouží k propagaci a ochraně práce vynikajících karikaturistů v Indii. Institut uspořádal více než sto výstav karikatur.

Pozvánka na Nepraktu v Petrohradu

„Máte-li v těchto dnech naplánovaný výlet do Sant-Peterburgu, který my Češi nazýváme názvem Petrohrad a Rusové žoviálním Pitěř, navštivte výstavu lékařských vtipů a kreseb Jiřího Wintera. Výstavu uspořádal ku příležitosti stého výročí vzniku našeho státu generální konzulát České republiky a zorganizovala ji bohemistka Olga Albulatová, která do ruštiny přeložila a na vlastní náklady vydala i legendární knihu Černí baroni, za což jí patří velký dík a obdiv,“ zve **Daniela Winterová**.

Z pozvánky ve formátu pdf jsme vydolovali obrázek /viz!/ a z azbuky vylovili i název a místo výstavy. Takže: Pojmenování souvisí se křtem ruského vydání knihy **Жіріі Нору «Врач лечит, природа исцеляет»** ilustrované Nepraktou, který se konal už 3. října 2018 v ústřední městské knihovně V. V. Majakovského na nábřeží řeky Fontanki ř. 46. Pokud vyrazíte rychle, třeba výstava ještě potrvá. Bohu-žel nevíme kdy končí.

Výstavy všude kam se podíváte...

Jak vidět, svět se stále zmenšuje... Pozvánek na spoustu výstav, které by stálo za to navštívit, ať už kvůli českým autorům anebo pro jejich zajímavý obsah, kvalitu i vztah k našemu dění, pořád přibývá.

Ale i kdybychom získali GAGu movitého sponzora k proplácení cestovného, nemohla by redakce vysílat své zástupce každý měsíc na pět míst našeho globu... kdo by pak v Praze stvořil nové číslo? Zároveň však vidíme smysl existence magazínu i v evidenci - snažíme se tu pro budoucnost nastřádat co nejvíc podkladů. To

však neznamená, že bychom opouštěli naději, že se někomu podaří některou z expozic navštívit. A sa-mozřejmě: že nám do GAGu o tom napíše a nafotí co nejvíce, spíš nakreslí - když jde o výtvarníka. Víme, že pravděpodobnost návštěvy polské Legnice nebo slovenského Hlohovce je řádově vyšší než výlet do severořeckého města anebo do Indie... Kdyby však aspoň jeden z abonentů našeho magazínu měl to štěstí... stojí nám to za to. A je tu ještě internet a cestovat po světě výstav lze také pěkně v pohodlí u šálku kávy...

Slíva v městě Ali Paši

Musíme teprve vypátrat, zda existuje nějaký zarytý Slívofil nebo Slívolog, jaké známe třeba coby sběratele vtipů od Nepraktů (tak začínal třeba GAGmen!), Kantorka anebo od Renčina. Ale rovnou musíme přiznat, že mu nezavídíme. Už jen pořízení všech těch jeho knížek vtipů...

Což o to - Slíva je velmi aktivní, ale jak to všechno, co nakreslí objevit a umístit do své sbírky? S podporou interne-tu to je jistě lehčí, než když se člověk musel ohánět nůžkami a lepidlem. Přesto by třeba Slívovy výstavy potřebovaly samotného kronikáře,

který by každým rokem ty tucty expozic doma i v zahraničí evidoval. Nejlépe jako mapu, která by se červenala puntíky. Vtipálek by teď na tomto místě napsal, že by bylo jednodušší,

kdyby označovaly místa, kde ještě Plzeňák z Prahy 6 nevystavoval! V každém případě ročně přibývá řada pozvánek a také následných snímků z vernisáží, podle nichž jde usoudit, že Jiří s sebou sále vozí či nosí kytaru - kdo z galeristů by odolal nabídce výtvarníka, že nezbytnou hudební část slavnostního zahájení obstará sám?

Zde vidíme autora v městě **Ioannina** ležícím na břehu velikánského jezera, severozápadně, asi čtyři stovky kilometrů od Athén. Vernisáž se náramně vyvedla. Slíva považuje Řeky za „naše lidi“, reagují prý spontánně, umějí se radovat na správném místě či ve správnou chvíli. Výstava se koná v městské galerii (**viz portrét autora** před vstupem do budovy u plakátu na „**Café DADA**“). A pokud se někomu zdá, že se Slíva před historickou budovou usmívá, má pravdu. Kdo by se také divil autorovi, který svými grafikami dobyl město, co se může pyšnit synagogou, dvěma mešitami, ale především bylo svého času sídlem slovuťného **Ali Paši**!

Snímek: **Klára Říhová**

Nejen Jehlice (Szpilky), ale i Jehly (Szpile) se udělují v Polsku

Už po páté poté od roku 2013 uděluje **Legnicki Satyrykon** každoroční cenu "**Jehlu Satyrykonu**". Letošními laureáty **Jehly Satyrykonu 2018** se stali **STANISŁAW TYM** za efektivní péči o sanitární hygienu **HENRYK SAWKA** za knihu "Hatakumba ve výkresech"

Předávání sošky **Jehla Satyrykonu** vítězům se uskutečnil 4. prosince 2018 v **Muzeu karikatury** ve Varšavě. Laureát každoročně získává nejen prestižní titul, ale také téměř kilovou bronzovou sošku v podobě bronzové dámské střípice na „jehle“. Autorem je varšavský sochař **Leszek Michalski** a dle párování laureátů každoročně je zřejmé, že boty prostě jinak než po dvou zhotovovat nelze. Miroslaw Hajnos na svém webu uvádí i jména vítězů předchozích let:

Maria Peszek a Marek Raczkowski (2013)

Robert Mountain a Tymon Tymański (2014)

Michał Walczak a Maciej Lubiński jako tvůrce díla „*Oheň v bordelu*“ a **Maria Czubaszek** za działania poruszające intelekt społeczny (2015)

Joanna Kołaczewska za *kunst improwizacji i wbijanie szpil tam gdzie trzeba* a **Wojciech Młynarski** za *kreatyvitę z której przetrwamy każdą paranoję...* (2016)

Robert Mountain za „*ucho prezidenta*“. (2017),

Maciej Stuhr za to, že *ma odwagę mówić to co myśli. Uroczy artysta, przyzwoity człowiek* (2017)

Více informací o ocenění na webových stránkách <http://satyrykon.pl/satyrykon-znow-wbija-szpile/>

Pro úplnost: Také něco z druhého konce světa

Neboli: pro nutnou vyváženost a kvůli věčnému redakčnímu opomíjení anglosaského kusu světa. Tady je aspoň malý střípek z velkého kaleidoskopu barev a nápadů, kterými nás zahrnuje moderní e-informovanost. Nabízíme tedy...

Pěkné staré kousky z Kanady

Podivuhodné webové stránky se před návštěvníkem rozprostírají po kliknutí na <http://john-adcock.blogspot.cz/>.

Pod obrázkem stojí psáno:

Happy Hooligan's dreams, 1908 !

Ale takových starobylých kreseb z novin a časopisů tu lze najít stovky, ba spíš tisíce. Včetně obálek **kanadského „Punche“**. Přiznejte po dobrém - tušili jste, že něco takového vůbec někdy existovalo? (fred.)

Kdo je kdo / **Nikolaj Kapusta** - Ukrajina

Jak Lenin vystřelil z Aurory. Kudy se jede do pekla a kudy do ráje. Jak může dopadnout návštěva manželů u psychologa. A kam dokráčí po svém miliony let trvajícím vývoji člověk? To vše tu zodpověděl ukrajinský karikaturista *Nikolaj Kapusta*; až na ty dva směrové ukazatele k tomu nepotřeboval slov. A pokud čtete slova pod tou poslední kresbou z prostředí archi-

tektského ateliéru, jde o sdělení z časopisu *Bumerang*, odkud jsme vtipy vystříhli. Před šesti lety za kresbu pro soutěž *Zlatý soudek* získal Kapusta v Prešově diplom. Zajímavost: Tenkrát byl jeho vtip v katalogu. Znovu teď vyšel v *Bumerangu* č. 15 a přetisklo ho jak *Sorry* č. 9, tak *e-GAG* č. 9. A už to tu máme zase! Kdo by se však s tak velkým půllitrem mazal, že...?

Tak - a co víme o autorovi? Otočte list!

Nikolaj Nikolajevič Kapusta

Dostal ten prostor v *Bumerangu* proto, neboť se narodil už před 80 lety, patří mezi letos tak populární neb početné „osmičkové“ oslavence. Pokud datum 30. 7. 1938 někomu něco připomíná, pak jde o naše osmdesátníky Bartáka a Jiráňka, kteří se toho roku narodili jen o pár desítek dnů dříve. Kapusta se narodil a žije v ukrajinském městě Doněcku - v tamním, dle názvu ještě dlouho sovětském deníku „*Komsomolec Donbasu*“ otiskl své kresby už v roce 1953. Pak už to šlo celkem obvykle - vystavoval a získal ocenění v různých zemích včetně Bulharska, Kuby, Polska, Srbska, Turecka, Izraele (viz vlevo: kresba na téma černý humor vybraná z katalogu známé mezinárodní soutěže v Tel Avivu) a samozřejmě na Ukrajině. Rovněž ve slovenském Prešově na pívání *Zlatém soudku* zaznamenal hned dvakrát úspěch (2004 a 2005). V současnosti není lehké udržet si humor označený slitymi velkými písmeny NK právě v jeho domovské doněcké oblasti. Proto *Mykolovi* (jak se mu říká - a jak se mu to líbí) popřejme spolu s *Bumerangem* aspoň co nejméně bolesti přicházející člověku „na stará kolena“...

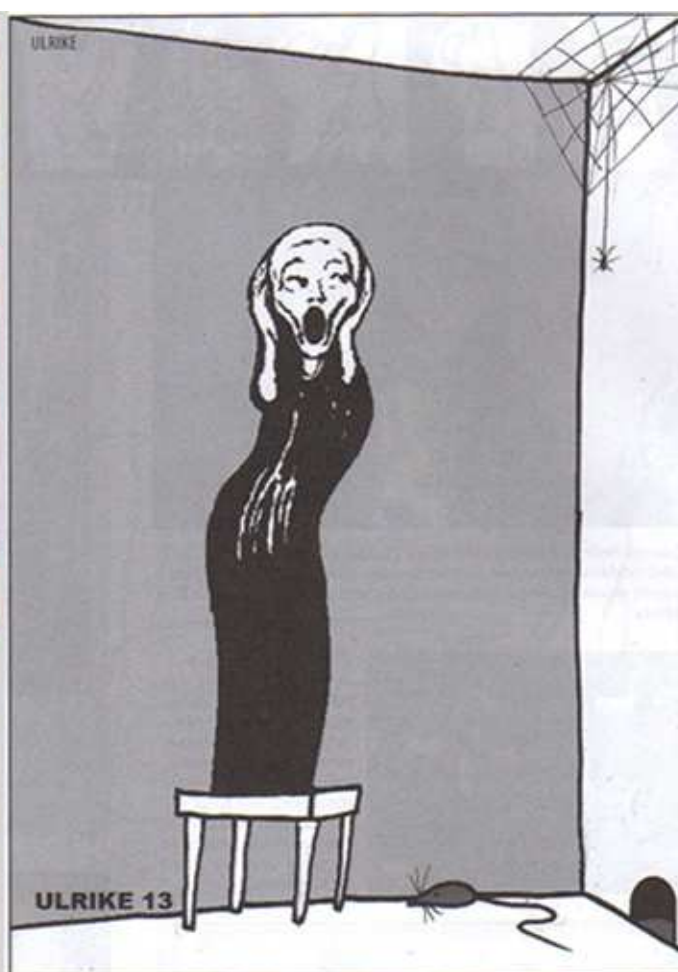
(red.)

Mistři pláten / Už zase výraz děsu: z pavouka i z myše najednou od „Ulrike 13“

Edvard Munch
KRIK
(1893)

Svou úzkost, strach, zoufalství a osamělost vtiskl expresionista Munch do obrazu, který navzdory depresivnímu tónu patří k nejdražším v aukcích. „Je v něm cosi očistného,“ tvrdí profesor David Jackson z univerzity v Leedsu. „Oslovuje každého, protože my všichni se v některém okamžiku cítíme osaměli a zoufalí.“

Kalendarium / ...nabízí ještě několik podzimních příležitostí!

Měsíc	Název a místo soutěže	Body*)	Uzávěrka:	V čísle**)
Říjen	Int'l C. C. Alexandar Klas - Bělehrad, Srbsko	***	15. 10. 2018	9/2018
Listopad	Cairocature - Káhira, Egypt - nové!	-	1. 11. 2018	10/2018
	Black & White - Eskisehir, Turecko	****	5. 11. 2018	9/2018
	"Vanity" C.I. C. - Sinaloa, Mexiko - nové!	***	18. 11. 2018	10/2018
	I. C. C. Urziceni - Rumunsko - nové!	***	18. 11. 2018	10/2018
	Salto mortale Brain Sneezing - Prešov, Slovensko	*****	20. 11. 2018	9/2018
Prosinec	Biennial Book I. C. C. - Irán - NEW!	-	31. 12. 2018	10/2018
?				

*) ve sloupci Body vycházíme z hodnocení soutěže u cartoonistických portálů, hlavně však z vlastních zjištění. Čím více hvězdiček, tím lepší soutěž. Bez hvězdiček jsou obvykle nové anebo méně důvěryhodné soutěže.

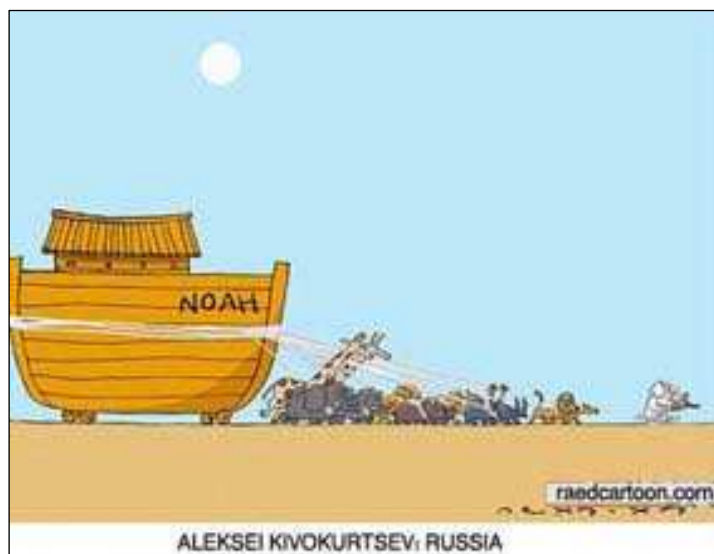

Zde jsou ilustrace k textu umístěného na straně 25. Když jde o kalendář, musí prý být poblíž „Kalendária“. Tak co naděláme...

4. Int'l Antonio Arias Bernal "EQUALITY" Cartoon Contest - Mexiko

Kategorie Profesional: 1. Saman Ahmandi (Irán)

Kategorie Amateur: 1. Kirill Kalmikov (Rusko)

Int'l Graphic Humor Contest 2018 Bucaramanga - Kolumbie

"The water has memory"

Marcelo Ferreira - Brazílie

Andrés Sandoval - Kolumbie

Melissa Baena - Kolumbie

Aleksei Kivokurtsev - Rusko - viz obr. vlevo!

Seyran Caferli - Azerbajdžan

2. Al-Quds Cartoon Festival "Published For Authenticity" - Iran

1. místo; JI TET KUSTANA (Indonésie)

2. místo; AKBAR TORABPOUR (Iran)

3. místo; Sajjad Rafei (Iran)

Honorable Mention: Abdelghani

Dahdouh (Maroko) a Ali Shabani (Iran)

4. Concurso int'l de caricatura y humor grafico NOTICARTUN - Kolumbie

Kategorie karikatura Fisonómica: „Homenaje a Consuelo Lago”

1. Puesto: Hugo Lezcano (Argentina)

2. Puesto: Paulo Pinto (Portugalsko)

3. Puesto: Cival Einstein (Brazílie)

1. Mención: John Bustamante Velasquez (Kolumbie)

2. Mención: Fernando Hincapié (Kolumbie)

3. Mención: Hevert Gabriel Benitez Estepa (Kolumbie)

4. Mención: Carlos Amorim (Brazílie)

5. Mención (Compartida): Freddy Leal (Kolumbie) i Pedro Silva (Portugalsko)

Reconocimiento Especial Caricaturista Colombiana: Giselle Escandón (Kol.)

Kategorie kreslený humor na téma "Mužer":

1. Puesto: Shahrokh Heidari (Iran)

Viz obr.!

2. Puesto: Santiago Cornejo (Argentina)

3. Puesto: Amir Khaleghi (Iran)

1. Mención: Guibao Gai (Čína)

2. Mención: Hilal Özcan (Turecko)

3. Mención: Mozhdeh Malek Oghli (Iran)

4. Mención: Jitet Koestana (Indonésie)

5. Mención (Compartida): **Izabela Kowalska-Wieczorek** (Polsko) **(viz obr - další stránka!)**

a Roberto Castillo Rodriguez „Voland” (Kuba)

Reconocimiento Especial Humorista Gráfico Colombiano: Andrés Camilo Patiño Olarte (Kolumbie)

2. "Beavers Laugh" Bobrica Cartoon Competition - Ukrajina

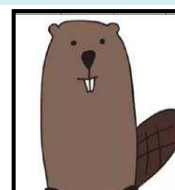
1. plac - Valery Momot - Ukrajina

2. plac - Marian Lupu - Rumunsko

3. plac - Darko Drljevic - Černá Hora

Prize Beaver: Alexey Kustovsky - Ukrajina

Prize of audience sympathy: Alexander Dubovsky Ukrajina

3. „Smile of Sea” Novorosijsk - Rusko

Téma: „Fotbal MS 2018“:

1. Yuksel Cengiz, Turecko
2. Luis Eduardo Leon, Kolumbie
2. Valentin Družinin, Rusko
3. Ali Divandari, Iran
3. Valeri Alexandrov, Bulharsko

Téma: „Doping ve sportu“:

1. Sergej Tjunin, Rusko
2. **Luc Descheemaeker**, Belgie **viz obr.!**
3. Ilja Katz, Izrael
3. Mohsen Zarifian, Iran

Special prize of the NCCI: 1. Andrej Vasilenko (Rusko - Novorosijsk)

Audience Choice Award: 1. Walter Toscano, Peru

Kresba vpravo: **Izabela Kowalska-Wieczorek** (Polsko) - uznání v soutěži **NOTICARTUN** - Kolumbie

World Humor Awards 2018 - Itálie

Poněkud záhadná soutěž s honosným názvem jaksi nepřilákala nejznámější globální autory cartoons... Anebo jim jury nepřála? Vypadá to spíš na středomořský oblastní přebor s pár hosty...

CARTOON 2018 „INDIFFERENCE“:

1. Osama Eid Hajjaj (Jordánsko); 2. Gianni Chiostrì (Itálie);
3. Alexander Jakovlev (Rusko)

EXCELLENCE PRIZES: Omar Perez

(Argentina); Musa Gumus (Turecko); Robert Rousso (Francie); Farzane Vaziritabar (Iran); Assunta Toti Buratti (Itálie)

CARICATURA 2018 „SOCCER CHAMPIONS“:

1. Benny Nicolini (Itálie); 2. Jabir Adnane (Maroko); 3. Ernesto Priego (Španělsko)

WHA 2018 SPECIAL GUEST: Guido de Maria (Itálie); „RINO MONTANARI“ Special Prize: Marzio Mariani (Itálie); „BUDUAR“ Special Prize: Giuliano Rossetti (Itálie)

3. International Cartoon Exhibition Čakovec - Chorvatsko

Porota, v níž působili čtyři chorvatští karikaturisté plus Darko Drljevič z Černé Hory, posoudila letos **1052** vtipů od **402** autorů ze **65** států.

1. místo: Sergej Raibokon / Ukrajina (viz obr. vedle!)

2. místo: Saša Dimitrijevič / Srbsko
3. místo: Musa Gumus / Turecko

Uznání:

- Borislav Josipovič / Chorvatsko
- Esmaeil Babei / Iran
- Hicabi Demirci / Turecko
- Ambrozije Ovidju Borta / Rumunsko
- Aleksei Kivokurcev / Rusko

23. Salon Mercosur Int'l Premio Diogenes Taborda 2018 - Argentina

Tradiční a proto uznávaný jihoamerický salon kresleného humoru rozdál ceny a uznání v pěti kategoriích, z nichž dvě první jsou jasné (z patnácti jmen patří hned čtyři třem Evropanům!), zatímco ilustrace a další dvě soutěže bychom asi „nemuseli“. Jenže pár soutěžících jmen známých ze světa výtvarného humoru nám brání tyto výsledky opominout...

Gran Premio Diogenes Taborda 2018: **Paco Baca** – Mexiko (viz obrázek nahoře!)

Premios Humor Grafico

1. Premio: Guillermo Arena – Argentina
2. Premio: Yustiniadi – Indonésie
3. Premio: Klaus Pitter – Rakousko
1. Mencion: Xiaoqiang Hou – Čína
2. Mencion: Brady Izquierdo Rodriguez – Kuba
3. Mencion: Ulisses Araujo – Brazílie

Premio Trayectoria: Miroslav Jakovljević – Srbsko

Premio Revolucion: Mayram Yazdani – Irán

Premios Caricatura:

1. Premio: P. P. Oliveira Machado – Brazílie
2. Premio: Pedro Silva – Portugalsko
3. Premio: De Las Munecas Acha – Bolívie

1. Mencion: Pedro Silva – Portugalsko

2. Mencion: Martin Fallocca – Argentina

3. Mencion: Pedro Silva – Portugalsko

Premio Trayectoria: Ulisses Araujo – Brazílie

Premio Revolucion: Pablo Lopez – Uruguay

Premios Ilustracion:

1. Premio: Paco Baca – Mexiko

2. Premio: Oktay Bingol – Turecko

3. Premio: Guillermo Arena – Argentina

1. Mencion: Vladimír Semerenko – Rusko

2. Mencion: Viacheslav Nikolaev – Německo

3. Mencion: Galina Ilieva Pavlova – Polsko

Premio Trayectoria: Cai Weidong – Čína

Premio Revolucion: Marina Bondarenko – Rusko

Premios „Aquel Buzon“:

1. Premio: Ruben Soto – Mexiko

2. Premio: Mykola Kapusta – Ukrajina

3. Premio: Yaver Asadov – Azerbajdžan

1. Mencion: Mazhdeh Malekoghli – Irán

2. Mencion: Arsen Gevorgyan – Arménie

3. Mencion: Serpi Kar – Turecko

Premio Revolucion: Alexei Talimonov – Anglie

Premios Fund. Cultural Volpe Stessens:

1. Premio: Dariusz Dąbrowski – Polsko

(viz obrázek dole!)

2. Premio: Goran Celitanin – Srbsko

3. Premio: Jacek Majcherkiewicz – Polsko

1. Mencion: Marona Bondarenko – Rusko

2. Mencion: Hilal Ozcan – Turecko

3. Mencion: Jean Loic Belam – Francie

Premio Revolucion: Enn Ehala – Estonsko

Special Award of BCF2 Int'l Cart. Exh. Borobudur - Indonésie

V soutěži zvané **Borobudur Cartoonist Forum 2 (BCF2)** a **Borobudur International Cartoon Exhibition** v místě Amarusana Parama udělili organizátoři tři **Special Awards**, s finančními cenami v hodnotě tamní měny IDR 2,000,000.

Special Award získali od pořadatelů tři práce od těchto autorů: **Silvano Mello - Brazílie**, **Hou Xiaoqiang - Čína** a **Boddy Hp - Indonésie**. **Viz jeskyni + rakev a pod. v logu vedle!**

Celkem došlo **150 kreseb** od **90 cartoonistů** ze **23 zemí**.

12. Biennial Int'l Cartoon Contest FRAŠTACKÝ TRŇ Hlohovec - Slovensko

Laureáti. Zleva: **Damir Novak**, **Jiří Novák** (kresba dole), **Ján Fiťma**, **Peter Sedlák**, **Roman Sika**

Porota ve složení předseda Vladimír Pavlík a členové Helena Pekarovičová, Ján Libant, Jozef Urminský, František Bojničan posoudila 399 děl 92 karikaturistů ze 30 států (9 ze Slovenska). O tématu "**O-bezita**" a o slavnostním předání cen píšeme v rubrice "**Ze Slovenska**". Po skončení výstavy budeme znát i držitele *Ceny diváků*.

Úspěch: Tři Češi (z celkem 13 jmenovaných v seznamu soutěžících) už nejsou jako na trní - vědí, že v hlohoveckém *Trní* letos uspěli. V listině vítězů nechybí jak dva Nováci, tak dva autoři z Kolína. Ale rozluštit tento rebus je na vás:

1. cena: **Ján Fiťma** / Slovensko
2. cena: **Konstantin Kazančev** / Ukrajina
3. cena: **Václav Linek** / Česko

Honorable mentions:

Roman Sika / Slovensko, **Pavel Rychtařík** / Česko, Peter Sedlák / Slovensko, **Jiří Novák** / Česko, Oleksy Kustovsky / Ukrajina, Damir Novák / Chorvatsko, Doru Axinte / Rumunsko, Dariusz Dabrowski / Polsko, Yoemnis Batista Del Toro / Kuba, Jitet Kuostana / Indonézie

Propozice G10 / Nové: Mexiko, Irán, Egypt, Rumunsko...

Int'l Cartoon Contest „Alexandar Klas“ Bělehrad - Srbsko

Téma: **"Money" (Peníze)**

Deadline: 15. 10. 2018

Editor of competition cartoonist: spiorad@gmail.com

1. Int'l CAIROCATURE Cartoon Contest 2018 - Egypt

Téma: ktg. cartoon: *"The Outsider"*; ktg. karikatura *"Ahmed Zewail"* (portrét)

Deadline: 1. 11. 2018

<http://cairocature.wix.com/cairocature>

10. Int'l Eskisehir Cartoon Festival - Turecko

Téma: **"Black & White (Compromise)"**

Deadline: 5. 11. 2018

<http://cartoonistfest.org> ; e-mail: eskisehir@aktiffelsefe.org

C. I. C. Sinaloa - Mexiko

Téma: **"Vanity" (Marnost, ješitnost, domýšlivost...)**

Deadline 18. 11. 2018

<http://concursosinaloa2018.orgfree.com>

12. Int'l Cartoon Contest Urziceni - Rumunsko

Téma: **volné (Free)**

Deadline 18. 11. 2018

info: <https://www.instagram.com/p/BoG-krHgKt2/?taken-by=cartoon.magazine>

Intl. cartoon contest Brain Sneezing Prešov - Slovensko

Téma: **"Salto mortale"**

Deadline 30. 11. 2018

<http://www.cartooneast.com/>

4. International Biennial Book Cartoon Contest - Irán

Deadline: 31. 12. 2018

Téma: **"Book" (Kniha)**

Web Site: www.booktoon.ir

Předběžně doporučujeme následující weby s propozicemi soutěží:

<http://www.fecocartoon.com/index.php/cartoon-contests-mainmenu>

<http://caricaturque.blogspot.cz/p/cartoon-contests-exhibitions.html>

<http://www.hdk.hr/festivali/tablica.pdf>

<http://www.cartoongallery.eu/sutaze/propozicie/>

<http://www.cwn-news.com/festival>

<http://www.cartoonblues.com/forum/viewtopic>

Máte-li dobrou zkušenost i s jinými zdroji, rádi je k do seznamu doporučených adres přidáme.

Kalendarium / ...nabízí ještě několik podzimních příležitostí - ale na str. 50!

Je to tak, obvyklé kalendárium se nám vymklo z rukou a usadilo se o něco dřív - **na str. 50**. Asi proto, že tam našlo kamarády - ukázkou obálky a jednoho kalendářního týdne ze stolního kalendáře s obrázky *Míly Martenka*, známého to *Budějičáka* z Prahy

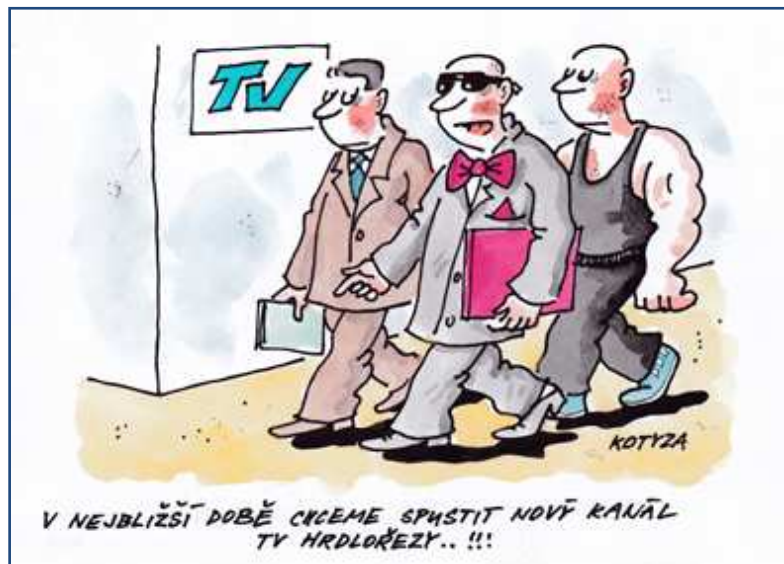
Poznámka e-dYtora:

Jak sami vidíte, je toto vydání GAGu velice tučné a výživné. Doporučujeme číslo pozorně projít a pár libových kousků hned odříznout a uložit do chladu. Prostě zkonzumovat jen to, co je pro jedlíka z různých důvodů potřebné ihned a v danou chvíli zdravé - bez škodlivých účinků. A ve chvíli pohody si schované lahůdky pěkně otevřete a vychutnejte - je jich v 10. čísle dost. Nenechávejte je však ve spíži moc dlouho, už za měsíc vám přinese dosílková služba GAG.cz nové a čerstvé pochoutky. Můžete se spolehnout, že budou pocházet z prověřených, osvědčených a také z e-kologických e-zdrojů. Těšte se!

edY

Kotyzovy TV Hrdlořezy v Mediažurnálu

Vyšel **Mediažurnál** Syndikátu novinářů ČR číslo 3, ale text o par-dubickém **Pavlu Kotyzovi**, který číslo vyzdobil desítkou kreslených vtípů na mediální téma už znáte ze zářijového GAGu. Zde **vpravo** tedy přinášíme jen nečetelné kopie obálky s barevným vtípem plus zmíněný medailonek autora s fotkou. **Dole** zase jeden jeho vtípů, kterému se na černobílých stránkách MŽ č. 3 barvy nedostalo. Barva mu však docela sluší, ne?

Ovšem v tuto chvíli už pracujeme na výzdobě posledního letošního čísla čtvrtletníku pro žurnalisty všeho druhu, který vyjde s číslem 4 koncem roku. (red.)

Ani GAG nezahlí! Nejvíce ovšem - a to nekecáme - makáme na listopadovém **e-GAGu č. 11**. Neradi strašíme, ale už nyní máme několik zajímavých materiálů po ruce - jsou to ty, které se těšily na číslo deset, ale když náhle zabouchaly na dveře redakce novější články a snímky, musely holt ustoupit. A také kresby! Především těch zahraničního původu - z katalogů a časopisů - máme tolik, až to fakt bolí, že takto zahálají mimo stránky GAGu.

Domácí odpůrce mírového budování je třeba vidět v karikatuře Otakara Štembera. Zachycuje mírový pochod stovek svazáků po Václavském náměstí, ale také „bývalou honoraci“. Té už zbývá jenom povzdech nad nespravedlností nových poměrů: „To je nějaká sociální spravedlnost? Jich už je milion a nás je pořád méně.“ • Otakar ŠTEMBERA, in: Dikobraz č. 25 z 20. června 1950

(možná to zavinilo umístění v sousedství Josefa Molína na str. 308).

Míroví štváči

jsou v knize Petra Karlička **“Neklidná doba”** zastoupeni mj i Otakarem Štemberou v důležitě a na ukázky bohaté kapitole **“Náměty karikatur a politických kampaní”**. Pod obrázkem stojí text **“To je nějaká sociální spravedlnost? Jich už je milion a nás je pořád méně.”** Oba “západáčky” vystrojeni nepřátelé lidu a budování socialistické vlasti patřili k oblíbeným hrdinům kreslících satiriků na počátku 50. let...

Dílo je tak plné údajů, dat i faktů, že se jím člověk bez ztráty paměti těžko prokousává. Proto recenzi zatím budeme v GAGu suplovat kuriózními nálezy, obdobnými ukázkami jako ta vedle...

Těž se musím autorovi omluvit, že jsem dílo v rukopise před vydáním prolétl dost **neklidně** (nikoliv korektorsky) a tudíž jsem v medailoncích autorů přehlédl, že **Jaroslav Malák** je zde uveden jako Malák Josef